T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI

Sanatta Yeterlik Tezi

MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI VE YENİ TASARIM YAKLAŞIMLARI

Hazırlayan
Şükrü AZİZİ

Danışman
Doç. Gonca KARAVAR

İZMİR / 2022

YEMİN METNİ

Sanatta Yeterlik Tezi olarak sunduğum, *"Muş Yöresi Kirkitli Dokumaları ve Yeni Tasarım Yaklaşımları"* adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih
…/…/2022

Şükrü AZİZİ
İmza

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün …../ …../ …..... tarih ve …….. sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin ……. maddesine göre Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı, Sanatta Yeterlik öğrencisi Şükrü AZİZİ'nin "Muş Yöresi Kirkitli Dokumaları ve Yeni Tasarım Yaklaşımları" konulu tezi incelenmiş ve aday …../ …../ …….. tarihinde, saat …… 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra …… dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin …… olduğuna oy …… ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

ÜYE ÜYE

ÜYE ÜYE

ÖZET

Arkeolojik çalışmalar neticesinde dokuma tarihi sürekli olarak daha eski bir zamana tarihlendirilmektedir. Yakın zamana kadar Çatalhöyük'te (Konya) bulunan MÖ 8. yüzyıla ait dokuma parçaları en eski dokuma örnekleri olarak bilinirken, yapılan son keşifler neticesinde Çayönü ve Körtik Tepe (Diyarbakır) kazılarından çıkartılan dokuma örneklerinin MÖ 10. yüzyıla ait olduğu kabul edilmektedir. Söz konusu örnekler şimdiye kadar ulaşılabilmiş en eski dokuma parçalarıdır. Bu bulgular, Anadolu ve Mezopotamya topraklarının dokuma tarihi ve dokuma sanatı açısından zengin ve köklü bir geçmişinin olduğunu göstermektedir.

Yukarı Murat-Van bölümünde yer alan Muş ili, Doğu Anadolu ve yukarı Mezopotamya topraklarının merkezinde yer almaktadır. Doğu-Batı ticaret yolları ve Kuzey-Güney konargöçer topluluklarının geçmek durumunda kaldığı il toprakları, tarih boyunca önemini korumuştur. Muş yöresi dokuma sanatı hakkında şimdiye kadar yeterli bir araştırma yapılmamış olsa da yöre dokumacılığının köklü bir geçmişi olduğu tarihi belgelerden anlaşılmaktadır. Muş yöresi dokumaları genel olarak Doğu Anadolu dokumaları ile benzer bir karakter gösterse de dokumalarda görülen birbirinden farklı ve zengin kompozisyon şemaları ile diğer bölgelerden ayrılır.

Bu çalışma üç bölüme ayrılmıştır. Literatür ve kaynak araştırmasının yapıldığı birinci bölümde Muş tarihi, tanıtımı, kirkitli dokumaların tarihsel gelişimi ve dokuma tarihine ait kaynakça değerlendirmesi yer almaktadır. İkinci bölümde yöre dokumalarında kullanılan hammadde ve araç-gereçlerin yanı sıra alan araştırması yöntemiyle incelenen Muş yöresi kirkitli dokumaları, dokuma tekniklerine göre ayrılarak ayrı ayrı ele alınmıştır. Her başlık altında dokuma teknikleri, dokumaların tasarım özellikleri ve katalog yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise Muş yöresi kirkitli dokumalarından esinlenen yeni tasarımlar yapılmıştır. Yapılan tasarımlarda yöre dokumalarında görülen doğal yün renkleri olan kahverengi ve tonları, siyah ve tonları, krem ve tonları ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Bununla beraber yöre dokumalarının karakteristik özelliği olan boyutsal formlar da tasarımlarda belirleyici olmuştur.

ABSTRACT

As a result of archaeological studies, the history of weaving is constantly dated to an earlier time. Until now, weaving pieces belonging to the 8th century BC found in Çatalhöyük (Konya) were known as the oldest weaving samples, but as a result of the latest discoveries, it is accepted that the weaving samples found in the excavations of Çayönü and Körtik Tepe (Diyarbakır) belong to the 10th century BC. The samples in question are the oldest weaving pieces that have been reached so far. These findings show that Anatolian and Mesopotamian lands have a rich and deep-rooted history in terms of weaving history and weaving art.

Muş province, located in the Upper Murat-Van section, is located in the center of the lands of Eastern Anatolia and Upper Mesopotamia. The East-West trade routes and the lands of the province where the North-South nomadic communities had to pass have maintained their importance throughout history. Although there has not been enough research on the weaving art of the Muş region, it is understood from the historical documents that the weaving in the region has a deep-rooted history. Although the weavings of the Muş region generally show a similar character with the Eastern Anatolian weavings, they are distinguished from other regions by the different and rich composition schemes seen in the weavings.

This research consists of three chapters. In the first part, where literature and resource research is conducted, there is the history of Muş, its introduction, the historical development of weaving with kirkit and a bibliographic evaluation of the history of weaving. In the second part, in addition to the raw materials and tools used in regional weaving, the flat weaves of the Muş region, which were examined by the field research method, were separated according to the weaving techniques and discussed separately. Under each heading, there are weaving techniques, design features of carpets and flat weaves and a catalogue. In the third part, new designs inspired by the carpets and flat weaves of Muş region were made. Designs were made with brown, black, cream and their tones. Which are the natural wool colors seen in local weavings, are predominantly

used. In addition, dimensional forms, which are characteristic of local weavings, have also been decisive in the designs.

ÖNSÖZ

Muş yöresinde görülen dokumalar, literatürde ve halı camiasında Erzurum-Kars grubu halı ve kilimleri olarak bilinmektedir. Söz konusu bölgelerde 1970'li yıllardan bu yana alan araştırmaları yapılmıştır. Bunun bir sonucu olarak görülen ilk örnekler Erzurum ve Kars adıyla bilinir olmuştur. Muş il coğrafyasının tarihi ve kültürel önemi göz önünde alındığında yukarıdaki adlandırmanın eksik ve yetersiz olduğu anlaşılmaktadır.

El dokuma ürünlerine olan ilgi ve ihtiyacın kaybolması, yeni yaşam koşullarının oluşması bölgede el dokumacılığının bitmesine ve var olan dokumaların ise hızla tükenmesine zemin hazırlamıştır. Buna rağmen alan araştırması sonucunda bölgede 277 adet dokuma örneği incelenmiş ve literatüre kazandırılmıştır.

Bu çalışmada bana yol gösteren, her hafta düzenli olarak tezin ilerleyişini kontrol edip düzenlemelerini yapan tez danışmanım Doç. Gonca KARAVAR'a, ilk iki yıl boyunca danışmanlığımı üstlenen ve enerjisiyle motivasyonumu arttıran Prof. Oya SİPAHİOĞLU'na, tez izleme komitelerimizde her zaman bizimle birlikte olan, deneyim ve tecrübelerinden yararlandığım Prof. Sedef ACAR'a, alan araştırması sürecinde beni yalnız bırakmayan ve yükümü hafifleten sevgili kardeşlerim İnan, Mazlum ve Pirdoğan'a, bu tezin bütün aşamalarında yanımda olan, bilgi ve tecrübesiyle tezimin yazım yanlışlarını düzelten yol arkadaşım, eşim, sevgili Melis'e, küçücük kalbiyle bize sabreden yavrum Munzur'a, annem Siti'ye ve aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ ..... **İİ**

TUTANAK ..... **İİİ**

ÖZET ..... **İV**

ABSTRACT ..... **V**

ÖNSÖZ ..... **Vİİ**

İÇİNDEKİLER ..... **Vİİİ**

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ ..... **X**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **Xİİ**

HARİTALAR LİSTESİ ..... **Xİİİ**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **XİV**

KISALTMALAR ..... **XV**

GİRİŞ **1**

1. BÖLÜM

MUŞ İLİ, MUŞ'TA KİRKİTLİ DOKUMALARIN TARİHSEL GELİŞİMİ VE MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI İLE İLGİLİ KAYNAKÇA DEĞERLENDİRMESİ

1.1. Muş Hakkında Bilgi **6**

1.1.1. Muş İlinin Tanıtımı **6**

1.1.2. Muş İlinin Tarihçesi **15**

1.2. Muş'ta Kirkitli Dokumaların Tarihsel Gelişimi **20**

1.3. Muş Kirkitli Dokumaları ile İlgili Kaynakça Değerlendirmesi **32**

2. BÖLÜM

MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI

2.1. Dokumalarda Kullanılan Hammadde ve Araç-Gereçler 39
2.1.1. Dokumalarda Kullanılan Hammadde 39
2.1.2. Dokumalarda Kullanılan Araç-Gereçler 43
2.2. Halılar 48
2.2.1. Halıların Tasarım Özellikleri 52
2.2.2. Halı Katalog 54
2.3. Kilimler 212
2.3.1. Kilimlerin Tasarım Özellikleri 217
2.3.2. Kilim Katalog 219
2.4. Çözgü Yüzlü Dokumalar 318
2.4.1. Çözgü Yüzlü Dokumaların Tasarım Özellikleri 322
2.4.2. Çözgü Yüzlü Dokuma Katalog 323

3. BÖLÜM

YENİ TASARIM YAKLAŞIMLARI

3.1. Tasarımlar Hakkında Bilgi 344
3.2. Kilim Tasarımları 346
SONUÇ 362
EKLER 369
KAYNAKÇA 373
ÖZGEÇMİŞ

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1: Surp Garabed Manastırı, Çengelli Köyü, Muş, 20. yüzyıl başı 11

Fotoğraf 2: Bir evin duvarında kullanılan çapraz stel, Çengelli Köyü, Muş, 2014 11

Fotoğraf 3: Surp Garabed Manastırı'na ait 1512 tarihli oyma kapı, (Özel Koleksiyon) 12

Fotoğraf 4: Surp Arakelots Vank (Aziz Havariler) Manastırı, Kepenek (Arak) Köyü, Muş, 20. yüzyıl başı 13

Fotoğraf 5: Çevirmenler mezarlığı stel parçaları, Kepenek (Arak) Köyü, Muş, 2014 .. 13

Fotoğraf 6: Surp Arakelots Manastırına ait 1134 tarihli oyma kapı, (Erivan Tarih Müzesi, Ermenistan) 14

Fotoğraf 7: Muş'un Kara Mehmed bağlarından görünüşü, 1980 19

Fotoğraf 8: Günümüzde Muş şehri 19

Fotoğraf 9: Dokumacı kadınlar. Urartu metal kemerinden ayrıntı, Van Müzesi 21

Fotoğraf 10: Muş Yöresine ait halı. 59,7 cm x 93,9 cm. 18. veya 19. yüzyıla ait 26

Fotoğraf 11: Muş halısı 27

Fotoğraf 12: Kurbağacık desenli, altıgen madalyonlu halı, Muş Merkez, Aşağıyoncalı, 1969 28

Fotoğraf 13: Dörtgen madalyonlu halı, Muş Merkez, Akçan, 1969 28

Fotoğraf 14: Kartuşlu halı, Muş Malazgirt, Gülkoru, 1969 29

Fotoğraf 15: Muş'ta bulunan hayvanlı halı örneği 29

Fotoğraf 16: Stilize edilmiş bitkisel desenli halı, Muş Malazgirt, 2015 30

Fotoğraf 17: Geometrik desenli kilim, Muş Malazgirt, 2015 31

Fotoğraf 18: Muş yöresi koyun ırkları. 40

Fotoğraf 19: Muş yöresi koyunlarına ait yün numuneleri. 40

Fotoğraf 20: İlmelerinde yün, pamuk ve sentetik ipliklerin bir arada kullanıldığı halı yastık örneği 41

Fotoğraf 21: Çözgü ve atkısı pamuk olan kilim dokuma örneği 42

Fotoğraf 22: Yün tarağı.....43

Fotoğraf 23: Yün Tarağı 44

Fotoğraf 24: Eğirmede kullanılan teşi örnekleri 44

Fotoğraf 25: Yatay (yer) dokuma tezgâhı, Muş.....45

Fotoğraf 26: Kılıçlar, J. Powell Koleksiyonu. 46

Fotoğraf 27: Yatay (yer) tezgahlarında kullanılan kirkit örneği, Malazgirt, Muş. 47

Fotoğraf 28: Dikey (duvar) tezgahlarında kullanılan kirkit örneği, Manisa. 47

Fotoğraf 29: Türk (Gördes) Düğümlü halı ön yüzü ve arka/sırt yüzü 49

Fotoğraf 30: Halı dokuma atölyesi 50

Fotoğraf 31: Halı dokuma atölyesinde dokunmuş bitkisel madalyonlu halı örneği 51

Fotoğraf 32: Dikey yönlü ilikli kilim örneği 214

Fotoğraf 33: İliksiz kilim örneği. 214

Fotoğraf 34: Cicim tekniği ile dokunmuş yaygı örneği. 216

Fotoğraf 35: Çözgü yüzlü palaz/palas örneği; ön ve arka yüzü aynı görünmektedir ..320

Fotoğraf 36: Çözgü yüzlü cacım örneği; ön ve arka yüzü. 321

Fotoğraf 37: Çözgü yüzlü cacım örneği; ön ve arka yüzü 321

Fotoğraf 38: 1745 tarihli Alaaddin Bey Cami sütununda ve Muş yöresi kilim bordüründe yer alan altı yapraklı çiçek motifi.....366

Fotoğraf 39: El dokumaları ile kaplı cami zemini 367

Fotoğraf 40: El dokumaları yerine makine halılarının serildiği cami zemini.....367

Fotoğraf 41: Zemini boydan boya makine halısı ile kaplanmış cami. 368

Fotoğraf 42: El dokuma halı, kilim ve çözgü yüzlü dokumaların istiflendiği alan. 368

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Muş İli ve İlçeleri Nüfus Tablosu, 2021 8

Tablo 2: Muş İl Merkezi Araştırma Noktaları 369

Tablo 3: Bulanık İlçesi Alan Araştırma Noktaları 369

Tablo 4: Malazgirt İlçesi Alan Araştırma Noktaları 370

Tablo 5: Korkut İlçesi Alan Araştırma Noktaları 371

Tablo 6: Varto İlçesi Alan Araştırma Noktaları.....372

Tablo 7: Hasköy İlçesi Alan Araştırma Noktaları.....372

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Muş İl Haritası 6

Harita 2: Muş İli Fiziki Haritası 7

Harita 3: MÖ 9. yüzyıl ve 6. yüzyılda Urartu Krallığı 16

Harita 4: Bizans'ın İç Ermenistan Eyaleti (Duruperan [Muş]) 17

Harita 5: 20. Yüzyıl başında Bitlis Vilayeti 18

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Atkı iplikleri bol atılmış Türk (Gördes) düğümü 49

Şekil 2: Atkı ipliklerinin ilki gergin ikincisi bol atılmış Türk (Gördes) düğümü.....49

Şekil 3: İlikli kilim dokuma çizimi 214

Şekil 4: İliksiz kilim dokuma çizimi.....214

Şekil 5: Zili tekniği dokuma çizimi 216

Şekil 6: Cicim tekniği dokuma çizimi 216

Şekil 7: Çözgü yüzlü dokuma çizimi.....320

Şekil 8: Tasarımlarda kullanılan renk skalası. 345

KISALTMALAR

bkz. **:** Bakınız

cm **:** Santimetre

dm^2 **:** Desimetre kare

mm **:** Milimetre

MÖ **:** Milattan önce

MS **:** Milattan sonra

Prof. **:** Profesör

s. **:** Sayfa

yy. **:** Yüzyıl

Doç. **:** Doçent

GİRİŞ

"Terk idüb Hayretiya tâc ü kabadan geçdük
Anca bu dünyede bir köhne kilimün kulıyuz"
Hayretî*

Doğu Anadolu topraklarının merkezinde yer alan Muş ili, tarihin hemen her aşamasında özgünlüğünü ve önemini korumuştur. Yerleşik ve konar göçer toplumlar için elverişli ova, yayla ve sulak alanlara sahip olması sebebiyle tarih öncesi devirlerden günümüze kadar birçok medeniyete ve uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Urartular zamanında yapılmış kaleler, köprüler ve su kanallarından bazıları hala ayakta ve kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra MS 4. yüzyılda inşa edilmiş ve son yıllara kadar ayakta kalmış pek çok manastır ve kilise de mevcuttur. Bu manastırlardan olan Surp Arakelots Manastırı'nda yüzyıllar boyunca dini öğretilerin yanı sıra hat ve tezhip derslerinin verildiği bilinmektedir. Sadece bu manastıra ait mezar taşlarından yola çıkarak, bu bölgede köklü ve zengin bir desen ve motif kültürünün olduğu anlaşılmaktadır.

"Söz uçar yazı kalır" anlayışının tarihe olan katkısı her geçen gün daha da anlam kazanmaktadır. Etrafımızda gördüğümüz her bir taş ya da kayanın binlerce hatta milyonlarca yıllık geçmişinin olduğu bilimsel verilerle kanıtlanmıştır. Ancak bu taşların tarihi nesne olabilmesi için insan elinin ona değmiş olması gerekmektedir. Bu dokunuşlar sonucunda taş malzemesi ya bir kitabeye ya bir mimari yapıya ya da bir heykele dönüşmüştür. Bu aşamadan sonra taşın bir hikayesi ve tarihi olmaktadır. Muş yöresinde dokunmuş halı, kilim ve çözgü yüzlü dokumalarının da birer hikayesi vardır fakat yazılı bir tarihi yoktur. Bu dokumaların nerede başladığı ya da nerede bittiği tam olarak bilinmemektedir. Bu bölgeye ait geleneksel kirkitli dokumalar hakkında yeteri kadar araştırma ve incelemenin olmaması, bölge dokumalarının kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalması bu çalışmanın başlamasına vesile olmuştur. Muş yöresi kirkitli dokumalarının kayıt altına alınıp literatüre kazandırılması, öncelikle bu bölgenin dokuma kültür ve tarihinin daha iyi anlaşılmasına daha sonra da Anadolu dokuma kültürünün

---

* (GÖK, 2017, s. 265)

zenginliğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bölge dokumacılığında kullanılan yerel terminoloji çoğunlukla unutulmuş olsa da eskiden dokuma yapmış kişilerden bu bilgiler edinilmeye çalışılmıştır. Yöre halkı tarafından kullanılan ifadeler değiştirilmeden doğrudan verilmiştir.

Doğu-Batı ve Kuzey-Güney göç ve ticaret yollarının buradan ve yakın çevresinden geçmesi, dokuma kültürünü çeşitlendirmiş ve geliştirmiştir. Muş yöresinin kültürel ürünleri içerisinde yer alan dokumacılık da bu bölgenin kültür varlıklarından beslenmektedir. Geleneksel ev tekstilleri arasında önemli bir yere sahip olan halı, kilim ve çözgü yüzlü dokumalar, modern dünyada kendine yeteri kadar yer bulamamış ve sürekliliğini yitirmiştir. Bu çalışmada, Muş ili, ilçeleri ve köylerinin tamamı araştırma kapsama alınmıştır. Yörede görülen kirkitli dokumaların teknik yapısı, hammadde, motif ve kompozisyon özelliklerinin belirlenmesi ve bunların arşivlenip literatüre kazandırılması amaçlanmıştır. Bununla birlikte günümüzün ihtiyaç ve beğenileri göz önüne alınarak yöre dokumalarından esinlenen yeni tasarımlar oluşturmak hedeflenmiştir.

Yukarıda yer alan bilgilerden yola çıkarak "Muş Yöresi Kirkitli Dokumaları ve Yeni Tasarım Yaklaşımları" adlı tez çalışması üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde; "Muş İli, Muş'ta Kirkitli Dokumaların Tarihsel Gelişimi ve Muş Yöresi Kirkitli Dokumları ile İlgili Kaynakça Değerlendirmesi" adlı konu başlıkları ele alınmıştır. Muş kirkitli dokumaları hakkında doğrudan bir çalışmanın olmaması literatür taramasının kapsamını daha da genişletme ihtiyacı doğurmuştur. Muş ili ve çevresi hakkında yazılmış sanatsal, kültürel, sosyolojik ve tarihi pek çok kaynağa başvurulmuş, bu kaynaklarda yer alan dokumalar ile ilgili bilgiler toplanmaya çalışılmıştır. Bu kaynaklardan bir tanesi Osmanlı Devleti'nde vergilerin, vergi verenlerin ve kazancın kayıt altına alındığı tahrir defterleridir. Osmanlı dönemi tahrir defterlerinden anlaşıldığına göre, Muş bölgesinde küçüklü büyüklü birkaç boyahane bulunmaktadır. Burada boyanan hammaddeler hakkında yeterli bilgi olmasa da bunların halı ya da kilim için kullanılan yün iplikler olduğu düşünülebilir. Söz konusu boyama geleneğinin, gezgin boyamacılar tarafından yakın zamana kadar sürdürüldüğü bilinmektedir.

İkinci bölümde yer alan "Muş Yöresi Kirkitli Dokumaları" başlığı altında yöre dokumalarında kullanılan hammadde ve araç-gereçler, halılar, kilimler ve çözgü yüzlü dokumalar incelenmiştir. Literatür tarama, alan araştırması ve sözlü kaynak yöntemlerinden yararlanılan bu bölümde çoğunlukla alan araştırması verileri kullanılmıştır. Muş Valiliği ve Muş Müftülüğü'nden gerekli izinler alındıktan sonra 2020-2022 yılları arasında alana çıkılmıştır. Coğrafyanın geniş bir alana yayılmış olması ve yerleşim yerlerinin birbirine uzaklığı çalışma süresini uzatmıştır. Zorlu kış ve yaz şartları olmak üzere her mevsimde alana çıkılmış ve yaklaşık 2.000 km yol gidilmiştir. Bu sürece denk gelen Covid-19 salgınından dolayı hedeflediğimiz sayıda aileye ulaşamamış olsak da yine de birçok dokuma örneğine ulaşmıştır. Uygun sağlık koşullarında ev ve camilerde bulunan dokumalar incelenmiştir. Toplamda 277 dokuma örneği teknik açıdan incelenmiştir. Bun örnekler içinde 158 adet halı, 97 adet kilim, 20 adet çözgü yüzlü dokuma ve 2 adet zili/cicim örneği bulunmaktadır. Bu dokumaların her biri fotoğrafla kayıt altına alınmış ve dokumalara ait bilgiler künye şeklinde verilmiştir. Künyelerde dokumaya ait inceleme tarihi, bulunduğu yer, dokunduğu yer, dokumanın yaşı, kaynak kişi, dokumanın türü, kullanım alanı, boyut ölçüleri, dokuma sıklığı, hammaddesi, renk, motif ve kompozisyon bilgileri, saçak türü ve boyutu yer almaktadır.

İkinci bölümde incelenen dokumalar, halı, kilim ve çözgü yüzlü dokuma olarak üç ana grupta toplanmıştır. Her dokuma türü, öncelikle kullanım alanına göre (yaygı, seccade/namazlık, yastık, minder) daha sonra kompozisyon şemasına göre gruplara ayrılmıştır. Buna göre halı dokumalar, 8 gruba ayrılırken 2 adet yaygı, 2 adet yastık ve 1 adet minder herhangi bir gruba dahil edilmemiştir. Kilim dokumalar, 4 gruba ayrılmıştır. Gruplandırılmayan 4 adet kilim örneği içerisinde 1 adet zili ve bir adet cicim dokuma bulunmaktadır. Çözgü yüzlü dokumalar ise 2 gruba ayrılmıştır. Yöreye ait dokumalarda ağırlıklı olarak morkaraman ve akkaraman koyun ırklarına ait yün iplik kullanılmıştır. Bununla birlikte son yıllarda dokunduğu bilinen bazı dokumalarda yünün yanı sıra pamuk ve sentetik ipliklerin tercih edildiği de görülmüştür. Yöreye ait koyun ırklarından elde edilen yün renkleri, kahverengi ve tonları, siyah ve tonları, beyaz ve bejdir. Çözgü ve atkı ipliklerinde boyanmamış, koyunların doğal yün renkleri tercih edilmiştir. Boyar maddeler ile boyanarak elde edilmiş olan renkli iplikler genellikle sıcak renk tonlarından meydana

gelmektedir. Bu renkler bordo, kırmızı, turuncu, sarı, mor ve tonlarıdır. Mavi ve yeşil renkli iplikler ise nadiren kullanılmıştır. Dokumalarda boyar maddeler ile renklendirilmiş ipliklerin solduğu ve renklerin aktığı tespit edilmiştir. Bu durum, renk haslığının düşük olduğu fikrini doğurmaktadır. Bunun yanı sıra sarı ve turuncu renklerin akmamış olması ve parlaklığını korumuş olması dikkat çekicidir.

Teknik açıdan incelenen yöre dokumaları, dokuma türlerine göre halı katalog, kilim katalog ve çözgü yüzlü dokuma katalog olmak üzere üç alt başlığa ayrılmıştır.

Literatür taraması sonucunda az sayıda Muş yöresi kirkitli dokuma örneğine rastlanılmıştır. Bu dokuma örnekleri Âdem Sönmez, Mansur Ekmekçi ve Neriman Görgünay'ın fotoğraf arşivlerinde mevcuttur. Bunun yanı sıra Ermeni tarihi ile ilgili bir internet sitesinde 18.-19. yüzyıla tarihlendirilen bir Muş halısı tespit edilmiştir.

Üçüncü bölümde; "Yeni Tasarım Yaklaşımları" konu başlığı altında yer alan tasarımlar hakkında bilgi verilmiştir. Burada daha etkileyici bir ifade aracı olarak kilim tekniği için düşünülmüş ve yapılmış tasarımlara yer verilmiştir. Halı veya çözgü yüzlü dokuma tekniklerine kıyasla kilim teknikleri, yapılan tasarımların daha serbest ve farklı olmasına olanak sağlamıştır. Tasarımlarının boyutsal formunu, yörenin kilim yaygı ölçüleri belirlemiştir. Yöre kilimlerinin zemininde görülen abrajlı görünüm ve geometrik çizgiler tasarımların ana hattını oluştururken, kompozisyon şemaları da yöre dokumalarını kimliklendirmiştir. Tasarım sürecinde 350 kilim tasarımı yapılmış, bunların arasından 16 örnek seçilmiştir. Söz konusu tasarımların tamamı Adobe Illustrator ve Adobe Photoshop programları kullanılarak tasarlanmıştır.

1. BÖLÜM

MUŞ İLİ, MUŞ'TA KİRKİTLİ DOKUMALARIN TARİHSEL GELİŞİMİ VE MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI İLE İLGİLİ KAYNAKÇA DEĞERLENDİRMESİ

1. BÖLÜM

MUŞ İLİ, MUŞ'TA KİRKİTLİ DOKUMALARIN TARİHSEL GELİŞİMİ VE MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI İLE İLGİLİ KAYNAKÇA DEĞERLENDİRMESİ

1.1. Muş Hakkında Bilgi

1.1.1. Muş İlinin Tanıtımı

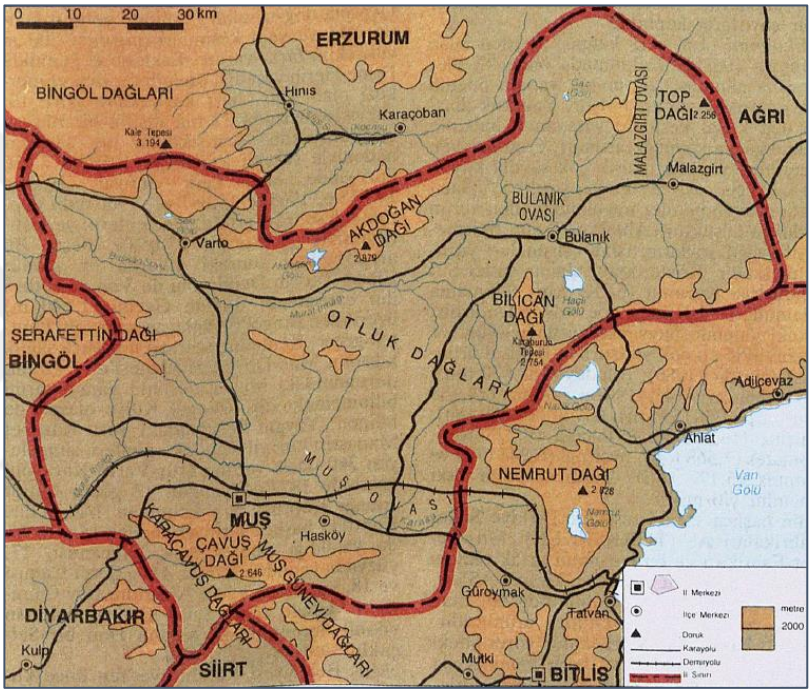

Harita 1: Muş İl Haritası

Kaynak: http://cografyaharita.com/haritalarim/4l_mus_ili_haritasi.png, (05.05.2020)

Muş ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Doğusunda Ağrı, güneydoğusunda Bitlis, güneyinde Batman, güneybatısında Diyarbakır, batısında Bingöl ve kuzeyinde Erzurum ili bulunmaktadır. Muş ili, Güneydoğu Toros Dağları'nın bir uzantısı olan Haçreş Dağlarının kuzeye bakan yamacında kurulmuştur (Ekmekçi, 2014: 20).

Muş il yüzölçümü 8196 km^2'dir (Muş'un Coğrafi Yapısı, 09.11.2020). İl topraklarının %34,9'u dağlar, %27, %2'si ovalar, %37,9'u yaylalar ile kaplıdır (Görsel, 1984: 6343). Burada yer alan dağların birçoğu volkanik kökenlidir. Kuzeyde Bingöl Dağları ve Akdoğan Dağı, doğuda Top Dağı ve Süphan Dağı'nın uzantıları, güneyde Bilican Dağı, güneybatıda Karaçavuş (Haçreş) Dağları, batıda Şerafettin Dağı yer almaktadır (Britannica, 1989: 329).

Harita 2: Muş İli Fiziki Haritası

Kaynak: Muş. *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi,* Cilt:16, İstanbul: Ana Yayıncılık Sanat Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret AŞ. 1989. s. 329.

Doğu Anadolu karasal ikliminin egemen olduğu ilde, karasal ve sert iklim özellikleri nedeniyle kışlar soğuk ve kar yağışlı, yazlar ılıman ve az yağışlıdır (Görsel, 1984: 6344). Muş Ovası, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Iğdır Ovası'ndan sonra ikinci büyüklüğe sahip ovadır. Malazgirt Ovası, Bulanık Ovası ve Muş Ovası ilin başlıca tarım alanlarıdır (İslam Ansiklopedisi, 1971: 745). İl toprakları için önemli bir sulama kaynağı olan Murat Nehrinin, antik zamanlardan beri il topraklarını suladığı bilinmektedir (Hewsen, 2016: 46-47). Ayrıca güneydoğu ve kuzeybatı yönünde akan

Karasu Çayı da önemli sulama kaynaklarındandır. Bununla birlikte tarım ve hayvancılık için önemli üç göl Muş il sınırları içinde yer almaktadır. Bunlardan; Hamurpet (Akdoğan) Gölü, Varto ilçe sınırları içerisindedir. 2.149 rakımlı, 21 m derinliğinde ve 1.088 km^2 yüz ölçümüne sahiptir. Haçlı Gölü, Bulanık ilçesinde yer alırken, Kaz Gölü ise Malazgirt ilçesinin Aktuzla Köyünde bulunmaktadır (Göller, 05.02.2022). Haçlı Gölü ve Kaz Gölleri telli turna ve toy kuşu olmak üzere birçok kuş çeşidine yaşam alanı sunmaktadır.

Muş ili nüfusu, Türkiye ortalaması altında olan iller arasındadır (Görsel, 1984: 6345). Cumhuriyetin kuruluşundan sonra 1927'de yapılan ilk nüfus sayımında şehrin nüfusu 4.277'dir (Grolier, 1993: 174). 1935'te 143.988 olan il toplam nüfusu, 1940'ta 79.939, 1945'te 82.699, 1950'de 107.289, 1960'ta 167.638, 1970'te 234.250, 1980'de 302.406, 1985'te 339.442 (Görsel, 1984: 6345), 2009'da 404.484 (Ekmekçi, 2014: 64), 4 Şubat 2022 TÜİK güncel nüfus verilerine göre ise Muş ili toplam nüfusu 405.228'dir. Bu nüfusun %59,1'i şehirlerde, geri kalanı kırsal kesimde yaşamaktadır (Muş, 08.02.2022). İlden dışarı büyük oranda göç olmasına rağmen, nüfus artış hızı ülke ortalamasının üzerindedir (Görsel, 1984: 6345).

Tablo 1: Muş İli ve İlçeleri Nüfus Tablosu, 2021

	İlçeler	Toplam Nüfus	Şehir Nüfusu	Belde ve Köyler
2021	**İl Toplamı**	405.228	192.601	212.627
	Merkez İlçe	198.578	116.070	82.508
	Bulanık	77.592	27.990	49.602
	Malazgirt	48.192	19.628	28.564
	Varto	30.982	10.965	20.017
	Hasköy	25.827	13.709	12.118
	Korkut	24.057	4.239	19.818

Kaynak: https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500&dil=1, (08.02.2022)

Tarih boyunca Muş Ovasında arpa, çavdar gibi tarım ürünlerinin yanı sıra sığır, koyun ve keçi yetiştiriciliği de yapılmıştır (Hewsen, 2016: 46-47) (San, 1966: 14). 1984 basımlı Görsel Büyük Genel Kültür Ansiklopedisi verilerine göre 1980'lerde Muş ilinin temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olmasına rağmen bölgede küçüklü büyüklü sanayi kuruluşlarının kurulmaya başlandığı anlaşılmaktadır. 1980'lere kadar tarım ve hayvancılığın büyük ölçüde geleneksel yöntemlerle yapıldığı bilinmekle birlikte 1.250.000 koyun, 500.000 büyükbaş, 400.000 kıl keçisi mevcut olduğu ve koyunlardan 1.435 ton yapağı, keçilerden ise 190 ton kıl elde edildiği öğrenilmektedir (Görsel, 1984:6346). 2021 TÜİK verilerine göre ise Muş ilinde toplam 1.235.552 küçükbaş, 331.881 büyükbaş hayvan mevcuttur (Muş Tarımsal Yatırım Rehberi, 08.02.2022).

Günümüzde arpa, buğday, patates, aspir ve şeker pancarı gibi tarım ürünlerinin yanı sıra üzüm, elma, çilek, ceviz ve armut üretimi il ekonomisinde önemli bir yere sahiptir (Muş Tarımsal Yatırım Rehberi, 08.02.2022).

İl nüfusunun %84'ü tarım sektöründe, %13'ü hizmet sektöründe, %2'si sanayi sektöründe, %2'si inşaat sektöründe çalışmaktadır. İl genelinde yaygın bir işsizlik mevcuttur. 2003 yılında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapılan, illerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na göre Muş ili, sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 81 il içerisinde en son sırada yer alırken (Ekmekçi, 2014: 66), Kalkınma Ajansı Genel Müdürlüğü'nün 2017 verilerine göre ise 81 il içinde 79. sırada yer almaktadır (Sege, 06.02.2022).

Coğrafi konumundan dolayı tarih öncesi dönemlerden itibaren Muş ve çevresinin farklı medeniyetlere ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Yörede bulunan kaleler, hanlar, hamamlar, çeşmeler ve köprüler; camiler, kiliseler, manastırlar ve medreseler ayrıca höyükler bölgenin tarihi zenginliğini göstermektedir. Arkeolojik kazılarda bulunan çömlekler, seramikler, takılar, madeni paralar vb. günlük kullanım eşyaları ise bölge tarihinin zanaattaki gelişmişlik düzeyini açıklamaktadır.

Yukarıda sözü edilen tarihi yapılardan Urartu Dönemi'ne ait Malazgirt Kalesi, Kız Köprüsü (Malazgirt,) Selçuklular Dönemi'ne ait Murat Nehri Köprüsü (Muş), Hatun Köprüsü (Malazgirt), 1150 tarihli Yünören (Mizgeftok) Köyü Camii, 1290 tarihli Mollakent (Melekend) Köyü Camii, 1307 tarihli Yıldızlı Han, 1325 tarihli Esenlik (Abrî) Köyü Camii (Bulanık), 1343 tarihli Hacı Şeref Camii (Muş), Abdurrahman Paşa Köprüsü

(Varto), 1571 yılında kiliseden camiye dönüştürülmüş Muş Ulu Camii, Osmanlı Dönemine ait 1745 tarihli Alâeddin Bey Camii (Muş) yörede ayakta kalmış eserlerdir. Bunun yanı sıra harabe halde bulunan MS 4. yüzyıla tarihlendirilen Surp Garabed Manastırı (Muş) (Fotoğraf 3) ve Surp Arakelots Manastırı (Muş) (Fotoğraf **5**) yakın zamana kadar ayakta kalmış ve günümüzde kalıntıları bulunan tarihi yapılardandır.

Fotoğraf 1: Surp Garabed Manastırı, Çengelli Köyü, Muş, 20. yüzyıl başı

Kaynak: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-du-Saint-Precurseur-de-Mouch-ou-Klagavank-/, (04.02.2022)

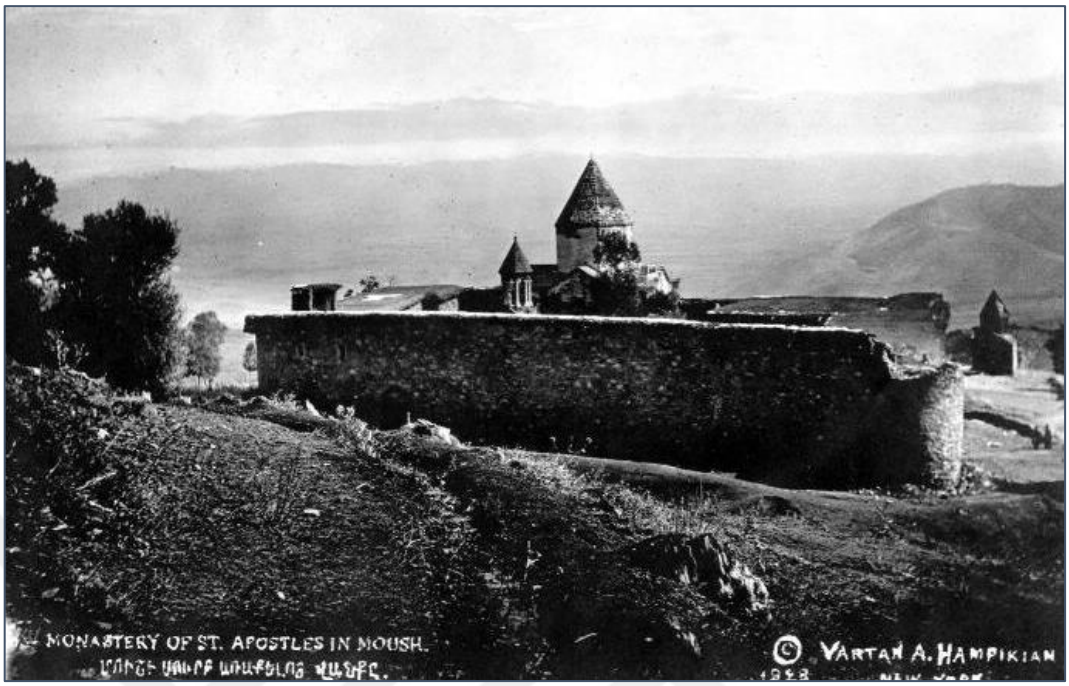
Fotoğraf 2: Bir evin duvarında kullanılan çapraz stel, Çengelli Köyü, Muş, 2014

Kaynak: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-du-Saint-Precurseur-de-Mouch-ou-Klagavank-/, (04.02.2022**)**

Fotoğraf 3: Surp Garabed Manastırı'na ait 1512 tarihli oyma kapı, (Özel Koleksiyon)

Kaynak: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-du-Saint-Precurseur-de-Mouch-ou-Klagavank-/, (04.02.2022)

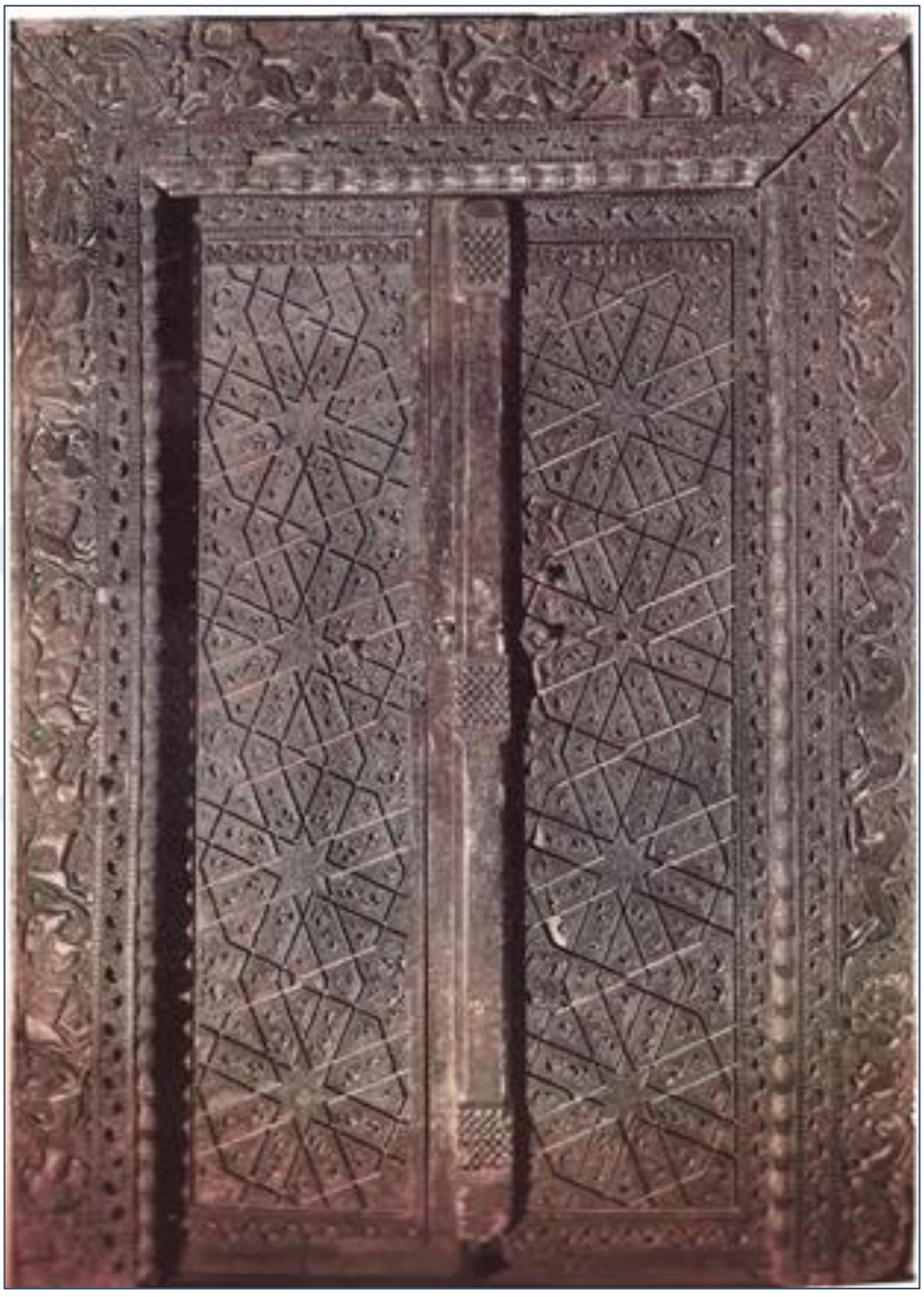
Fotoğraf 4: Surp Arakelots Vank (Aziz Havariler) Manastırı, Kepenek (Arak) Köyü, Muş, 20. yüzyıl başı

Kaynak: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-des-Saints-Apotres-ou-de-Saint-Lazare-ou-des-Saints-Traducteurs/, (04.02.2022)

Fotoğraf 5: Çevirmenler mezarlığı stel parçaları, Kepenek (Arak) Köyü, Muş, 2014

Kaynak: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-des-Saints-Apotres-ou-de-Saint-Lazare-ou-des-Saints-Traducteurs/, (04.02.2022)

Fotoğraf 6: Surp Arakelots Manastırına ait 1134 tarihli oyma kapı, (Erivan Tarih Müzesi, Ermenistan)

Kaynak: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-des-Saints-Apotres-ou-de-Saint-Lazare-ou-des-Saints-Traducteurs/, (04.02.2022)

1.1.2. Muş İlinin Tarihçesi

İslam öncesi dönemlere ait kaynaklarda Muş Ovası ve çevresi "Taraunitis", "Taraun" veya "Daron" adlarıyla anılmaktadır. Bu ad Orta Çağ'da "Taran" şeklini almıştır. İslami devirde "Tarûn" biçiminde hem bölgenin hem şehrin adı olarak kullanılmıştır (Tuncel, 01.03.2022). Ermenice'de yine "Daron/Duruperan" ya da "Taron/Turuberan" olarak bilinmektedir (Hewsen, 2016: 45).

Şehrin bugünkü isminin kökenine dair farklı bilgiler bulunmaktadır. Bazı rivayetlere göre Muş adının, MÖ 12. yüzyılda Fırat'ı geçip bölgeyi istila eden Friglerin bir kolu olan "Muşkiler"den geldiği söylenmektedir (Görsel, 1984: 6346). Süryanice'de suların bolluğunu ifade eden "muşa" kelimesinden, öte yandan şehri kurduğu söylenen "Muşet" adlı bir kişiden kaynaklandığı rivayet edilmektedir (İslam Ansiklopedisi, 2006: 369). Ermenice'de Muş (մշուշ), "sis" anlamına gelmektedir (Muş, 07.02.2022). Bunun yanı sıra Kürtçe'de de "mij" sis demektir (Mij, 07.02.2022). Günümüzde Muş ovasında yaşanan sisli hava olayları, "Muş" kelimesinin kökenine dair son iki tezi doğrular nitelikte olduğu söylenebilir.

Anadolu coğrafyası ile benzer tarihi süreçlerin yaşandığı belirtilen Muş coğrafyasında, Prehistorik Çağlardan itibaren insan izlerine rastlanmıştır. Paleolitik Çağı (MÖ 600.000-10.000) takip eden Neolitik Çağ (MÖ 8.000-5.500), Kalkolitik Çağ (MÖ 5.500-3.000), Tunç Çağı (3.000-1.200), Demir Çağı (MÖ 1.200-330), Urartu Dönemi (MÖ 850-600) ve sonraki dönemlere ait kalıntılar bölgede bulunmuştur (Tiryaki, 2019:75-108).

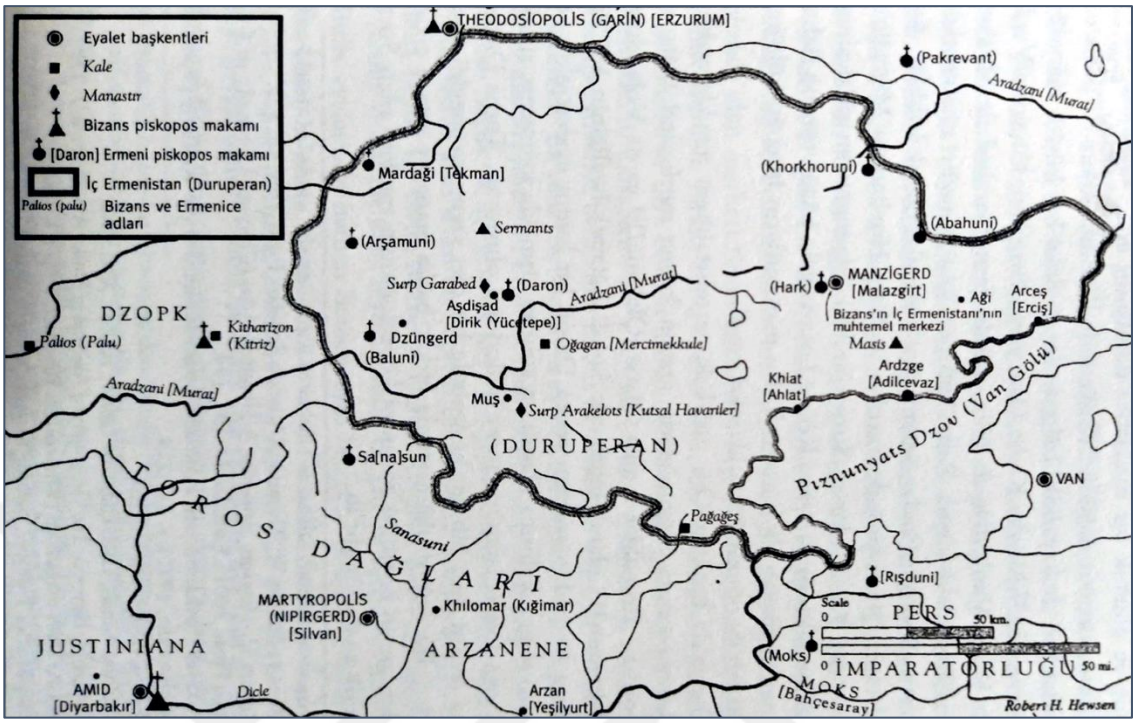

Harita 3: MÖ 9. yüzyıl ve 6. yüzyılda Urartu Krallığı

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Urartu#/media/File:13-Urartu-9-6mta.gif, (06.02.2022)

Asur kaynaklarından Muş şehrinin MÖ 13. yüzyılda konfederasyon biçiminde yönetilen ve "Nairi" adıyla anılan bir ülke sınırı içinde olduğu öğrenilmektedir (BRITANNICA, 1989, s. 330). Yöre, Urartu, Asur, Med, Pers, Büyük İskender, Selevkos, Part, Roma, Bizans, Sasani, Beylikler, Selçuklu ve Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır (Görsel, 1984: 6346).

Ermeni krallıkları, Muş bölgesinde yaklaşık bin yıl hüküm sürmüştür. Daron (Muş), bu krallığın başkenti olarak bilinmektedir. Erzurum'un güneyi, Van Gölü'nün batı kıyıları, Bitlis, Siirt, Palu [Elâzığ], Sason [Batman] kaza ve sancakları Daron'a bağlı yerleşim yerleridir. MS 966 yılında Bizanslılar tarafından tasfiye edilen Ermeni krallığının (Kêvorkıan, Paboudjıan, 2012: 468), yeni başkenti Malazgirt/Manzigerd olmuştur (Hewsen, 2016: 51). Bölge, 10. yüzyılın ikinci yarısı ve 11. yüzyılın ilk yarısında Bizanslılar ve Müslümanlar arasında birkaç kez el değiştirmiştir (Görsel, 1984: 6346).

Harita 4: Bizans'ın İç Ermenistan Eyaleti (Duruperan [Muş])

Kaynak: Robert, H. Hewsen, (2016), "Pağeş/Bitlis ve Daron/Muş'un Tarihi Coğrafyası", Richard. G. Hovannisian (Dü.) içinde, Tarihi Kentler ve Ermeniler Bitlis ve Muş, İstanbul: Aras Yayıncılık, s. 51

1048 yılında Muş, 1070 yılında ise Malazgirt, Büyük Selçuklu Devleti'nin topraklarına katılmıştır. 1071 yılındaki Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan önderliğinde kazanılan Malazgirt Zaferi, şehir için dönüm noktası olmuştur. Malazgirt Savaşı sonrasında Muş ve çevresinde yoğun Türkmen iskânları görülürken (Eser, 2014: 185), Ermenilere ait olan yerleşim yerlerinin büyük bölümü Türkmen ve Kürt beyleri, tarafından ele geçirilmiştir (Köhler, 1928: 20). 1473'te Osmanlı'ya bağlanan Muş sancağı, Van Eyaleti'nin bir sancağı olsa da bazen Bitlis Hanlığına bağlanmış, bazen de Erzurum Vilayetine bağlanmıştır (Görsel, 1984: 6347).

Bölgeye 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaş'ından sonra Kars bölgesinden Türkler, Karapapaklar; Kuzey Kafkasya'dan Çerkezler, Osetyalılar, Lezginler ve Çeçenler göç yoluyla gelip yerleşmiştir (Malazgirt Kazası, 14.02.2022) (Günkut Vurucu, 2014:27). Bu kozmopolit yapı, birçok noktada varlığını korumaktadır.

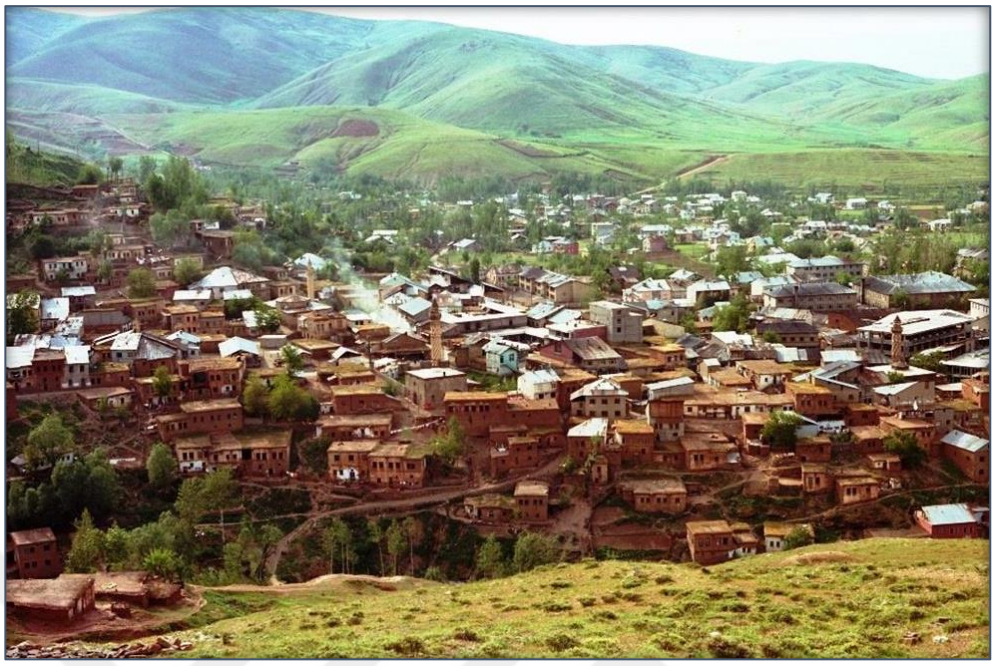

Harita 5: 20. Yüzyıl başında Bitlis Vilayeti

Kaynak: https://www.houshamadyan.org/tur/haritalar/bitlis-vilayeti.html, (05.02.2022)

Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Muş il merkezinin nüfusu yirmi bin civarındadır. Ermeni ve Müslüman halkın yaşadığı il merkezinde Ermeni ve Müslüman mahalleleri birbirinden ayrılmıştır. Burada Ermenilere ait 800 dükkân ve atölye bulunmaktadır. Genellikle zanaat işleriyle meşgul olan Ermeniler, kunduracı, boyacı, demirci, kuyumcu ve çömlekçi olarak bilinmektedir (Hovannısıan, 2016: 11).

Birinci Dünya Savaşı sırasında Ruslar, 18 Şubat 1916'da Muş'u işgal etmiştir. Bu işgal 1 Mayıs 1917 tarihine kadar sürmüştür (İlimizin Tarihçesi, 01.03.2022). Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Muş şehri, ova kenarında yükselen birkaç tepe yamacına yerleşmiş olup, evler genellikle düz damlı, kerpiç ile moloz taşından yapılmıştır (İslam Ansiklopedisi, 1971: 745) (Fotoğraf 7). İki ya da üç katlı bu evlerin balkonları ahşap oymalı olduğu bilinmektedir (Kêvorkıan, Paboudjıan, 2012: 483). Eski Muş, vadi boyunca yamaçlarda yer alırken, günümüzde şehir ovaya doğru genişlemektedir (İslam Ansiklopedisi, 1971, s. 245) (Fotoğraf 8). Cumhuriyetin ilanından sonra Muş (1929 yılında), il konumuna getirilmiştir (Görsel, 1984: 6346).

Fotoğraf 7: Muş'un Kara Mehmed bağlarından görünüşü, 1980

Kaynak: Adem Sönmez, Elli Yıllık Görsel Hafıza: Fotoğraflarla Muş, Muş Tarihi. (Ed.) Alanoğlu M, Alican M., Özalper M., Muş Tarihi. (2021). İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık. s.497

Fotoğraf 8: Günümüzde Muş şehri

Kaynak: https://mus.ktb.gov.tr/TR-278604/mus-gorseleri-2020.html, (06.02.2022)

1.2. Muş'ta Kirkitli Dokumaların Tarihsel Gelişimi

Dokumacılığın gelişimine dair bilgiler, özellikle arkeologlar, tarihçiler ve sanat tarihçileri tarafından ele geçirilen veriler neticesinde bilinmektedir. Anadolu'da dokumacılığın yüzyıllardır yapılmış olduğu, farklı medeniyetler tarafından zenginleştirildiği ve ileri seviye bir dokumacılığın olduğu (Yağan, 1978: 52) arkeolojik kazılarda çıkarılan dokuma örneklerinden, heykel kabartmalardan ve benzeri bulgulardan anlaşılmaktadır. Bölge dokumacılığının tarihine dair bilgilere ulaşmak için ise yine tarihi kaynaklardan ve araştırmalardan yararlanılmaktadır.

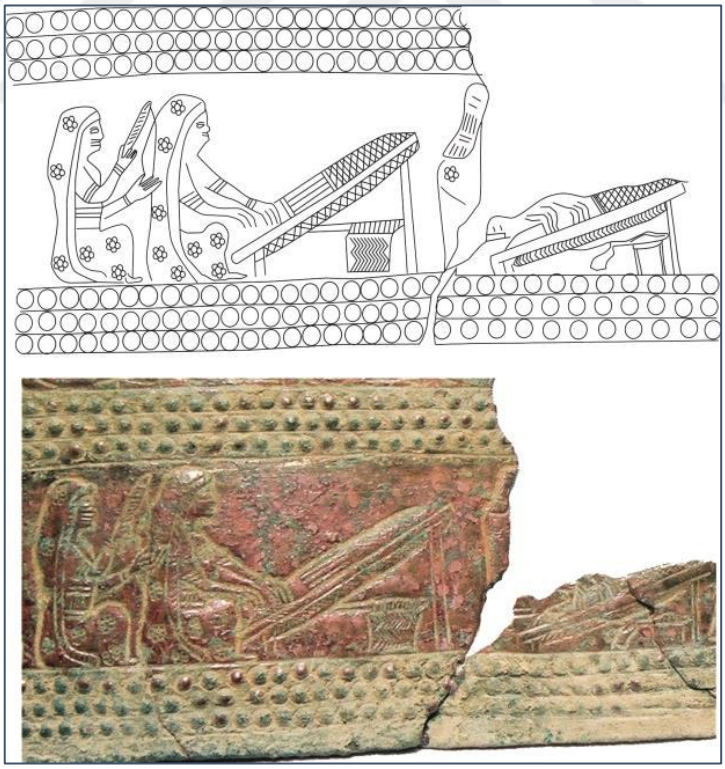
Kozmopolit bir coğrafyada toplumların birbiriyle etkileşimi doğal sayılabilecek bir durumdur. Sosyal etkileşimlerin bir sonucu olarak kültürel ve sanatsal zenginlikler ortaya çıkmaktadır. Güney Kafkasya ve Kuzey Mezopotamya'yı oluşturan Doğu Anadolu topraklarında kuzey-güney ekseninde sosyal hareketlerin Kalkolitik Çağ'da başladığına dair buluntular mevcuttur (Tiryaki, 2019: 77-85). Bu sosyal hareketlerden olan göçebe veya yarı göçebe toplulukların hayvancılıkla uğraştığı bilinmektedir. Muş bölgesinin iklimi ve bitki örtüsünün de bu topluluklara geniş yaşam alanı sunduğu (Tiryaki, 2019: 88-89) (Alanoğlu, 2021: 136) bilinmektedir. 1540 tarihli kayıtlarda Bitlis sancağına bağlı otlak ve yaylalarda birçok aşiretin hayvanlarını otlattığı yazılmaktadır (Koçak, Kırayit, 2021: 244). Bu otlak ve yaylalar günümüzde Bitlis, Muş ve Bingöl sınırları içerisindedir.

Urartu kaynaklarında da yer alan bilgilerden öğrenildiğine göre bu coğrafyanın temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Arkeolojik kalıntılarda ele geçen bulgularda Urartuların hayvancılık ile uğraştığı anlaşılmaktadır. Hayvancılığın, dokuma kültürünü etkileyip geliştirdiği bilinen ortak bir bilgidir. Dokuma hammaddesinin temini için bölge coğrafyasının elverişli olduğu (Çavuşoğlu, 2017: 147) pek çok kaynaktan öğrenilmektedir.

Doğu Anadolu Bölgesi'nin merkezinde bulunan Muş bölgesi ve özellikle Muş Ovası, ilk çağlardan beri önemini korumuştur. Bölge hakkındaki bilgi, özet olarak aşağıda verilmiştir:

> “Dağlık Doğu Anadolu coğrafyasına göre nispeten daha düz arazi şartlarına, verimli topraklara ve önemli otlaklara sahip olan Muş coğrafyasındaki yerleşimlerin tarihi, Prehistorik Çağlara kadar inmiştir. Doğu Anadolu Bölgesindeki beslenme ekonomisinde neredeyse en önemli geçim kaynağı olan hayvancılık için Muş coğrafyasının verimli koşulları bünyesinde barındırması, hayvancılıkla uğraşan yarı göçebe grupların sürekli olarak bu bölgede varlıklarını sürdürmelerine neden olmuştur” (Tiryaki, 2019: 77).

Urartu topraklarının bir parçası olmasından kaynaklı, Urartu medeniyetine ait bilgilerin Muş bölgesi için de geçerli olduğu söylenebilir. Urartu medeniyetinin merkezi olan Van’da yapılan kazılarda ele geçirilen yazılı kaynaklar, dokuma tezgahlarında dokuma yapan kadın kabartmalarının olduğu kemerler (Fotoğraf 9) ve dokuma atölyelerinde kullanılan araç gereçler (Çavuşoğlu, 2017: 148) bölge dokumacılığı hakkında önemli bilgiler vermektedir.

Fotoğraf 9: Dokumacı kadınlar. Urartu metal kemerinden ayrıntı, Van Müzesi

Kaynak: Rafet Çavuşoğlu, (2017), “Urartu Krallığı'nda Dokuma Tezgâhları”, Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu, Trabzon: KTÜ Yayınları, s. 150

Urartularda halı, kilim ve kumaşların üretiminde yün ve ketenin başlıca hammadde olduğu söylenmektedir. Urartu merkezlerinde yapılan kazılarda yüne dair bulguların ele geçirilmiş olması bu bilgileri doğrulamaktadır. Asur kralı II. Sargon'un (MÖ 721-705) Urartu kenti Muşaşir'e yapmış olduğu sefer sonucu ele geçen ganimetler arasında 130 parlak renkli yün elbise ve kırmızı elbiseler için üretilen yünlere el konulduğu belirtilmektedir (Gökçe, Bilen, 2019: 41). Bu bilgiler neticesinde bölge dokumacılığının bin yıllarca süregeldiği anlaşılmaktadır.

Urartulardan sonra Muş ve çevresinde kurulan ve bin yıl hüküm sürmüş Ermeni Krallığı dokumalarına dair neredeyse hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır. Bu döneme ait bilgileri Ermeni kaynaklarından bulmak muhtemeldir.

Bölgede küçükbaş hayvancılığın yaygın olduğu ve bu hayvanlardan alınan yünlerden dokumaların yapıldığı yukardaki bilgilerde mevcuttur. Bölgenin coğrafi yapısı, yaşam şekilleri çoğunlukla hayvansal liflerin kullanımına uygun olsa da bitkisel liflerin kullanıldığına dair bilgiler de mevcuttur. Bu bitkilerden özellikle pamuk ipliğinin kullanıldığı, Marko Polo'nun seyahat bilgilerinden öğrenilmektedir. Marko Polo 1270'li yıllarda seyahat ettiği Muş ile ilgili şunları söylemektedir: "…kısaca Muş ve Mardin'den bahsedeyim sizlere. Musul Krallığının kuzeyinde olan bu iki şehir daha çok pamuklarıyla ünlü çok iyi kalite pamuk yetiştiriyorlar, dolayısıyla pamuklu dokumaları da birçok ülkede namlı. Halkın çoğunluğu tacir ve zanaatkâr, el sanatları oldukça gelişmiş bu bölgede..." (Eser, 2014: 202), (Izady, 1992: 434). 1950'li yıllarda Muş ovasında yetiştirilen tarım ürünleri arasında pamuğun olması (San, 1947: 47), bu ürünün uzun yıllar bölgede üretildiğine dair bir diğer göstergedir.

Menûçihr-i Sütûde'nin 1362 tarihli "Hudûdu'l-'Alem mine'l-Meşrik ile'l-Mağrib" adlı eseri, yöre dokumacılığı hakkındaki ilk yazılı kaynaklardan biridir. Sözü edilen eserde yöre dokumacılığı hakkında şu bilgiler verilmektedir: "Hoy, Bergiri, Erciş, Ahlat, Bitlis, Malazgirt gibi yerleşim birimleri küçüklü büyüklü şehirler olup halkı mutlu bir şekilde yaşayan nimeti bol yerlerdir. İnsanları mutlu, tüccarları çok olan şehirciklerdir. Halı dokumacılığı, kemer yapımı ve odun çok çıkar. İnsanları savaşçı ve makam sahibi varlıklı kimselerdir" (Almaz, 2011: 196).

Muş bölgesinden alınan 1538 tarihli vergi kayıtlarına göre Ohkan Nahiyesinde (Günümüzde: Yaygın Beldesi) yıllık geliri 2.000 akçe olan iki boyahane bulunmaktaydı (Alanoğlu, 2021: 138). 1940 tarihli belgelerde ise Muş'ta bulunan boyahanenin geliri 3.500 akçedir (Koçak, Kırayit, 2021: 248). Boyahane hakkında daha açıklayıcı bir bilgi bulunmamaktadır. Dönemin ihtiyaçları doğrultusunda bu boyahanelerin yün boyama atölyeleri olduğu söylenebilir.

Günümüzde Muş ve Bitlis iki farklı şehir olsa da birbirine tarihsel ve kültürel noktalarda bağlıdır. Bu şehirlerin birbiriyle olan bağı, Alanoğlu tarafından şu sözlerle özetlenmiştir:

> "Muş, Ortaçağ'dan itibaren Bitlis ile birlikte idare edilmekteydi. Çünkü Bitlis ana geçiş ve ticaret yolu üzerinde bir şehir iken buranın art alanını oluşturan Muş ise sulak ve verimli olan geniş ovasıyla tarım, hem ova hem de ovayı çevreleyen dağlardaki yayla alanlarıyla göçebe ve yarı göçebe hayvancılık merkeziydi. Dolayısıyla bu iki şehir yakın alanlarda bulunmaları ve birbirini tamamlayan özellikleri dolayısıyla beraber inşa edilmişti. Osmanlıların 1515'te Bitlis'in idaresini Rojki Aşireti'nden Şerefhanlara vermesiyle Muş da bu sancağa bağlı bir nahiye olarak teşkilatlandırıldı. 1515 ila 1535 arasında Bitlis ocaklığına bağlı bir yerleşim olarak gelirleri Bitlis beylerine bağlandı." (Alanoğlu, 2021: 136)

Bundan dolayı Muş bölgesine dair bazı bilgiler, Bitlis ve çevre kent tarihlerinden öğrenilmektedir. Köhler'in Evliya Çelebi'den aktardığı bilgilerde, Bitlis Beyi Abdal Han'ın çok yönlü kişiliğinden bahsedilmektedir. Abdal Han'ın yönetimi altında olan bölgelerde bilim insanlarına ve sanatçılara değer verdiği anlatılmaktadır (Köhler, 1928: 39). Evliya Çelebi'nin, ziyaret ettiği yıllarda (MS 1655-1656) tarım koşullarının elverişsiz fakat meyveciliğin gelişkin olduğu Bitlis şehrinde, el sanatlarının doruk noktasında olduğu bilinmektedir. Bitlis, savaş aletlerinden kılıç, ok ve yayların yanı sıra dericilik ve deri boyamacılığının ileri seviyede olduğu bir merkez konumundadır.

Bunların yanı sıra saf yünden dokunan çuha* dokumaların, zarifliği ve inceliği ile dikkat çektiği (Köhler, 1928: 42-43) anlatılmaktadır. Başka bir hikâyede ise Bitlis beylerinden Abdal Han'ın Melek Ahmed Paşa'ya sunduğu hediyeler arasında halı yollukların bulunması (Köhler, 1928: 53) yörede halıcılığın varlığını gösteren başka bir örnektir.

Yukarıda sözü edilen deri ve deri boyamacılığında kullanılan bitki "esperek bitkisi" olduğu aktarılmaktadır. 20. yüzyılın başlarına kadar Avrupa'ya ihraç edildiği bilinen esperek bitkisi hakkında Evliya Çelebi de bilgi vermektedir. Üzüme benzeyen bu bitkinin meyveleri daha olgunlaşmadan toplanıp kurutulur. Sarı renk veren bu bitkinin, 20. yüzyılın başlarına kadar Avrupa'ya ihraç edildiği bilinmektedir (Köhler, 1928: 47-78).

19.yüzyılın ikinci yarısı ve 20. yüzyılın başında yaşamış olan Şemseddin Sâmi, Muş ilinin bir ilçesi olan Malazgirt hakkında şunları yazmıştır: "Bitlis Vilayeti Muş Sancağına bağlı bir kazadır. Kazanın tüm nüfusu 21.000'dir. Nüfusun 12.000'i Müslüman Kürt, kalanı Ermeni'dir. Buğday, arpa, darı, mercimek vb. toprak ürünleri yerel gereksinimin çok üstünde üretilerek fazlası Van Gölünden yelken gemileriyle ihraç olunur. Hayvancılıkta koyun ağırlıklıdır. Mahalli sanayi, seccade ve kilim dokumacılığından ibaret olup iyi dokuma yaparlar." (Sami, 1889: 4377) 1984 tarihli Görsel Büyük Genel Kültür Ansiklopedisi'nde ise Malazgirt dokumacılığı hakkında şu bilgiler yer almaktadır: "…hayvancılık (koyun, keçi) temel geçim kaynaklarındandır. Hayvan ve hayvansal ürünlerin satımı yapılır. Kıl ve yün dokumacılık yaygındır" (s. 5782). Yukarıda yer alan tarihi kaynaklardan yola çıkarak Muş'un bir ilçesi olan Malazgirt'te dokumacılığın önemli bir yeri olduğu ve yüzyıllar boyunca devam ettiği anlaşılmaktadır. Yazılı kaynaklarda sözü edilen Malazgirt dokumalarının desen ve kompozisyon özellikleri bilinmemektedir.

* Yün dokuma, yünlü kumaştan yapılan giyecek/elbise (KOÇU, 1969, s. 82)

Doğu Yöresi Halıları adlı kitapta Neriman Görgünay, bölge halıcılığı hakkında şunları söylemektedir:

> "Doğu Anadolu Bölgesinde yaşayan halk, genellikle dar gelirlidir. Bu nedenle köylerde halı ve kilimler sadece ev gereksinimlerini karşılamak ve genç kızların çeyizlerini tamamlamak için dokunur. Bunun için de ilkel yer tezgâhları ve mengenesiz dik döner tezgahlar kullanmışlardır. Dokunan halıların materyali, kaliteleri ve desenleri standart olmadığından, bu bölge halıcılığını karakterize etmek ve bugünkü durumunu saptamak, bu halıları standart sınıflar içinde toplamak zordur. Bölgede köy halıcılığının potansiyelini saptamak amacıyla yapılacak çalışmalar, her il, ilçe ve köyde uzun süreyi gerektirdiğinden ekip çalışması niteliğindedir. Yaptığımız çalışmalar, bölge halıcılığı konusunda hiçbir çalışmanın yapılmadığını göstermektedir... Köy halılarında uygulanan motif ve desenlerin hatalı kopya edilmesi, bu halıların eski biçimlerinden farklı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte köy halılarında yabancı resimler de görülmektedir" (1976: 6).

1980'lerde yine yukarıdaki analizi destekleyici bilgiler verilmektedir. Muş ilinde dokumacılık ve keçeciliğin sadece üreticinin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde yapıldığı (Lûgat, 1981: 101) aktarılmaktadır.

Literatür taraması neticesince az sayıda Muş yöresi kirkitli dokuma örneğine rastlanılmıştır. Bu dokuma örnekleri Âdem Sönmez, Mansur Ekmekçi ve Neriman Görgünay'ın fotoğraf arşivlerinde mevcuttur. Bunun yanı sıra Ermeni tarihi ile ilgili bir internet sitesinde 18.-19. yüzyıla tarihlendirilen bir Muş halısı tespit edilmiştir (Fotoğraf 10). 2015 yılında Malazgirt'te ve 2021 yılında Muş ili genelinde yapılan alan araştırmasında çok sayıda halı, kilim ve çözgü yüzlü dokuma örneği bulunmuştur. Bölgede dokumacılığın tamamen bittiği ve görülen dokumaların tamamının eskiden dokunduğu söylenmektedir. Dokuma örneklerinin üzerinde görülen yazılı tarihlerde en eski tarihli dokuma 1950 iken en yakın tarihli dokuma 1995'tir (Burhanlı, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, 2018: 2).

Fotoğraf 10: Muş Yöresine ait halı. 59,7 cm x 93,9 cm. 18. veya 19. yüzyıla ait

Kaynak: Robert Tatoyan, (2016) https://www.houshamadyan.org/tur/haritalar/bitlis-vilayeti/mushkaza/din/mushkiliseler.html, 08.02.2022

Fotoğraf 11: Muş halısı

Kaynak: Adem Sönmez, http://www.ademsonmez.com/images/phocagallery/yasam/thumbs/phoca_thumb_l_102.jpg, (13.11.2020).

Fotoğraf 12: Kurbağacık desenli, altıgen madalyonlu halı, Muş Merkez, Aşağıyoncalı, 1969

Kaynak: Neriman Görgünay, (1976), Doğu Yöresi Halıları, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, s. 52

Fotoğraf 13: Dörtgen madalyonlu halı, Muş Merkez, Akçan, 1969

Kaynak: Neriman Görgünay, (1976), Doğu Yöresi Halıları, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, s. 38

Fotoğraf 14: Kartuşlu halı, Muş Malazgirt, Gülkoru, 1969

Kaynak: Neriman Görgünay, (1976), Doğu Yöresi Halıları, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, s. 72

Fotoğraf 15: Muş'ta bulunan hayvanlı halı örneği

Kaynak: Mansur Ekmekçi, (2014), Muş Halk Kültürü, Adana: Muş Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, s. 453

Fotoğraf 16: Stilize edilmiş bitkisel desenli halı, Muş Malazgirt, 2015

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), (2018), "Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi GSE, s. 29

Fotoğraf 17: Geometrik desenli kilim, Muş Malazgirt, 2015

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), (2018), "Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi GSE, s. 103

1.3. Muş Kirkitli Dokumaları ile İlgili Kaynakça Değerlendirmesi

Kurt Erdmann'ın çalışmasından 30^0 ile 45^0 kuzey enlemleri arasında kalan bölgenin Batı Asya kısmında halı tekniğinin gelişmiş olduğu (Erdmann, 1957: 85) öğrenilmektedir. Bu enlemler arasında kalan Anadolu ve Mezopotamya topraklarında dokuma sanatının gelişmesi için elverişli koşullar oluşmuştur. Zengin dokuma kültürlerine sahip olmalarına rağmen bu bölgelerin, yakın zamana kadar yeterli bir araştırma ve incelemeye konu olmadığı, halı uzmanlarınca aktarılmaktadır.

Erdmann, Batı Avrupa ve Amerikalı araştırmacıların, Doğu halılarını [İran] 19. yüzyılın sonlarında incelemeye başladığını söylemektedir. Özellikle Tebriz halılarına büyük bir hayranlık duyulduğu bilinmektedir. Bunun yanı sıra Türk halılarının hak ettiği yerde olmadığı ve incelenmediği de (Erdmann, 1957: 83) belirtilmektedir.

Batı Anadolu ve Doğu halılarının Avrupa ülkelerine ihracatı ilk olarak 11. yüzyıla tarihlendirilse de bunların Avrupa'ya etkisi 15. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Özkavruk, Ömür, 2010: 21). Batılı ressamların tablolarında yer alan Batı Anadolu halıları, resmi yapan sanatçının adını almıştır (Kayıpmaz, Kayıpmaz, 2001: 40) (Haack, 1975: 37). Carlo Crivelli (1435-1495), Hans Memling (1430-1494), Hans Holbein (1497-1543), Giovanni Bellini (1430-1516), Lorenzo Lotto (1480-1556) (Şahin, 2017: 14) bilinen bu ressamlardandır.

Batı Anadolu halılarının, Batılı ülkeler tarafından yüzyıllardır kullandığı hatta bir prestij unsuru olarak görüldüğü tarihi ve sanatsal kaynaklardan öğrenmek mümkündür. Bu dokuma ürününün Avrupa ülkelerine götürülmesinde tüccarların büyük bir katkısı bulunmaktadır.

Başlangıçta yabancı şahıslara tanınan ayrıcalıklar daha sonra yabancı şirketlere tanınmıştır. İngiliz ve Osmanlı ticari ilişkileri neticesinde 11 Eylül 1581'de Turkey Company (Türkiye Kumpanyası) kurulmuştur. 7 Ocak 1592'de Doğu Akdeniz'de ticaret yapan başka bir firma ile birleşen Turkey Company, "Levant Company" adı ile ticaret yapmaya devam etmiştir. 1825 yılına kadar Doğu Akdeniz ticareti bu kuruluşun tekelinde

kalmıştır (Anmaç, 1994: 6). Söz konusu bu kuruluşlar, 16. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar Osmanlı topraklarında pek çok ticari faaliyet göstermiştir.

Sanayi Devrimiyle birlikte Avrupa ülkelerinde makineleşme süreci hız kazanırken Osmanlı Devleti bu yenilikleri yakalayamamış ve teknik açıdan Avrupalı devletlerin gerisinde kalmıştır. Teknolojide meydana gelen yenilikler sonucunda ucuza üretilen mallar, Osmanlı pazarını olumsuz etkilemiştir. 19. yüzyılda Osmanlı topraklarında faaliyet gösteren Avrupalı ülkeler arasında en büyük ticari güce sahip ülke İngiltere'dir. Birçok alanda ticareti ellerinde bulunduran Levantenler, Batı Anadolu halı üretimine 19. yüzyılın ikinci yarısında girmişlerdir. İlk olarak Uşak ve çevresinde halı üretimine başlayan şirketler, kısa sürede Batı Anadolu halı dokuma merkezlerinin tamamını ele geçirmiştir. Halı üretiminden sağlanan yüksek gelir, diğer Avrupalı ülkelerin dikkatini bu bölgeye çekmiştir. İzmir'de yaşayan Levantenler, rakiplerine karşı ticari hakimiyeti arttırmak için 20. yüzyılın başlarında "Şark Halı Kumpanyası" adı altında birleşmişlerdir. Bu şirket, 1934 yılına kadar Batı Anadolu halı sektörünü elinde bulundurmuştur. Neredeyse bütün üretimi elinde bulunduran şirket, Batı Anadolu halı kültürünü büyük oranda dejenere etmiştir (Anmaç, 1994:6-13), (ÖZKAVRUK ADANIR, 2009, s. 7).

Selçuklu ve Osmanlı başkentlerinin Anadolu'nun batısında olması, bölgenin sanat ve zanaat üretimine doğrudan etki etmiştir. Yüzyıllar boyunca hüküm sürmüş bu devletlere ait dokuma merkezlerinin saray ve çevresinde gelişmiş olduğu bilinmektedir (Öztürk B., 2016: 123). Bunun yanı sıra Batı Anadolu'daki konar-göçer topluluklara ait dokuma kültürü, bölge dokumacılığının zenginliğini göstermektedir.

Batı Anadolu'da üretilen halılarının 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra çok fazla araştırma ve incelemeye konu olduğu görülmektedir. Söz konusu çalışmaların Batı Anadolu'ya yönelmesinde Selçuklu (Aslanapa, 1987: 13-27) ve Osmanlı İmparatorluk merkezlerinde dokunan halıların sanatsal ve teknik açıdan kaliteli olması (Öztürk B. , 2016: 122) ve bu dokumalardan pek çoğunun günümüze kadar korunarak gelmesi etken olmuştur. Doğu Anadolu'da üretilen halıların ise yeteri kadar ele alınmadığı görülmüştür.

Batı Anadolu halılarına kıyasla Doğu Anadolu halı ya da kilimleri üzerine yapılan araştırma ve incelemelerin yetersiz olduğu Görgünay tarafından da şu sözlerle aktarılmaktadır:

> "Halıcılık bilimi üzerine çalışmalar yapan Ernest Diez ve Kurt Erdmann gibi otoriteler yapıtlarında, salt bu halılardan [Batı Anadolu halıları kastedilmektedir] söz etmişler, Anadolu kent ve köylerinde, çok eski zamanlardan bugüne dek, gelenek ve görenek halinde, ev gereksinimleri için dokunan halılar hakkında hiçbir araştırma yapmamışlardır. Başka bir deyimle, Doğu Anadolu Bölgesi'nde ve gerekse bu bölgenin köylerinde dokunan halılar hiçbir inceleme ve çalışmaya konu olmamıştır" (Görgünay, Doğu Yöresi Halıları, 1976: 5).

Doğu Anadolu Bölgesi kirkitli dokumaları hakkında ulaşılan ilk yazılı kaynaklar 1970 sonrası döneme aittir. Bu tarihten önce yapılan herhangi bir araştırmaya ulaşılamamıştır. 1997 ve 1998 yıllarında Arış Dergisi'nin ilk dört sayısında yayımlanan "Türk Halı ve Kilim Bibliyografyası I, II, III, IV" adlı kaynaklarda, Doğu Anadolu dokumaları ile ilgili çok az kaynağa ulaşıldığı görülmektedir. Bu makale serisinde ilk olarak kitap bibliyografyasına yer verilmiştir. Doğu yöresi dokumalarına ait kaynak kitaplar, tarih sırasına göre şöyledir: Hermann Haack; "Doğu Halıları" (Ankara: 1975), Neriman Görgünay; "Doğu Yöresi Halıları" (Ankara: 1976), Neriman Görgünay "Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri" (Ankara: 1984), "Erzurum El Dokuması Halıcılık Anketi 1984" (Ankara: 1989), Neriman Görgünay Kırzıoğlu; "Türk Halk Kültüründe Doğu Anadolu Dokumaları ve Giysileri" (Ankara: 1994) (Öztürk, Karavar, Türk Halı ve Kilim Bibliyografyası, 1997). Kitap bibliyografyasında yer almayan Doğu yöresi dokumaları ile ilgili ulaşılabilen diğer kitaplar ise şunlardır: Neriman Görgünay Kırzıoğlu; "Altaylardan Tunaboyu'na Türk Dünyası'nda Ortak Yanışlar (Motifler)" (Ankara, 2001), Recai Karahan; "Dünden Bugüne Hakkâri Kilimleri" (Ankara: 2007), Enver Özkahraman; "Hakkâri-Van Kilimleri" (İstanbul: 2010), Sultan Sökmen; "Bitlis El Sanatları" (Bitlis: 2016).

Haack, "Doğu Halıları", adlı kitabında Türk Anadolu halıları, Kafkas halıları, İran halıları ve Orta Asya halılarını dokuma tekniği, materyal, motif ve desen açısından

ele almıştır. Bu dört bölgede yer alan dokuma merkezlerine ait halı örneklerini ayrı ayrı başlıklar altında incelenmiştir. Türk Anadolu halıları başlığı altında, İzmir, Lâdik, Bergama, Yörük, Gördes, Kula, Milas, Mucur ve Uşak halılarına yer veriliştir. Doğu Anadolu Bölgesine ait herhangi bir örnek bulunmamakladır (Haack, 1975).

Görgünay, "Altaylardan Tunaboyu'na Türk Dünyası'nda Ortak Yanışlar (Motifler)", adlı kitabında, Anadolu dokuma tarihine geniş bir perspektif ile bakmaktadır. Pazırık kurganlarından çıkarılan dokuma örneklerinden başlayarak Fustat'ta bulanan dokumalara kadar geniş bir bölge ele alınmıştır. Bu bölgelerde görülen dokuma örneklerinin Anadolu dokuma sanatı ile benzer ve yakınlık ilişkilerini örnekler vererek göstermiştir. Doğu Anadolu Bölgesine ait halı, kilim, cicim, zili, tülü ve benzeri örneklerin yer aldığı bu çalışmada Ağrı, Erzincan, Tunceli, Malatya, Van, Ardahan, Kars, Erzurum, Bitlis, Iğdır, Muş ve Hakkâri dokumaları bulunmaktadır. Bu dokumaların içinde Muş yöresine ait bir halı örneği bulunmaktadır. "Kurbağacık Desenli Halı" olarak tanımlanan bu halı örneği, Görgünay'ın diğer bir kitabı olan "Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri" ve "Doğu Yöresi Halıları" adlı eserlerde de yer almaktadır (Görgünay Kırzıoğlu, Altaylardan Tunaboyu'na Türk Dünyası'nda Ortak Yanışlar (Motifler), 2001).

Görgünay; "Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri" adlı kitabında Doğu Anadolu Bölgesi halıları ile Anadolu halılarını desen ve kalite olarak karşılaştırmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Erzurum, Ağrı, Muş, Kars ve Adıyaman'a ait halı örnekleri yer almaktadır. Bu örnekler arasında Muş yöresine ait iki adet halı örneği bulunmaktadır (Görgünay, Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri, 1984).

Görgünay, "Doğu Yöresi Halıları" adlı kitabında Doğu Anadolu Bölgesi halı dokumalarını desen, kalite, boyut ve kullanılan malzeme açısından ele almaktadır. Adıyaman, Ağrı, Bitlis, Elâzığ, Erzurum, Hakkâri, Kars, Malatya ve Muş il, ilçe, belde ve köylerinde araştırma ve inceleme yapmıştır. Bu araştırma sonucunda Muş yöresine ait 20 adet halı örneği bulunduğu belirtilmiş olsa da bunlardan 4 tanesinin fotoğrafı görülmektedir (Görgünay, Doğu Yöresi Halıları, 1976).

Görgünay, “Düğümlü Halının Öncüsü Geve/Tülü ve Benzeri Dokumalar” adlı kitabında, Türkiye’deki birçok şehirden geve ve tülü örnekleri bulunmaktadır. Türkiye’deki bölgeler haricinde Bulgaristan, Azerbaycan, Moldova ve Kuzey Kafkasya’dan örnekler de yer almaktadır. Doğu Anadolu Bölgesi’nde Kars, Ağrı, Bitlis, Malatya, Tunceli, Hakkâri, Ardahan, Erzurum ve Erzincan dokuma örnekleri bulunmaktadır (Görgünay, Düğümlü Halının Öncüsü Geve/Tülü ve Benzeri Dokumalar, 2005).

Görgünay Kırzıoğlu, “Türk Halk Kültüründe Doğu-Anadolu Dokumaları ve Giysileri” adlı kitabında, Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Ağrı, Tunceli ve Erzincan halı ve cicim dokuma örneklerini motif ve desen benzerliğinden dolayı Denizli, Kütahya, Antalya, Çanakkale ve Kayseri ile karşılaştırmıştır. Aynı kitabın ikinci bölümünde ise Anadolu geleneksel kadın giysilerinden örnekler vermektedir. Bu örnekler arasında Afyon, Uşak, Çanakkale, Bursa, Sivas, Kars, Ardahan, Tunceli ve Diyarbakır yer almaktadır (Görgünay Kırzıoğlu, Türk Halk Kültüründe Doğu-Anadolu Dokumaları ve Giysileri, 1994).

Karahan, “Dünden Bugüne Hakkâri Kilimleri” adlı kitabında, Hakkâri kilim dokumalarının tarihini, teknik ve kompozisyon özelliklerini, renk ve motiflerini ele almaktadır. Hakkâri kilim dokuma örneklerinin genellikle anlatıldığı bu eserde, yörenin diğer dokuma örnekleri olan kolan, beşik, parzun (süzgeç), heybe, suzani, tuzluk ve bahtiyari dokumalar da yer almaktadır (Karahan, 2007).

Özkahraman, “Hakkâri-Van Kilimleri” adlı kitabında, Hakkâri ve Van bölgesini birlikte ele almıştır. Bu iki bölgenin kilim tarihinin ve örneklerinin anlatıldığı kitapta, kilim dokuma sürecinin tamamı sırasıyla anlatılmaktadır. Bunun yanı sıra bölgede iplik boyamacılığında kullanılan bitkilerin detaylı incelemesi yapılmıştır (Özkahraman, 2010).

Sökmen, “Bitlis El Sanatları” adlı kitabında Bitlis yöresi el sanatlarını araştırmış ve incelmiştir. Bu el sanatları içerisinde yer alan Bitlis dokumaları, kirkitli dokumalar, mekikli dokumalar ve çarpana dokumalar olarak üç başlık altında incelenmiştir (Sökmen, Bitlis El Sanatları, 2016).

Son yıllarda bölgede kurulan üniversiteler, Doğu Anadolu Bölgesi halı ve kilim tarihine akademik bir yaklaşım getirmiştir. Bu üniversiteler bünyesinde çalışan araştırmacı, yazar ve akademisyenler bölgede yer alan birçok merkezin halı-kilim kültürünü araştırmış ve incelemiştir. Bunun yanı sıra bölge kültürünü bilen araştırmacı ve yazarların bu alandaki çalışmaları dokuma kültür ve tarihine artı değer kazandırmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesinde yapılmış olan çalışmalar makale, tez ve kitap olarak yayımlanmıştır.

Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı bir il olan Muş yöresinin dokumaları hakkında neredeyse hiçbir çalışma yapılmamıştır. 2015 yılında Muş ili Malazgirt ilçesi halı ve kilimleri üzerine yapılan yüksek lisans tezi (Burhanlı, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, 2018) yöre dokumalarını konu alan ilk çalışmadır.

2. BÖLÜM

MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI

2. BÖLÜM

MUŞ YÖRESİ KİRKİTLİ DOKUMALARI

2.1. Dokumalarda Kullanılan Hammadde ve Araç-Gereçler

2.1.1. Dokumalarda Kullanılan Hammadde

Anadolu topraklarında koyun yetiştiriciliğinin yapıldığı ilk olarak Kültepe (Kayseri) Yazıtlarında (MÖ 3000) görülmüştür. Bu tabletlerde koyunun adı "Udu" olarak geçmektedir (ÖZ, 2011). Beş bin yıllık yazılı tarihe sahip koyun yetiştiriciliği, günümüzde de Anadolu insanı için en önemli geçim kaynaklarından bir tanesidir. Türkiye'nin hemen her bölgesinde farklı koyun ırklarının beslendiği ve bunların yapısal olarak birbirinden ayrıldığı bilinmektedir. Koyun popülasyonu açısından büyük bir öneme sahip Doğu Anadolu'da Morkaraman ve Akkaraman koyun ırkı daha çok görülse de (KAYALIK & BİNGÖL, 2015, s. 90), Tuj, Hemdani, Koçeri, Norduz koyun ırkları da yetiştirilmektedir. Yine Muş yöresi koyun ırkları arasında yukarıda sözü edilen koyun ırklarından en çok Morkaraman ve Akkaraman koyun ırklarının beslendiği alan araştırmasında görülmüştür. Morkaraman koyun ırkının fiziki yapısı şöyle tanımlanmaktadır: "Sağlam iri yapılıdır. Kuyruk yatık S şeklindedir. Kızıldan mora kadar değişmekle birlikte göz, ağız ve burun etrafı daha açık renktedir. Erkeklerin çoğu dişilerin bir kısmı boynuzludur"(Fotoğraf 18) (KAYALIK & BİNGÖL, 2015, s. 91)

Muş yöresi kirkitli dokumalarının neredeyse tamamında yün iplik kullanılmıştır. Bu yünler çoğunlukla Morkaraman ve Akkaraman koyun ırklarına aittir. Son dönem dokunan halı dokumalarının çözgü ya da atkısında yünün yanı sıra sentetik ve pamuk iplikleri tercih edilmiştir. Halı ilmelerinde ise nadir olarak sentetik ve pamuk iplikler görülmektedir. Kilim ve çözgü yüzlü dokumalarda hammaddenin büyük bir oranını yün iplikler oluşturmaktadır. Yine son dönem bazı kilim ve çözgü yüzlü dokuma örneklerinde yün, pamuk ve sentetik ipliklerin bir arada kullanıldığı bazılarının ise tamamen pamuk ipliğinden üretildiği görülmüştür (Fotoğraf 20 - Fotoğraf 21).

Fotoğraf 18: Muş yöresi koyun ırkları.

Kaynak: Şükrü Azizi, 2021, Rüstemgedik Köyü, Bulanık, Muş.

Fotoğraf 19: Muş yöresi koyunlarına ait yün numuneleri.

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 14.

İplik boyamacılığında doğal bitkiler ve sentetik boyar maddelerin kullanıldığı, boyama işlemini de yapan bazı dokumacılar tarafından belirtilmiştir. Boyama işlemi şu şekilde yapılmıştır: Hazır olarak satın alınan sentetik boyar maddeler, yörede bulunan bitkilerle birlikte kaynatılır ve bu kaynayan suyun içine yün çileleri konulur. Böylece istenilen renkler daha az maliyetli ve kolay elde edilmiştir. Yöre halkı bu tür renklendirmelere, "doğal boyama" demektedir (Aydın, vd, 2015-2021). Bölgede bulunan renklendirici bitkilerin isimleri ya unutulmuş ya da bilinmemektedir.

Bölge dokumalarında görülen renklerin haslıkları çoğunlukla iyi değildir. Bazı renklerin aktığı ve solduğu, bazılarının ise hiç solmadan durduğu görülmüştür. Solmayan renklerin başında sarı ve turuncu gelmektedir. Bunun yanı sıra yörede koyunların yaygın renkleri olan kızıl, kahverengi ve tonları, siyah ve tonları solmamış ve mevcut rengini korumuştur.

Fotoğraf 20: İlmelerinde yün, pamuk ve sentetik ipliklerin bir arada kullanıldığı halı yastık örneği

Kaynak: Şükrü Azizi, 2021, Gülkoru (Xirbe) Köyü, Malazgirt, Muş.

Fotoğraf 21: Çözgü ve atkısı pamuk olan kilim dokuma örneği

Kaynak: Şükrü Azizi, 2021, Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık, Muş.

2.1.2. Dokumalarda Kullanılan Araç-Gereçler

Muş yöresinde incelenen dokumaların önemli bir kısmında yün ipliklerin kullanıldığı yukarıdaki bölümde aktarılmıştır. Koyulardan elde edilen yün elyafının dokumaya kadar olan aşamaları kısaca şu şekildedir: Kırkım, yıkama, kurutma, açma, tarama ve eğirmedir. Bu aşamalardan geçirilen elyaf, iplik haline getirilir.

Dokumaya başlamadan önce kullanılan başlıca araç gereçler, kırkım makası (hevring), tokaç, tarak (şe), ve teşidir. Bölge dokumalarında kullanılan yün iplikler, yün tarağında el ile taranmış ve "teşî" denilen alet kullanılarak eğrilmiştir. Alan araştırmasında birkaç adet yün tarağı ve teşi örneği bulunmuştur. Öte yandan yün eğirmede kullanılan çıkrık ya da kirmen gibi aletlerden herhangi birine rastlanılmamıştır. Görgünay, bölgedeki iplik yapımı hakkında şunları söylemektedir: "Doğu Anadolu Bölgesinde de halı dokuyanlar ipliği kendileri hazırlar, yünü tarar, çıkrık veya teşi ile eğirir ve iplik haline gelen ipliği de kendileri boyarlar. Evde hazırlanan yün ipliklerinin %90,57'si teşi, %9,34'ü çıkrıkla eğrilmiştir" (Görgünay, Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri, 1984: 17).

Fotoğraf 22: Yün tarağı

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 18.

Fotoğraf 23: Yün Tarağı

Kaynak: Şükrü Azizi, 2021, Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık, Muş.

Fotoğraf 24: Eğirmede kullanılan teşi örnekleri

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 18.

Dokuma aşamasında kullanılan araç gereçler ise dokuma tezgâhı (tevn), kirkit (kergît, hepik), sıyırtmaç (pîj), bıçak (kêr) ve makastır. Yatay ve dikey dokuma tezgâhların antik çağlardan beri kullanıldığı bilinen bölgede (Çavuşoğlu, 2017: 151) herhangi bir dokuma tezgahına rastlanılmamıştır. Yapılan yüz yüze görüşmeler neticesinde yörede dikey ve yatay dokuma tezgâhlarının kullanıldığı öğrenilmiştir. Dikey tezgâhlar, çoğunlukla kış aylarında evlerde kullanılırken, yatay tezgâhlar ise yaz aylarında dışarda kullanılmıştır. Yörede, kullanılan dokuma tezgahlarına "tevn" denilmektedir (Aydın, vd, 2015-2021) .

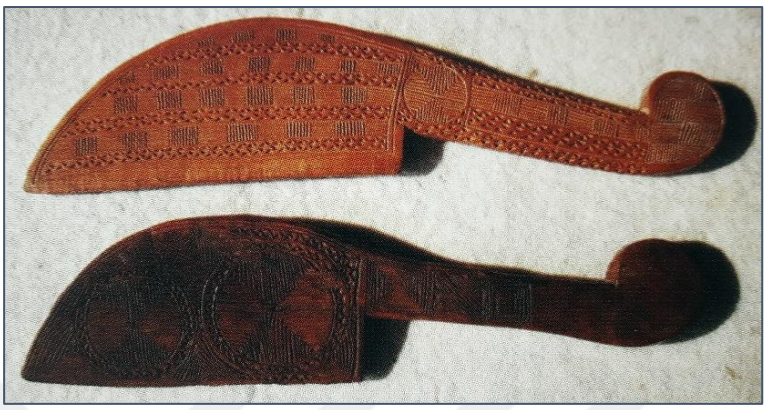

Fotoğraf 25: Yatay (yer) dokuma tezgâhı, Muş

Kaynak: Âdem Sönmez, https://www.ademsonmez.com/images/phocagallery/yasam/thumbs/phoca_thumb_l_101.jpg (13.11.2020)

Dokuma sürecinde, çözgü ve atkı ipliğinden sonra atkı ipliğini sıkıştırma işlemi önemli bir aşamadır. Tarihte dokunmuş ilk dokumalarda atılan atkı ipliğinin el ile sıkıştırıldığı tahmin edilmektedir. Daha sonra bu sıkıştırma işlemini günümüzde "kılıç" olarak bilinen düz ve yassı bir ağacın aldığı bilinmektedir (Fotoğraf 26). Özellikle halı ve

kilim gibi dokumalarda atkı ipliğini sıkıştırmaya yarayan kirkitin daha sonra el ve kılıcın yerine geçtiği kabul edilmektedir (Yağan, 1978: 14).

Fotoğraf 26: Kılıçlar, J. Powell Koleksiyonu.

Kaynak: Şerife Atlıhan, (2017), Anadolu ve Topkapı Sarayı'ndan Çarpana Dokumalar, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınevi, s. 38

Kirkit, Öztürk tarafından şöyle tanımlanmaktadır: "Düz el dokumalarında ve halılarda çözgüler arasında, dokumanın enine geçirilen atkıları ve düğüm ipliklerini sıkıştırmaya yarayan ağaçtan, hayvan kemiklerinden ya da demirden yapılmış el ya da çatal gibi dişli bir alettir" (Fotoğraf 27, Fotoğraf 28) (Öztürk İ. , Dokumaya Giriş, 2007: 38-39). Kirkit, halk arasında "tarak", "ıstarın eli", "ıstar tarağı" gibi isimlerle de bilinirken (Deniz, 2000: 70) Muş yöresinde "hepik" ya da "kergît" olarak bilinmektedir (Burhanlı, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, 2018: xı).

Aytaç ise kirkit ve kirkitli dokumaları şöyle tanımlamaktadır: "Sili, cicim, kilim, sumak gibi düz dokumaların ve halının dokunmasında, çözgüler arasından ve dokumanın enine geçirilen atkıları ve düğümleri döverek sıkıştırmaya yarayan ağaçtan, hayvan kemiklerinden, hayvan dişlerinden veya demirden yapılmış el gibi, ya da çatal gibi dişli alete *kirkit*, bu aletin kullanılmasıyla dokunan el dokumalarına da *kirkitli dokumalar* denir" (Aytaç, 1989: 35).

Halı ve kilim dokumalarında atkı ipliği kirkit ile sıkıştırılırken, çözgü yüzlü dokumalarda, çözgü ipliklerinin arasına atılan atkı ipliklerini sıkıştırmak için hem kılıç hem de kirkit kullanılmaktadır (Sökmen, Ölmez, Bitlis Yöresi Cicim Dokumaları, 2016: 4), (Diler, Gallıce, 2018: 23).

Fotoğraf 27

Fotoğraf 28

Fotoğraf 27: Yatay (yer) tezgahlarında kullanılan kirkit örneği, Malazgirt, Muş.
Kaynak: Fotoğraf: Şükrü Azizi, 2022.
Fotoğraf 28: Dikey (duvar) tezgahlarında kullanılan kirkit örneği, Manisa.
Kaynak: Fotoğraf: Şükrü Azizi, 2022.

Muş yöresi kirkitli dokumaları arasında halı, kilim, zili/cicim ve çözgü yüzlü dokumalar yer almaktadır. Alan araştırmasında bulunan dokumalarda halı ve kilim tekniğinin daha çok kullanıldığı, zili ve cicim tekniğinin ise daha az kullanıldığı görülmüştür.

2.2. Halılar

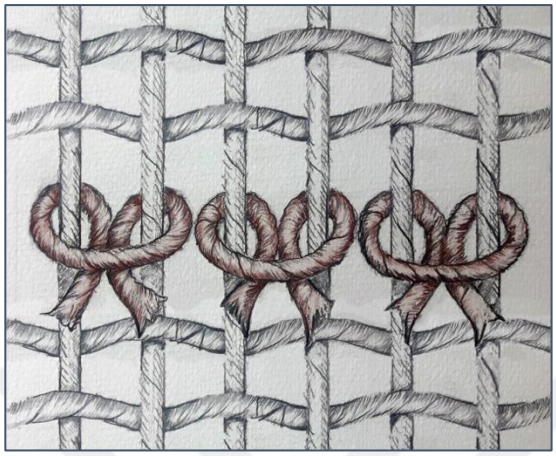
Orta Asya Türkçesinde halı, "kalı-kilem(halı-kilim)", 11. yüzyılda "kiviz-kiwiz" gibi isimlerle anılmıştır. Halı kelimesinin, Türkçe "kalın" kelimesinden zamanla "kalıng", "kalın" ve "halı" şekline dönüştüğü ifade edilmektedir (Deniz, 2000: 10). Muş yöresinde görülen dokumaların önemli bir kısmı halı tekniği ile dokunmuştur. Bölgede halıya "xalîçe" ya da "çil" denilmektedir.

Teknik olarak, atkı, çözgü ve ilmelerden meydana gelen ön yüzü havlı dokumalara halı denilmektedir. Türk Dil Kurumu Sözlüğüne göre halı, "yere veya mobilya üstüne serilmek, duvara gerilmek için, genellikle yünden dokunan, kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın yaygı" olarak tanımlanmıştır. Aslanapa ve Durul ise halıyı şöyle tanımlamaktadırlar: "Yüzü muhtelif desenlerle süslü, yere yaymak, mobilya üstüne serilmek ve duvarlara süs olarak asılmak için yapılan örme veya düğümlü, çeşitli büyüklükteki örtülere halı adı verilir" (Durul, Aslanapa: 12).

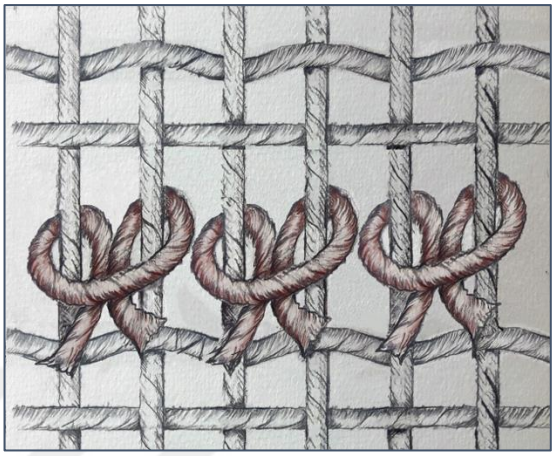
Yörede incelenen bütün halılarda Türk Düğümü (Gördes Düğümü) kullanılmıştır. İlme olarak kullanılan iplikler, boyanmış ve koyunların doğal renkleri olan kızıl, kahverengi, siyah, gri ve beyaz (krem) tonlarındadır. Çözgüler çift kat (Z2S) bükümlüdür. Çözgülerde ağırlıklı olarak doğal kahverengi tonları tercih edilmiştir. Atkı ipliği çoğunlukla çift kat (Z2S) bükümlü olsa da tek kat (Z) bükümlü örnekler de mevcuttur. Atkıda kullanılan renkler ağırlıklı olarak kahverengi tonları, gri ve beyazdır. Halının başlangıç ve bitiş kısımlarında yer alan kilimlik ise halının zemin rengiyle uyumlu atkılarla tamamlanmıştır. İncelenen halılarda genellikle kilimlik kısımları 2-4 cm yüksekliğinde ya da hiç yoktur. Bunun yerine genişçe saçak örgüleri yapılmıştır. Bazı örneklerde halının bitiş ucuna saçak yapılırken, başlangıç kısımları serbest bırakılmıştır[1]. Halı namazlıklarda ayak kısmı saçaklı, mihraplı/baş kısmı katlanıp dikilmiştir. Halı yastık

[1] Saçak Örgüleri ile ilgili bak: Burhanlı, Ş; Atlıhan, Ş. (2018), Malazgirt Yöresi Halı-Kilimlerinde Saçaklar, Sanat-Tasarım Dergisi, s. 45-50.

ve halı minderlerde ise saçaklar içe doğru kıvrılıp dikilmiştir. Dokumaların hiçbirinde çiti ya da tığ yoktur.

Şekil 1

Şekil 2

Şekil 1: Atkı iplikleri bol atılmış Türk (Gördes) düğümü

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı)ı, 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 26.

Şekil 2: Atkı ipliklerinin ilki gergin ikincisi bol atılmış Türk (Gördes) düğümü

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 26.

Fotoğraf 29: Türk (Gördes) Düğümlü halı ön yüzü ve arka/sırt yüzü

Kaynak: Şükrü Azizi, 2021, Halı Katalog, Örnek 24 halı ayrıntısı

Bölge dokumalarının boyutsal olarak şekillenmesinde kullanım amacı belirleyici olmuştur. Örneğin, yaygı olarak kullanılan bir dokuma, serilecek yerin ölçülerine göre boyut almıştır. Dokuma tezgahının dar enli olduğu durumlarda, aynı kompozisyon özelliklerine sahip iki ya da üç parça şeklinde dokumalar yapılmıştır. Dokumalardaki boyut ve işleve bakıldığında halı tekniği ile dokunmuş örneklerin daha çok olduğu görülmektedir. Bu örnekler, yaygı, minder, yastık, seccade ve namazlık olarak gruplandırılmaktadır.

İncelenen dokumalarda, desen bozuklukları ve simetri kaymaları mevcuttur. Bu durum, dokumaların herhangi bir çizim ya da desen kağıdına çizilmeden dokunduğunu göstermektedir. Yapılan görüşmeler bu bilgiyi doğrulamaktadır. Dokumaların hemen hepsi birbirinden kopya edilmek suretiyle üretilmiştir (AYDIN, vd, 2015-2021).

Fotoğraf 30: Halı dokuma atölyesi

Kaynak: Fotoğraf: Şükrü Azizi, 2021, Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık, Muş.

Bunun yanı sıra Bulanık İlçesi Balotu (Têğud) Köyü'nde uzun yıllar faaliyet göstermiş bir halı dokuma atölyesi tespit edilmiştir (

Fotoğraf **30**). Şu an harabe halde olan atölyede desen kâğıtları kullanılarak 30-40 yıl boyunca halı üretimi yapıldığı aktarılmıştır (Aydın, Aydın, 2021). Bu atölyede üretildiği söylenen bir adet bitkisel madalyonlu halı örneği Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camiinde bulunmuştur. Bu halı ¼ simetrik desenli olarak dokunmuştur. Doğal boyalı yün

ipliklerin kullanıldığı halıda, yünün doğal renkleri olan gri, kahverengi, siyah ve bej tonları da tercih edilmiştir. Halıda herhangi bir renk solması ya da renk akması görülmemiştir (Fotoğraf 31). Bu örnek Neriman Görgünay'ın Doğu Yöresi Halıları adlı kitabında yer alan Resim 94, 95, 96, 97'de yer alan dokumalarla benzer kompozisyon şemasına sahiptir. Görgünay bu halıları "Sofra Köşe Desenli Halı" olarak tanımlamıştır.

Bölgedeki halı dokumalarında standart bir kalite yoktur. Aynı kompozisyona sahip örneklerde bile sıklık farkı görülmektedir. İncelenen halı dokumalarda 10 cm ende 16-22 arasında düğüm, 10 cm boyda 15-32 düğüm sırası tespit edilmiştir. Halı dokuma literatüründe bu sıklığa sahip halılara "kaba halılar" denilmektedir. Hermann Haack, 18x19, 18x24, 22x22, 22x28 dm^2/düğüm sıklığına sahip halıları, kaba halılar olarak sınıflandırmıştır (Haack, 1975: 20).

Fotoğraf 31: Halı dokuma atölyesinde dokunmuş bitkisel madalyonlu halı örneği

Kaynak: Fotoğraf: Şükrü Azizi, 2021, Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık, Muş.

2.2.1. Halıların Tasarım Özellikleri

Yukarıda söz edildiği gibi Muş yöresi halılarında görülen motif ve desenler, çoğunlukla birbirinden kopya edilmek suretiyle meydana gelmiştir. Her ne kadar kopya edilmiş olsa da dokumacı, yer yer kendi istek ve beğenisine göre bazı motifleri çıkarmış ya da başka bir motif ile değiştirmiştir. Halılarda yüzeyin büyük bir bölümünü zemin desenleri oluşturmaktadır. Bu desenler yüzeyde birbirini tekrar eden ve sonsuzluk duygusu veren birim alanlardan ya da madalyonlardan meydana gelmektedir. Hemen her halıda bir ya da iki bordür ve kenar suları yer almaktadır. Bordürlerde yer alan motifler, zeminde dolgu elemanı olarak da kullanılmıştır.

Araştırma sürecinde, geçmişte halı dokumacılığı yapmış 6 dokumacı ile görüşülmüştür. Dokumacılar, yöre dokumalarında yer alan motif ve kompozisyonların adını bilmemekte ya da hatırlayamamaktadırlar. Geometrik ve stilize edilmiş bitkisel motifler nicel olarak ağırlıklı olsa da bitkisel motifli halı dokumalar da görülmüştür. Literatür taraması sonucu bu halıların benzerlerine verilen ad ve gruplar tespit edilmiştir. Neriman Görgünay, "Doğu Yöresi Halıları" adlı kitabında bölge halılarını desen yapılarına göre şöyle gruplandırmıştır: "Madalyonlu Halı", "Kartuşlu Halı", "Kare Madalyonlu Halı", "Üçgenlerle Çevrili Madalyonlu Halı", "Yıldız Madalyonlu Halı", "Türkmen Aynalı Sekizgen Madalyonlu Halı", "Sekizgen Madalyonlu Halı", "Bitkisel Desenli Sekizgen Madalyonlu Halı", "Geometrik Desenli Halı", "Değişik Geometrik Şekilli Madalyonlu Halı", "Mihraplı Halı" ve "Sıralı Mihraplı Seccade Halı".

Bölge dokumalarında yer alan göbek veya madalyonlara, literatürde çoğunlukla "göl" denilse de yöredeki dokumacılar bu motif gruplarına "gûl" demektedir. Gûl, telaffuz edilirken göl ile gül arasında bir ses ile çıkar. Anlam olarak "gül" demektir. Hermann Haack tarafından yazılan ve Neriman Girişken tarafından çevirisi yapılan 1975 basımlı "Doğu Halıları" adlı kitapta bu madalyonlar, "göl" olarak çevrilmiştir. Görgünay ise 1960 basımlı olan aynı kitaba atıfta bulunarak şunları söylemektedir: "…Türkmen halılarında görülen bu madalyonlara *çiçek* ve *gül* anlamına gelen *gül* denildiğini belirtmiştik. Haack'e göre her oymak veya aşiret özel bir güle sahiptir…" (Görgünay, Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri, 1984: 21). Muş iline tarihsel ve

kültürel olarak bağlı Bitlis yöresinde de bu madalyonlara "göl", "sofra" ve "gül" denildiği bilinmektedir (Sökmen, Bitlis El Sanatları, 2016: 105).

Gül ya da göl motifleri, bölge dokumalarının kompozisyonunu da etkilemiştir. Yukarıda kompozisyon yapılarına göre halıların hangi gruplara ayrıldığı aktarılmıştır. Bu çalışmada ise mevcut dokumalar 1. grup, 2. grup vb. olarak isimlendirilmiştir. İncelenen 158 adet halı dokuma, kullanım alanına göre halı yaygı, halı seccade, halı namazlık, halı yastık ve halı minder olarak sınıflandırıldı. Daha sonra bu sınıflandırma içinde yer alan dokumalar, kompozisyon şemasına göre ayrı ayrı gruplandırıldı. Buna göre halı dokumalar, 8 gruba ayrılırken 2 adet yaygı, 2 adet yastık ve 1 adet minder herhangi bir gruba dahil edilmemiştir (Bkz: Halı Katalog).

Boyutlarına göre halı yaygılar diğer gruplardan ayrılarak kendi içerisinde de pek çok isim almaktadır. Halı yaygı grubunda yer alan halılar, sedir halısı, duvar halısı, çift halı, döşek halısı, taban halısı, kelle halısı, somya halısı, eşik halısı (Deniz, 2000: 77) olarak birbirinden ayrılmaktadır. Muş yöresinde incelenen halılar arasında kelle halı, taban halısı, sedir halısı, eşik halısı ve çift halı örneği yer almaktadır.

2.2.2. Halı Katalog

Örnek 1

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1984
Kaynak Kişi	Seyran Bekar
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	229 cm x 308 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), siyah, gri, kırmızı, pembe, turuncu, sarı, yeşil, mor
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 2

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 300 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 3 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, turuncu, sarı, siyah, beyaz, mavi
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 3

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	122 cm x 229 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 12 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, bordo, mor, pembe, bej, beyaz, siyah, turuncu, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 4

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fotoğraf: Şükrü Azizi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	210 cm x 343 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	15 cm
Dokuma Sıklığı	20 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı;** Çift kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, mor, bordo, siyah, bej, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 5

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Şerefnaz Kaya, Vahide Kaya
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	179 cm x 385 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	15 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (3 ton), kırmızı, bordo, pembe, turuncu, sarı, siyah, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 6

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1982
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 460 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 18 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, Pamuk; beyaz **İlme:** Yün; kırmızı, kahverengi, turuncu, mor, yeşil, pembe, mavi siyah, bej.
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 7

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1986
Kaynak Kişi	Cemal Özkan, Fotoğraf: Şükrü Azizi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 420 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; gri, bordo, turuncu, kahverengi (3 ton), siyah, pembe, sarı, kırmızı, mavi, beyaz, mor, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 8

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	185 cm x 480 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 18 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 15 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, kahverengi (3 ton), siyah, pembe, yeşil, mavi, bej, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 9

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	180 cm x 305 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), siyah, beyaz, turuncu, kırmızı, pembe, gri, mor
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 10

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Zahide Yolcu
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	198 cm x 344 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	13 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), mor, bordo, pembe, turuncu, yeşil, siyah, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 11

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	193 cm x 345 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	11 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), mor, bordo, pembe, turuncu, siyah, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 12

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Beşçatak (Qasîmîya Birûka) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	145 cm x 345 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 2,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, turuncu, bordo, bej, gri, beyaz, mor, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 13

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 300 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 19 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, bej, kırmızı, pembe, mor, gri, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 14

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1987
Kaynak Kişi	Halime Yavuz
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	197 cm x 358 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	15 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 11 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 14 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, siyah, beyaz, bordo, mor, pembe, turuncu, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 15

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Hasret Aydın, Hüseyin Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	150 cm x 374 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, bej, sarı, mor
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 16

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1982
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 414 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 14 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, gri, siyah, kırmızı, turuncu, beyaz, sarı, mor
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 17

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	127 cm x 274 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	3 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Kesilmiş **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; **Atkı:** Yün; **İlme:** Yün;
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 18

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fotoğraf: Şükrü Azizi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	125 cm x 390 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, turuncu, pembe, bej, beyaz, siyah, kahverengi, gri
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 19

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	168 cm x 321 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı;** Çift kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, bordo, sarı, turuncu, sarı, siyah, beyaz, mor
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 20

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	160 cm x 370 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 7 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, sarı, pembe, bej, mor, bordo, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 21

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Arslankaya (Qasîmîya Riza) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	140 cm x 310 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 3,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 3,5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, kırmızı, turuncu, siyah, bej, pembe, kahverengi (iki ton), sarı
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 22

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Alparslan Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	116 cm x 196 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı;** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 17 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, bordo, mor, lacivert, yeşil, turuncu, siyah, beyaz, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 23

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Arslankaya (Qasîmîya Riza) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	125 cm x 326 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, siyah, bej, pembe, kahverengi (iki ton)
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 24

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1991
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 460 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	14 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 16 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 16 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; gri (2 ton), bordo, mor, turuncu, kahverengi (3 ton), siyah, pembe, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 25

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	124 cm x 337 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 18 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bordo, mor, pembe, turuncu, sarı, siyah, beyaz, kırmızı
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 26

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	125 cm x 304 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), siyah, bej, sarı, pembe, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	1. Grup

Örnek 27

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1977
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	180 cm x 200 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	16 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 3 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, kırmızı **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, siyah, beyaz
Kompozisyon	Bitkisel desenli halı
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

Örnek 28

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Alparslan Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	110 cm x 156 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Kesilmiş **Bitiş;** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, sarı, bordo, pembe, bej, mor
Kompozisyon	Geometrik desenli halı. Bu dokumanın bir kısmı kesilmiştir
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

Örnek 29

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Şehzade Salihe Sönmez
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	121 cm x 363 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlü, 9 cm **Bitiş:** Düğümlü, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, turuncu, yeşil, beyaz, mor
Kompozisyon	Sıralı Mihraplı Seccade Halı
Not	2. Grup

Örnek 30

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	106 cm x 296 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	2 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, mor, pembe, kırmızı, turuncu, sarı, siyah, beyaz
Kompozisyon	Sıralı Mihraplı Seccade Halı
Not	2. Grup

Örnek 31

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	91 cm x 219 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 22 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 8 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, sarı, pembe, siyah, bej, mor, beyaz
Kompozisyon	Sıralı Mihraplı Seccade Halı
Not	2. Grup

Örnek 32

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Sarıdavut Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	120 x 168 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, sarı, yeşil, lacivert, turuncu, pembe, siyah, beyaz, mor, kahverengi (iki ton)
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 33

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Adaksu Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	89 cm x 135 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş: K**atlanmış saçak
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bej **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bej, beyaz, kırmızı, turuncu, sarı, bordo, yeşil Pamuk; mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 34

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Adaksu Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	100 cm x 136 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Kumaş ile kapatılmış, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bej, kırmızı, bordo, turuncu, sarı, yeşil, siyah, beyaz,
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 35

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Perizade Derici
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	88 cm x 130 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	15 mm
Dokuma Sıklığı	25 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, 2 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, 1,5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), beyaz, kırmızı, beyaz, siyah, yeşil Sentetik; mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 36

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Hamide Çakaner
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	100 cm x 138 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	15 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, yeşil, kırmızı, bordo, pembe, turuncu, siyah, beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 37

İnceleme Tarihi	10.03.2021
Bulunduğu Yer	Dolabaş Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Dolabaş Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Hacı Yusuf Çakar
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	90 cm x 130 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, bordo, turuncu, sarı pembe, yeşil, siyah, beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 38

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Seyid Ahmet Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	85 cm x 133 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 9 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, kırmızı, pembe, mor, siyah, beyaz, yeşil, sarı, turuncu
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 39

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Mescitli Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	116 cm x 164 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 4 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı (iki ton), turuncu, siyah, beyaz, yeşil, pembe, mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 40

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	105 cm x 153 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	23 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 3,5 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, siyah, kırmızı, yeşil, mavi, yeşil, turuncu, sarı
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 41

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	108 cm x 159 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 2 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, bordo, siyah **İlme:** Yün; Bordo, kahverengi, siyah, beyaz, turuncu, sarı, mor
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 42

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	104 cm x 140 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	22 x 22 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, kırmızı **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, yeşil (iki ton), kahverengi (iki ton), siyah, beyaz turuncu
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 43

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	117 cm x 155 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	23 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, bordo, mor, pembe, kahverengi (iki ton), siyah, beyaz, bej
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 44

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	112 cm x 163 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 3 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, pembe, mor, turuncu, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 45

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	113 cm x 140 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	**İlme:** 23 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 3 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, beyaz, kırmızı, turuncu, sarı, mor, bordo, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 46

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	127 cm x 172 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 3,5 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, bordo, pembe, sarı, turuncu, yeşil, siyah, beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 47

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	119 cm x 160 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4,5 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, siyah **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, bordo, turuncu, sarı, siyah, beyaz, yeşil, mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 48

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	95 cm x 164 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 10 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, beyaz, bej, gri, kırmızı, turuncu, sarı, mor
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 49

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	89 cm x 159 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 20 dm^2/düğüm **Atkı;** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Katlanmış saçak, - **Bitiş;** Serbest bırakılmış, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, beyaz, bordo, turuncu, pembe, mor, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 50

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Beşçatak (Qasîmîya Birûka) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	120 cm x 204 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 19 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 3,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7,5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, beyaz, bej, gri, turuncu, bordo, pembe, mor
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 51

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	107 cm x 134 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, turuncu, beyaz, siyah, mavi, mor, pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 52

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	112 cm x 155 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 19 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Serbest bırakılmış **Bitiş;** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), kırmızı, turuncu, bordo, beyaz, siyah, mor, gri
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 53

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	115 cm x 163 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Örgü saçak, 3 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, kırmızı, beyaz, siyah, turuncu, mor, gri
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 54

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Kırkgöze (Kekelî) Köyü Mevlâna Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	88 cm x 129 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, turuncu, beyaz, kahverengi, bej, lacivert, kırmızı, pembe, beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 55

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Mollakent (Melekent) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	86 cm x 114 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, bej, kırmızı, sarı, turuncu, mor, kahverengi, gri, pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 56

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Mollakent (Melekent) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	96 cm x 132 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 7 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, kırmızı, pembe, turuncu, mor, sarı, bej, siyah, gri, kahverengi (iki ton)
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 57

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Mollakent (Melekent) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1989
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	91 cm x 153 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	22 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 2,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, sarı, gri, siyah, bej, beyaz, kahverengi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 58

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Mollakent (Melekent) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	85 cm x 123 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, beyaz **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), sarı, turuncu, siyah, mavi, pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 59

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	101 cm x 110 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	2 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Kesilmiş **Bitiş;** Serbest bırakılmış, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, sarı, turuncu, bej, beyaz, siyah, kırmızı, gri
Kompozisyon	Mihraplı halı. Bu dokumanın bir kısmı kopmuştur
Not	3. Grup

Örnek 60

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	82 cm x 110 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	24 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 15 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, mor, bej, sarı, kırmızı, beyaz, siyah
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 61

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	96 cm x 120 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Kumaş ile kapatılmış **Bitiş:** Kumaş ile kapatılmış
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; gri (iki ton), bordo, pembe, beyaz, turuncu, siyah, kahverengi, sarı Sentetik; mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 62

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	103 cm x 140 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, sarı, turuncu, siyah, beyaz, gri, mor, lacivert, yeşil, pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 63

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Arslankaya (Qasîmîya Riza) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1991
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	90 cm x 131 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 2,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, turuncu, sarı, kahverengi, bej, beyaz, siyah, mor, pembe, yeşil, kırmızı
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 64

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Arslankaya (Qasîmîya Riza) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1988
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	85 cm x 120 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 11 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; kahverengi, beyaz, yeşil, mavi, gri **Atkı:** Pamuk; beyaz, kahverengi, mavi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej Pamuk; mor, mavi (üç ton), yeşil (iki ton), beyaz, lacivert, kırmızı, turuncu, sarı,
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 65

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Kırkgöze (Kekelî) Köyü Mevlâna Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	97 cm x 123 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), gri, bej, siyah, kırmızı, turuncu, bordo Pamuk; mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 66

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Yemişen (Pîyonk) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	110 cm x 130 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 9 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bej **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, gri, kırmızı, turuncu, siyah, bej, beyaz, yeşil Pamuk; mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 67

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Yünören (Mizgeftok) Köyü Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	115 cm x 152 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	18 x18 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, pembe, sarı, siyah, kahverengi, bej, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 68

İnceleme Tarihi	18.092021
Bulunduğu Yer	Yolgözler (Exdad) Köyü Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	103 cm x 133 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, pembe, kırmızı **İlme:** Yün; kırmızı, pembe, kahverengi (iki ton), gri, turuncu, mor, sarı, lacivert
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 69

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1977
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	100 cm x 112 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	22 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, pembe, siyah, bej, turuncu, sarı, kahverengi (iki ton), mor, beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 70

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	98 cm x 141 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton), bej **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, pembe, bej, beyaz, siyah, kahverengi (iki ton), Pamuk; lacivert, mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 71

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1976
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	100 cm x 123 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	15 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, pembe, bordo, mor, kahverengi (iki ton), bej, siyah
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 72

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	93 cm x 126 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bej **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, pembe, turuncu, siyah, bej, kırmızı, kahverengi (iki ton), gri
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 73

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	78 cm x 171 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	14 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 18 düğüm/dm^2 **Atkı: Tek** kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 16 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 16 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, siyah, kahverengi **Atkı:** Pamuk; beyaz **İlme:** Yün; gri, beyaz, bej, kahverengi, siyah, sarı, turuncu, kırmızı, yeşil (2 ton)
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 74

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Rabia Çakaner
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	114 cm x 167 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	15 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 22 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, Pamuk; beyaz **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), siyah, beyaz, turuncu, pembe, bordo
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 75

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Beşçatak (Qasîmîya Birûka) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	65 cm x 120 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, mor, pembe, siyah, bej, turuncu, kahverengi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 76

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	90 cm x 124 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, kahverengi, siyah, pembe, bej
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 77

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Adaksu Köyü Selahaddin Eyyûbî Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	93 cm x 137 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğüm yapılmış, 7 cm **Bitiş:** Düğüm yapılmış, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bej **Atkı:** Yün; gri, bej **İlme:** Yün; gri, kahverengi, kırmızı, turuncu, beyaz, siyah, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 78

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Adaksu Köyü Selahaddin Eyyûbî Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	95 cm x 142 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, beyaz, yeşil, gri, turuncu
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 79

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Mollakent (Melekent) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	92 cm x 133 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bej **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bej, mor, sarı, beyaz, turuncu, kırmızı, gri Sentetik; pembe, sarı
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 80

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960
Kaynak Kişi	Hasret Aydın, Hüseyin Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	90 cm x 138 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	11 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 14 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, kırmızı, pembe, yeşil, mor, siyah, mavi
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 81

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	95 cm x 156 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	25 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; siyah, kahverengi **Atkı:** Yün; siyah, kahverengi **İlme:** Yün; bordo, sarı, turuncu, mor, pembe, kahverengi (iki ton)
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 82

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	83 cm x 138 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	23 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 4 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Katlanmış saçak, - **Bitiş;** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, bordo **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, siyah, turuncu, sarı, mor, bej
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 83

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	96 cm x 174 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 22 düğüm/dm^2 **Atkı;** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Katlanmış saçak, - **Bitiş;** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, sarı, mor, bordo, turuncu, yeşil, siyah, mavi,
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 84

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Seyid Ahmet Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1971
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	114 cm x 151 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı;** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş;** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü;** Yün, kahverengi **Atkı;** Yün, siyah, bordo **İlme;** Yün, kahverengi, kırmızı, bordo, pembe, turuncu, sarı, siyah, beyaz, mavi, mor
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 85

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mirbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	115 cm x 135 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Serbest bırakılmış saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), beyaz, kırmızı, bordo, mavi, yeşil, pembe, turuncu
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 86

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	92 cm x 102 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	25 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), kırmızı, mor, pembe, bej, turuncu, sarı
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 87

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	98 cm x 128 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bordo, siyah, beyaz, kırmızı, pembe, yeşil, mor
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 88

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Eski Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	91 cm x 140 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı;** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Katlanmış saçak, - **Bitiş;** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, pembe, beyaz, siyah, sarı, turuncu, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 89

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	103 cm x 141 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, yeşil **İlme:** Yün; kahverengi, bej, siyah, pembe, kırmızı, mor, turuncu, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 90

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	90 cm x 140 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 22 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, beyaz, pembe, kırmızı, bordo, mor, sarı, turuncu
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 91

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Adaksu Köyü Selahaddin Eyyûbî Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	74 cm x 123 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Gruplanarak bağlanmış, 7 cm **Bitiş:** Gruplanarak bağlanmış, 14 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, gri, beyaz, kırmızı, siyah, turuncu, sarı Sentetik; yeşil, mavi Pamuk; pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 92

İnceleme Tarihi	25.12.2021
Bulunduğu Yer	Bağlar Mahallesi, Sakarya
Dokunduğu Yer	Gülkoru (Xirbe) Köyü, Malazgirt
Dokunduğu Yıl	1987
Kaynak Kişi	Tasia Erkan
Fotoğraf	İnan Burhanlı
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	76 cm x 115 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	22 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Sentetik; beyaz, mavi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, turuncu, sarı Sentetik; mavi, yeşil Pamuk; mor, beyaz, bordo, kırmızı
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

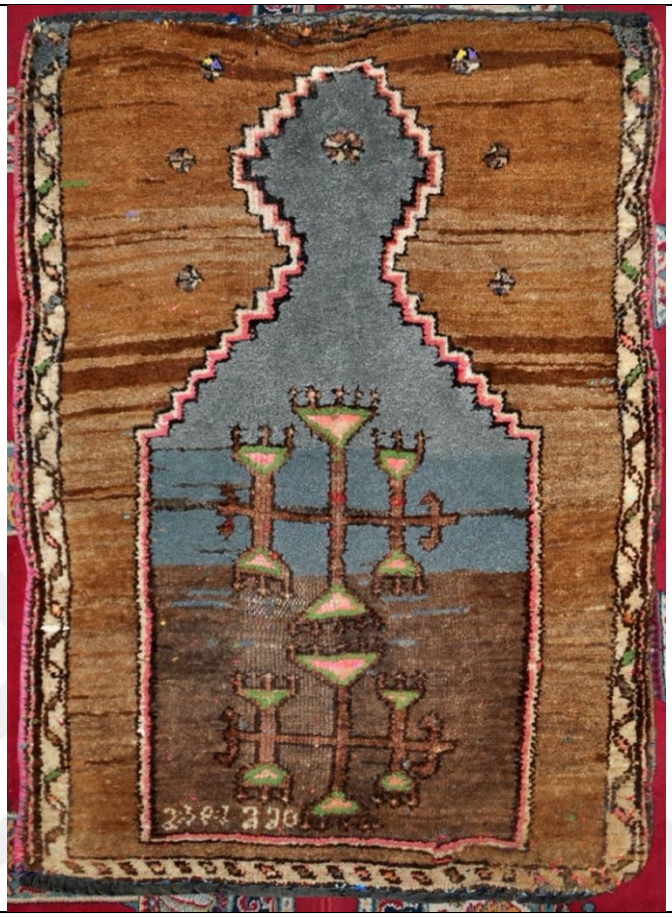
Örnek 93

İnceleme Tarihi	25.12.2021
Bulunduğu Yer	Bağlar Mahallesi, Sakarya
Dokunduğu Yer	Gülkoru (Xirbe) Köyü, Malazgirt
Dokunduğu Yıl	1987
Kaynak Kişi	Tasia Erkan
Fotoğraf	İnan Burhanlı
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	82 cm x 111 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	26 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Sentetik; beyaz, mavi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), gri, kırmızı, turuncu Sentetik; yeşil, mavi, mor, siyah Pamuk; beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 94

İnceleme Tarihi	25.12.2021
Bulunduğu Yer	Bağlar Mahallesi, Sakarya
Dokunduğu Yer	Gülkoru (Xirbe) Köyü, Malazgirt
Dokunduğu Yıl	1987
Kaynak Kişi	Tasia Erkan
Fotoğraf	İnan Burhanlı
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	74 cm x 123 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	24 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 6 cm **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Sentetik; beyaz, mavi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, kırmızı, turuncu Sentetik; yeşil, mavi, pembe, lacivert, siyah Pamuk; beyaz
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 95

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1990
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	100 cm x 135 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi Pamuk; pembe, yeşil, mor, mavi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, bej, kırmızı Pamuk; gri, mavi, yeşil, pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 96

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	Karahasan Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Bedevi Bilici
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	79 cm x 167 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 2 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 2,5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, beyaz, kırmızı, bordo, pembe, turuncu, sarı, yeşil
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 97

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Kırkgöze (Kekelî) Köyü Mevlâna Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	108 cm x 135 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; gri, kahverengi, bordo, pembe, turuncu, siyah, bej, kırmızı, pembe
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 98

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Mollakent (Melekent) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	92 cm x 133 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, pembe, mor, turuncu, sarı, siyah, beyaz, kahverengi, bej
Kompozisyon	Mihraplı halı
Not	3. Grup

Örnek 99

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Çaygeldi (Alibocan) Köyü Camii
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	104 cm x 170 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	3 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 3 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Kesilmiş **Bitiş:** Kesilmiş
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, kırmızı, sarı, turuncu, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	4. Grup

Örnek 100

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Nurettin (Nordîn) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	84 cm x 130 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 21 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, siyah, kahverengi, pembe, gri, yeşil, bej, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	4. Grup

Örnek 101

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	80 x 176 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** Katlanmış, - **Bitiş;** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, kırmızı **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, kırmızı, mavi, yeşil, beyaz, bordo, mor, turuncu, sarı Sentetik; açık mavi
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	4. Grup

Örnek 102

İnceleme Tarihi	10.03.2021
Bulunduğu Yer	Mollabaki (Melebaq) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	122 cm x 135 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	12 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 9 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (üç ton), kırmızı, pembe, bej, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	4. Grup

Örnek 103

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	96 cm x 152 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 26 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, beyaz, mor, turuncu, pembe, bordo, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	4. Grup

Örnek 104

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Seyid Ahmet Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	120 cm x 147 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Çift kat 1 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 9 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, Pamuk; beyaz **Atkı:** Yün; bordo, kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, mor, pembe, turuncu, siyah, beyaz, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	4. Grup

Örnek 105

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Kırkgöze (Kekelî) Köyü Mevlâna Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	112 cm x 123 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	22 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış saçak, 5 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; beyaz **Atkı:** Pamuk; beyaz **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, gri, kahverengi, bej, pembe, turuncu, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	4. Grup

Örnek 106

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii,
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	112 cm x 142 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 22 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bordo **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, gri, kırmızı, turuncu, bej, sarı, siyah, mor Pamuk; mavi, yeşil, lacivert
Kompozisyon	Madalyonlu halı
Not	4. Grup

Örnek 107

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 73 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı;** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, kırmızı, mor, pembe, siyah, bej, kahverengi, yeşil
Kompozisyon	Geometrik Desenlerle Dolgulu Halı
Not	5. Grup

Örnek 108

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	48 cm x 74 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	3 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; yeşil, bordo, turuncu, pembe, siyah, beyaz, kırmızı
Kompozisyon	Geometrik Desenlerle Dolgulu Halı
Not	5. Grup

Örnek 109

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	48 cm x 83 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, kırmızı, turuncu, pembe, siyah, beyaz, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 110

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 67 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, kırmızı, mor, pembe, siyah, beyaz, yeşil, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 111

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	43 cm x 70 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, turuncu, bej, beyaz, siyah, kırmızı, mor, yeşil, gri, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 112

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	50 cm x 83 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, turuncu, sarı, pembe, kırmızı, bordo, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 113

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	47 cm x 91 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, kırmızı, turuncu, kahverengi (iki ton) Pamuk; mavi, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 114

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	50 cm x 101 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	9 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, sarı, bej, siyah, kahverengi, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 115

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 78 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, kahverengi, pembe, turuncu, bej, kırmızı
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Bu örnekten 5 adet halı yastık vardır
Not	6. Grup

Örnek 116

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	45 cm x 80 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, beyaz, siyah, turuncu, gri
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 117

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	55 cm x 85 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, pembe, siyah, bej,
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Sol üstte “Zelal” yazmaktadır.
Not	6. Grup

Örnek 118

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1970
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 87 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu (iki ton), kırmızı, siyah, yeşil, beyaz, bej, kahverengi, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Aynı yastıktan 2 adet var
Not	6. Grup

Örnek 119

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	44 cm x 88 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 18 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, kırmızı, pembe, turuncu, mor, bordo, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 120

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	42 cm x 86 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, kahverengi, siyah, mor, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 121

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	53 cm x 61 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, mor, kırmızı, turuncu, bordo, kahverengi (2 ton)
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 122

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	50 cm x 100 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	16 x 20 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, mor, kahverengi (2 ton), yeşil, pembe, siyah, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 123

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	53 cm x 95 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, pembe, mor, bordo, yeşil (solmuş, bej gibi görünüyor), kahverengi (3 ton)
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 124

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 59 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, turuncu, sarı, siyah, bej, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 125

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 80 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bej, bordo, kırmızı, pembe, siyah, mor, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 126

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	47 cm x 94 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	6 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, turuncu, pembe, siyah, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Bu örnekten 5 tane var
Not	6. Grup

Örnek 127

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 91 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, sarı, kahverengi (2 ton), bej, bordo mor, kırmızı, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 128

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	52 cm x 80 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, bordo, sarı, kahverengi (2 ton), kırmızı, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 129

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	36 cm x 74 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bordo, mor, sarı, turuncu, pembe, siyah, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 130

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	47 cm x 100 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 18 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, bordo, kırmızı, yeşil, pembe, turuncu, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 131

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	40 cm x 93cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bordo, turuncu, pembe, bej, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Bu örnekten 2 tane var
Not	6. Grup

Örnek 132

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	53 cm x 100 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, sarı, pembe, kırmızı, kahverengi (2 ton), yeşil, mavi, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Bu örnekten 2 tane var
Not	6. Grup

Örnek 133

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	50 cm x 76 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	23 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 10 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, pembe, sarı, kahverengi, siyah, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 134

İnceleme Tarihi	25.12.2021
Bulunduğu Yer	Bağlar Mahallesi, Sakarya
Dokunduğu Yer	Gülkoru (Xirbe) Köyü, Malazgirt
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Tasia Erkan
Fotoğraf	İnan Burhanlı
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	42 cm x 76 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, beyaz, yeşil Pamuk; sarı Sentetik; turuncu, mavi
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 135

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	49 cm x 98 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	24 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, yeşil, bej, kahverengi (2 ton), pembe, mavi, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 136

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	48 cm x 53 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	24 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (3 ton), bej, pembe, turuncu, mor (solmuş, kahverengi gibi görünüyor) lacivert.
Kompozisyon	Madalyonlu Halı. Dokumanın bir parçası kopmuştur
6. Grup	6. Grup

Örnek 137

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	52 cm x 74 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	17 x 25 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, lacivert, kahverengi, bej, yeşil, turuncu, sarı, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 138

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	54 cm x 85 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	23 x 27 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bej, kahverengi (2 ton), yeşil, sarı, turuncu, bordo, kırmızı
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 139

İnceleme Tarihi	25.12.2021
Bulunduğu Yer	Bağlar Mahallesi, Sakarya
Dokunduğu Yer	Gülkoru (Xirbe) Köyü, Malazgirt
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Tasia Erkan
Fotoğraf	İnan Burhanlı
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	45 cm x 85 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, bej, beyaz, mor, sarı, turuncu, yeşil, açık mavi, gri Sentetik; mavi
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 140

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	45 cm x 75 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 2,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, kırmızı, turuncu, bej, siyah, kahverengi, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 141

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	55 cm x 78 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (2 ton), Pembe, bordo, yeşil, turuncu, kırmızı, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 142

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	50 cm x 55 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	19 x 23 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (2 ton), siyah, bej, kırmızı, bordo, pembe, turuncu, sarı, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 143

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	41 cm x 72 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	2 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; Kahverengi (iki ton), sarı, turuncu, pembe, siyah, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 144

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	41 cm x 69 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, pembe, bej, siyah, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 145

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	49 cm x 72 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kırmızı, pembe, siyah, bej, yeşil, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 146

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	46 cm x 80 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, pembe, sarı, turuncu, bordo, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	6. Grup

Örnek 147

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	40 cm x 76 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	4 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi, siyah, turuncu, pembe, bej
Kompozisyon	Zemini Motiflerle Doldurulmuş Halı
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

Örnek 148

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	56 cm x 94 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 28 düğüm/dm^2 **Atkı:** Tek kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (2 ton), sarı, turuncu, mor, bordo, kırmızı, pembe, siyah
Kompozisyon	Zemini Motiflerle Doldurulmuş Halı
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

Örnek 149

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Fazıl Çelik
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Yastık
Boyutu	44 cm x 87 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; kahverengi (iki ton), bej, mor, bordo, turuncu
Kompozisyon	Cami ve Minare Formlu Halı. Bu örnekten 3 tane var
Not	7. Grup

Örnek 150

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1970
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	59 cm x 66 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, mor, siyah, turuncu, yeşil, pembe, kırmızı, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 151

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	58 cm x 70 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	7 mm
Dokuma Sıklığı	20 x 24 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş: -**
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; bordo, turuncu, kırmızı, pembe, mor, yeşil, sarı, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 152

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	57 cm x 64 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, bordo, yeşil, mor, kırmızı, sarı, siyah, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 153

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	56 cm x 68 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç;** - **Bitiş;** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme;** Yün; bordo, kırmızı, pembe, mor, sarı, turuncu, yeşil, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 154

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	59 cm x 50 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, bordo, kırmızı, turuncu, pembe, yeşil, sarı, mavi, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 155

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1960-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	50 cm x 61 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 29 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, bordo, turuncu, sarı, yeşil, mor, lacivert, kırmızı, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 156

İnceleme Tarihi	21.06.2020
Bulunduğu Yer	Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1991
Kaynak Kişi	Cemal Özkan
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	50 cm x 55 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	10 mm
Dokuma Sıklığı	18 x 19 düğüm/dm^2 **Atkı: Tek** kat 2 sıra
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; siyah, kahverengi (2 ton), bej, kırmızı, bordo, pembe, turuncu, sarı, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 157

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	58 cm x 62 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	5 mm
Dokuma Sıklığı	21 x 30 düğüm/dm^2 **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; pembe, siyah, kırmızı, bordo, mor, sarı, beyaz, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu Halı
Not	8. Grup

Örnek 158

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Halı
Kullanım Alanı	Minder
Boyutu	58 cm x 66 cm
Düğüm Türü	Türk Düğümü
Hav Yüksekliği	8mm
Dokuma Sıklığı	düğüm/dm^2, sayılamadı **Atkı:** Sayılamadı
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** - **Bitiş:** -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **İlme:** Yün; turuncu, sarı, mor, kırmızı, bordo, beyaz, siyah, yeşil
Kompozisyon	Zemini birim tekrar ile doldurulmuş halı
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

2.3. Kilimler

Köken olarak Türkçe olduğu ifade edilen kilimin pek çok dilde karşılığı benzerdir. Ukrayna dilinde "kylym", Polonya dilinde "kilim", Romen dilinde "chilim", Bulgar ve Sırp dilinde "kilim" olduğu belirtilmektedir (Acar, 1975: 21). Atlıhan'ın aktardığı bilgilerde kilimin Süryani dilinde "gelimi" ya da "gelaima", İbranicede "gelom", Farsçada "kalim", Yunancada "klamis" olarak bilindiği anlaşılmaktadır (Atlıhan, Anadolu'da Kilim Geleneği, 2011: 68). Özkahraman Van-Hakkâri bölgede kilime "berik", çözgü yüzlü dokumaya da "emenî" denildiğini ifade etmektedir. Muş yöresinde ise kilime hem "berik" hem de "emenî" denilmektedir (Burhanlı, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, 2018: 31).

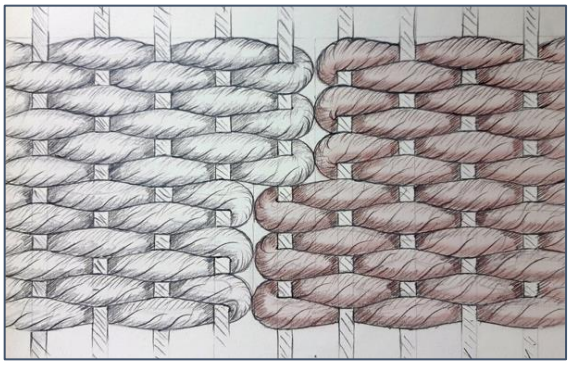
Bölge dokumaları arasında en çok görülen ikinci teknik kilim dokumalardır. Kilim, atkı ipliklerinin çözgüler arasından bir alt bir üst geçirilerek çözgüleri kapatmasıyla meydana gelmektedir. Bu alanda uzman pek çok akademisyen, araştırmacı ve yazar, kilimi ortak bir tanım ile ifade etse de ayrıştıkları noktalar bulunmaktadır. Soysaldı, kilimi şu sözlerle ifade etmiştir: "Kilim; havsız, düz yüzeyli, yer yaygısı olarak kullanılan bütün atkı yüzlü dokumalara verilen isimdir. Ancak akademik bir tanım olarak; atkı yüzlü bezayağı örgüsüne sahip ve her motifi ayrı bir atkı ile dokunan atkı bezemeli, çift yüzlü, tersi ile yüzü aynı görünüme sahip dokumadır" (Soysaldı, 2009: 27). Atlıhan, Balpınar ve Mellaart'tan paylaştığı bilgilerde, 1960'larda ilk defa havsız kirkitli dokumaları, havlı olan halıdan ayırmak için "düz dokuma yaygılar" ifadesinin kullanıldığını belirtmektedir. Bu bilgilere ek olarak şunları söylemektedir: "Aslında bu havsız dokumaların hepsinin yüzeyi düz değildir. Kilim sözcüğü, Anadolu'da genel olarak örtü, yaygı, yer yaygısı gibi havsız kirkitli dokumaları tanımlamak için kullanılmaktadır…Hiçbir desen olmadan da dokunabilen kilim, dokuma ve desenleme tekniklerine göre farklı isimler alırlar" (Atlıhan, Anadolu'da Kilim Geleneği, 2011:36).

Atkı yüzlü bir dokuma olan kilim, ilikli kilim ve iliksiz kilim olmak üzere iki ana gruba ayrılmaktadır. İlikli kilim hem zemin hem de desenini oluşturan renkli atkı ipliklerinin, kendi bölgelerinde hareket etmesiyle oluşan aralıklı dokumalara denilmektedir (Atlıhan, Anadolu'da Kilim Geleneği, 2011: 38). Acar, bu tekniği şöyle

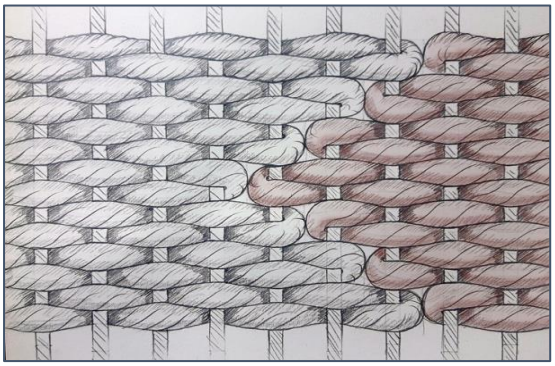
anlatmaktadır: “Çözgülerin arasına bir alttan ve bir üstten geçmek üzere yerleştirilen renkli atkılar, kendi renklerindeki desenlerin sınırından geri döner. O desenin sınırında komşu desenin başka renkteki atkısı da aynı yerden geri döner. Bu eğer dikey bir çizgi ise, iki desen arasında dikey bir yarık-ilik meydana gelir… Ancak 1 cm’yi geçmeyen dikey çizgiler ile ufak ilikler meydana gelmesine müsaade edilir” (Acar, 1975: 21). Anadolu’da bu tür kilimlere, “kilim”, “farda kilim”, “hardalı kilim”, “kırmızı kilim” (Atlıhan, Anadolu'da Kilim Geleneği, 2011: 38) “kirtik”, “parmaklı”, “taraklı”, “gedirgeli” gibi isimler verilmektedir (Soysaldı, 2009: 28/35).

İliksiz kilim ise, ilikli kilimden farklı olarak dokunacak motifin çapraz ve enine çizgilerden oluşmasıyla meydana gelmektedir (Özkahraman, 2010: 10). Soysaldı, iliksiz kilim hakkında şunları söylemektedir: “Diyagonal yönde kayan desen hatlarına sahip kilimlerde ilikler yok denilecek kadar kısadır. Çünkü motif sınırları birer çözgü, tam 45^0 açı ile kaydığı zaman atkı aralarındaki yarıklar oldukça küçülmektedir. Bu tarz kilimlere bazı kaynaklarda iliksiz kilim, doğudan-batıya Toroslar boyunca kirtme kilim, farda kilim, gibi adlandırmalar yapılmaktadır” (Soysaldı, 2009: 35-36).

Yörede görülen kilimlerin neredeyse tamamı ilikli kilim tekniğiyle dokunmuştur. Halı dokumalara kıyasla kilim dokumalarındaki desen atkılarında, doğal yün renkleri olan kahverengi ve tonları, siyah ve tonları daha az kullanılmıştır. Bordo, kırmızı ve turuncu renklerin ağırlıklı olarak tercih edildiği kilimlerde, ana renk ve tonları, ara renk ve tonlarını görmek mümkündür. Bölge dokumalarının tamamında mavi renk çok az görülmektedir. Son dönemde yapıldığı tahmin edilen bazı dokumalarda hazır iplik olarak alınmış mavi renkli pamuk ipliği tercih edilmiştir. Kilim dokumalarındaki çözgü ipliklerinin ise genellikle doğal kahverengi ve tonlarından oluşmaktadır. İncelenen kilimlerde çözgü ve atkı iplikleri çift kat (Z2S) bükümlüdür. Çözgü ipliklerinin, atkı ipliğinden daha kalın olduğu tespit edilmiştir. Kilimlerde sıklık 1 cm ende 2-4 çözgü ipliği, 1 cm boyda 4-11 sıra atkı atılmıştır. Bölge dokumalarının tamamında olduğu gibi kilim dokumalarında da standart bir kaliteden söz etmek mümkün değildir. Kilimlerde de genişçe yapılmış saçak ve bitiş örgüleri görülmektedir.

Şekil 3: İlikli kilim dokuma çizimi

Şekil 4: İliksiz kilim dokuma çizimi

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 32.

Fotoğraf 32

Fotoğraf 33

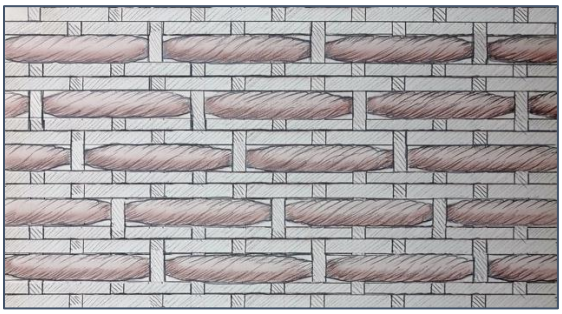
Fotoğraf 32: Dikey yönlü ilikli kilim örneği

Fotoğraf 33: İliksiz kilim örneği.

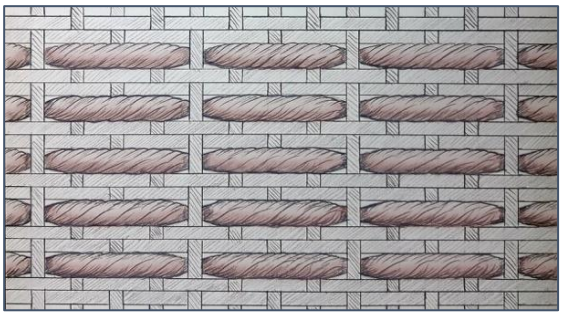
Kaynak: Şükrü Azizi arşivi.

Bölgede görülen başka bir dokuma tekniği de zili ve cicim dokumalardır. Bu dokumalar, yaygın olarak kilim dokumalar içinde gruplandırılsa da bunların, kilimden ayrı kendine özgü tekniklerinin olduğu kabul edilmektedir (Acar, 1975: 19). Kilim dokumalarda olduğu gibi cicim ve zili tekniğinde de zemin, çözgü ve atkı ipliklerinden oluşmaktadır. Bezayağı veya atkıların çözgüleri kapattığı durumlarda üçüncü bir iplik grubu kullanılır. Literatürde "desen ipliği", "desen atkısı" ya da "atlamalı atkı" olarak bilinen bu ipliklere halk arasında "çeşit ipi", "nakış ipi", "yanış ipi" denildiği bilinmektedir. Bu dokumalarda çözgü ve atkı aynı renkte olurken desen atkısı renkli ipliklerden oluşmaktadır (Atlıhan, Anadolu'da Kilim Geleneği, 2011) (Acar, 1975: 28) (Soysaldı, 2009: 90). Muş yöresinde zili dokumalara "zilo", cicim dokumalara ise "cacım" denilmektedir. Desenlendirilmiş çözgü yüzlü dokumalara da bölge halkı yine "cacım" demektedir.

İncelenen kilim yaygılarda genişlik 87-196 cm arasında, uzunluk ise 307-442 cm ölçülerindedir. Dokumalarda genel olarak en ölçüsü, boy oranına göre dar kalmaktadır. Kilim dokumalar içerinde bir adet "şaklı kilim" örneği vardır. Bunun dışındaki bütün kilim dokumalar tek parça şeklinde dokunmuştur. Bununla beraber görülen iki adet cicim örneği de şak olarak dokunmuş sonradan birleştirilmiştir. Yörede bu teknik ile dokunmuş parçalı kısımlara "şeq" denilmektedir. Şeq, Kürtçede "yarık, yarılan yer, geniş çatlak, taraf, parça, ortadan yarılan bir şeyin iki yarısından her biri" anlamına gelmektedir (Şeq, 12.06.2022).

Şekil 6: Cicim tekniği dokuma çizimi

Şekil 5: Zili tekniği dokuma çizimi

Kaynak: Şükrü Azizi (Burhanlı), 2018, Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi GSE, s. 33.

Fotoğraf 34: Cicim tekniği ile dokunmuş yaygı örneği.

Kaynak: Şükrü Azizi arşivi.

2.3.1. Kilimlerin Tasarım Özellikleri

Kilimlerde yer alan motifler başka kilim örneklerinden kopya edilmek suretiyle çoğaltılmıştır. Aynı kompozisyon ve motiflerin kullanıldığı kilimlerde çoğunlukla bordür içinde yer alan motiflerin konumları değiştirilmiştir. Yusuf Durul bu şekilde yapılmış kilim üretimini şöyle anlatmaktadır: "Bütün Anadolu'yu gezdim. Bir tek yazılı kilim izahı görmedim. Nineden anneye, nineden toruna uygulama ile aktarılan bir sanattır. Gelenek ve göreneğin verdiği duyarlılık ve o andaki iç aleminin anlatımıdır kilim dokuması. Bu özelliği ileridir ki eş kilim bulunmaz. Ayşe'nin renk sevgisi, dokumadaki becerisi, Fatma'nın kilimine uymaz…" (Durul, Yörük Kilimleri Niğde Yöresi, 1977: 16) Bazen bir kilim üzerinde yer alan motifler bile birbiriyle farklılıklar göstermektedir. Motiflerdeki bu farklar, dokumanın iki ya da daha çok dokumacı tarafından dokunduğu ihtimalini güçlendirmektedir.

Bölge dokumaları içerisinde kilimler, en zengin motif ve kompozisyona sahip olduğu anlaşılmıştır. Yöredeki halı örneklerinde olduğu gibi kilim zemininde yer alan madalyonlara "gûl" denilmektedir. Halılardaki madalyonlu kompozisyonlara benzer örnekler kilimlerde de çoğunlukla görülmektedir. Kilim zeminlerinde kare, dikdörtgen, altıgen, sekizgen, basamaklı dörtgen ve değişik geometrik birimlerden oluşan madalyonların yanı sıra birim tekrarlarıyla zemini dolduran motifler sıklıkla görülmektedir. Dokumalarda genellikle geometrik karakterli motifler olsa da stilize edilmiş bitkisel motifler de tercih edilmiştir. Kilim zeminini çevreleyen bir veya iki sıra bordür bulunmaktadır. Bu örneklerden farklı olarak yatay şeritler ya da bantlar ile kurgulanmış kilim örnekleri de bölge kilimleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Kendine has tasarım ve motifleri olan bu dokumalar, bölgedeki diğer dokumalarından ayrılmaktadır. Yine bu dokumalara şema olarak benzer ama motifsiz yani düz şeritlerle dokunan başka bir grup daha vardır. Yörede bu tür dokumalar kilim kategorisinde olsa da literatürde bunlara "palaz-palas" denildiği görülmüştür (Durul, Yörük Kilimleri Niğde Yöresi, 1977) (Guliyeva, Acar, 2018).

Kilim dokumalar işlev ve boyutlarına göre kilim yaygı, kilim seccade ve kilim namazlık olarak üç ana gruba ayrılmıştır. Daha sonra her grup, kompozisyon şemasına

göre kendi içerisinde 1. grup, 2. grup vb. olarak isimlendirilmiştir. Buna göre 99 kilim dokuma, 4 gruba ayrılmıştır. Gruplandırılmayan 4 adet kilim örneği içerisinde 1 adet zili ve bir adet cicim dokuma bulunmaktadır (Bkz: Kilim Katalog).

Kullanım amacı ve kompozisyon özelliklerinden dolayı farklılaşan kilim grubu, saf seccadelerdir. İncelenen üç adet kilim seccade literatürde "saf seccade" olarak bilinmektedir. Dokumada yan yana ve üst üste sıralanmış mihraplı dokumalara saf seccade denilmektedir (Soysaldı, 2009: 51-53) (Acar, 1975: 8). Bu seccadelerin üzerinde yanyana veya art arda sıralanarak (saf tutarak) ibadet edilir.

2.3.2. Kilim Katalog

Örnek 1

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Mîrîbar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Mîrîbar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	167 cm x 353 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, sarı, siyah, beyaz, kahverengi, kırmızı, pembe, bordo, mor, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 2

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	122 cm x 307 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 30 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 30 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kahverengi, mor, sarı, turuncu, siyah, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 3

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	143 cm x 362 / 385 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; siyah, beyaz, kırmızı, turuncu, sarı, mor, yeşil, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 4

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	151 cm x 390 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, mor, yeşil, turuncu, siyah, pembe, beyaz,
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 5

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	1976
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	171 cm x 400 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı (iki ton), turuncu (iki ton), yeşil, siyah, kahverengi, mor, pembe, lacivert Pamuk; beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 6

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	147 cm x 368 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; beyaz **Atkı:** Yün; kırmızı (iki ton), turuncu, sarı, mor, pembe, kahverengi, gri, siyah, beyaz, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 7

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 397 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 15 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, kırmızı, turuncu, siyah, beyaz, pembe, yeşil, sarı, mor, kahverengi, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 8

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Yeni Mahalle Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	140 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 14 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 14 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, sarı, bordo, mor (iki ton), turuncu, pembe, yeşil, beyaz, kahverengi (iki ton)
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 9

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	146 cm x 340 / 352 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, bordo, kırmızı, sarı, turuncu, mor, yeşil (iki ton), siyah, beyaz, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 10

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	148 cm x 351 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 11 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 11 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, sarı, siyah, beyaz, yeşil (iki ton), mor, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 11

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	134 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo,, kırmızı, mor, turuncu, sarı, yeşil, pembe, kahverengi, beyaz, siyah
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

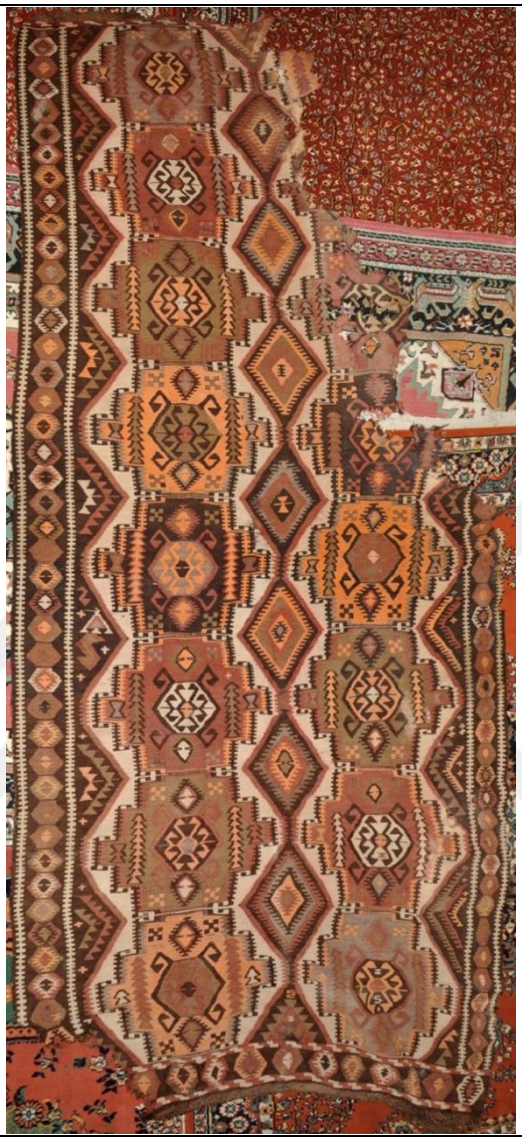
Örnek 12

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	154 cm x 369 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, pembe, turuncu, sarı, siyah, mor, kahverengi (iki ton), bej, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 13

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	142 cm x 350 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 19 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 19 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; bordo, siyah, bej, beyaz, pembe, turuncu, sarı, kırmızı, mor, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 14

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 315 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 2,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 2,5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, bej, siyah, kırmızı, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 15

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	**-**
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	172 cm x 366 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 14 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 14 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, mor, turuncu, sarı, siyah, yeşil, pembe, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 16

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 360 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 20 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 20 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, sarı, pembe, siyah, bordo, bej, mor, kahverengi (iki ton), yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

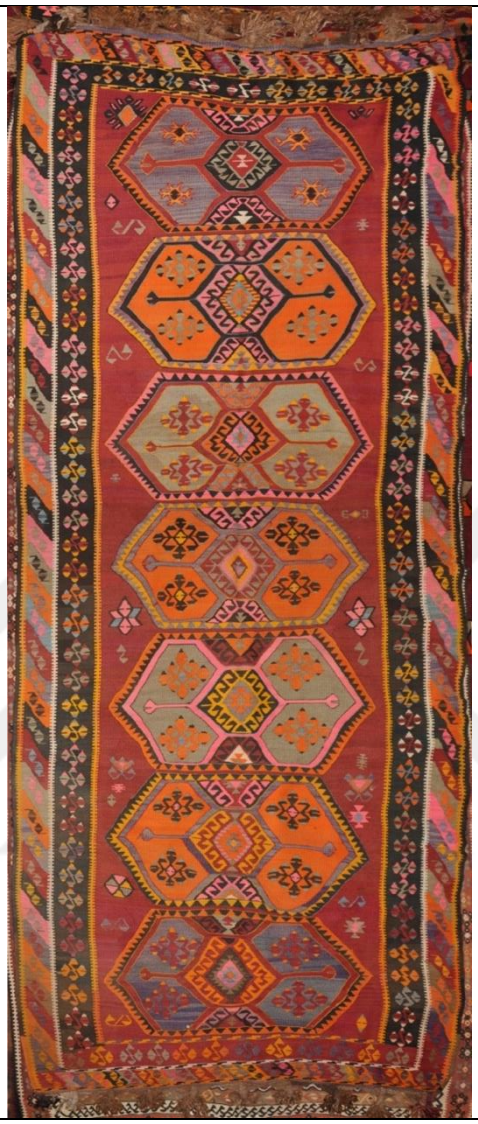
Örnek 17

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	124 cm x 390 / 440cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 11 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 11 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; bordo, mor, turuncu, siyah, bej, pembe, kırmızı, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

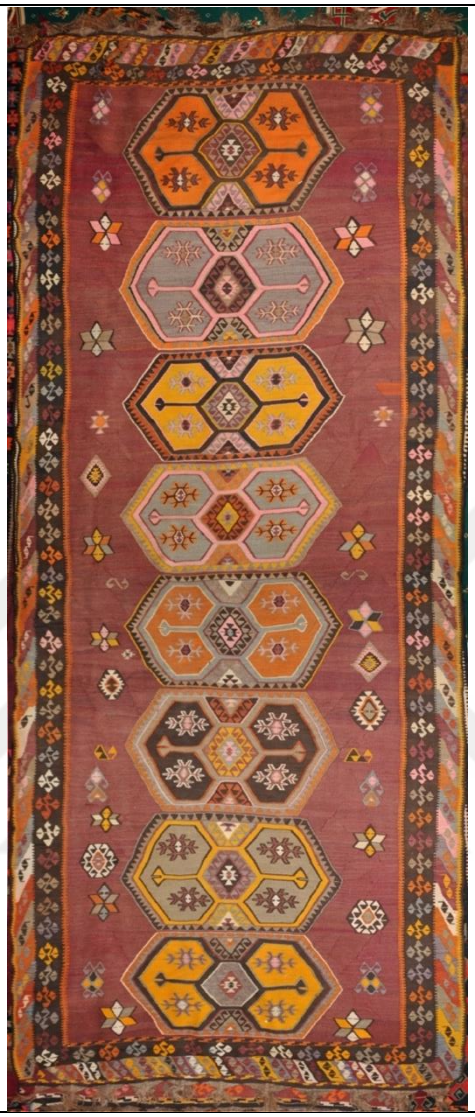
Örnek 18

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 402 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 7 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, mor, siyah, bej, sarı, kahverengi, kırmızı, bordo, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 19

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	132 cm x 352 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; kırmızı, turuncu, mor, yeşil, siyah, beyaz, pembe, mavi
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 20

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	147 cm x 408 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, sarı, siyah, beyaz, kırmızı, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 21

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	146 cm x 361 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, turuncu **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, sarı, siyah, beyaz, pembe, mor, yeşil, kahverengi, kırmızı, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 22

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	150 cm x 420 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 15 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, siyah, sarı, yeşil, mor, beyaz, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 23

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	1970-1980
Kaynak Kişi	Hasret Aydın
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	186 cm x 442 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Düğümlenmiş saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton), gri, bej **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, siyah, bej, sarı, mor, pembe, gri, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 24

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	159 cm x 368 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 9 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), kırmızı, siyah, bej, pembe, bordo, turuncu, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 25

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	145 cm x 440 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, sarı, siyah, bej, mor, kahverengi, yeşil, gri
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 26

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Alparslan Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	172 cm x 377 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 7 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; siyahi bordo, kırmızı, pembe, mor, sarı, turuncu, bej, yeşil, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 27

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	168 cm x 421 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; siyah, turuncu, sarı, kırmızı (iki ton), yeşil (iki ton), mor, pembe, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 28

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	158 cm x 367cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, bordo, turuncu, sarı, mor, yeşil, siyah, beyaz, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 29

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	141 cm x 384 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 12 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; turuncu, bordo, kırmızı, yeşil, siyah, bej, pembe, mor, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 30

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	171 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı (iki ton), bordo, mor, pembe (iki ton), turuncu, sarı, bej, beyaz, siyah, gri, yeşil (üç ton)
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 31

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	150 cm x 333 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı (üç ton), pembe, turuncu (iki ton), siyah, bej, kahverengi (iki ton), mor, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 32

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	150 cm x 403 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlü saçak, 20 cm **Bitiş:** Düğümlü saçak, 20 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, siyah, beyaz, sarı, turuncu, pembe, yeşil, mor, mavi, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 33

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	128 cm x 387 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı (üç ton), bordo, pembe, turuncu, siyah, beyaz, kahverengi (üç ton), gri, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek. 34

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	173 cm x 400 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 13 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 13 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, sarı, siyah, kırmızı, mor, pembe, yeşil, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

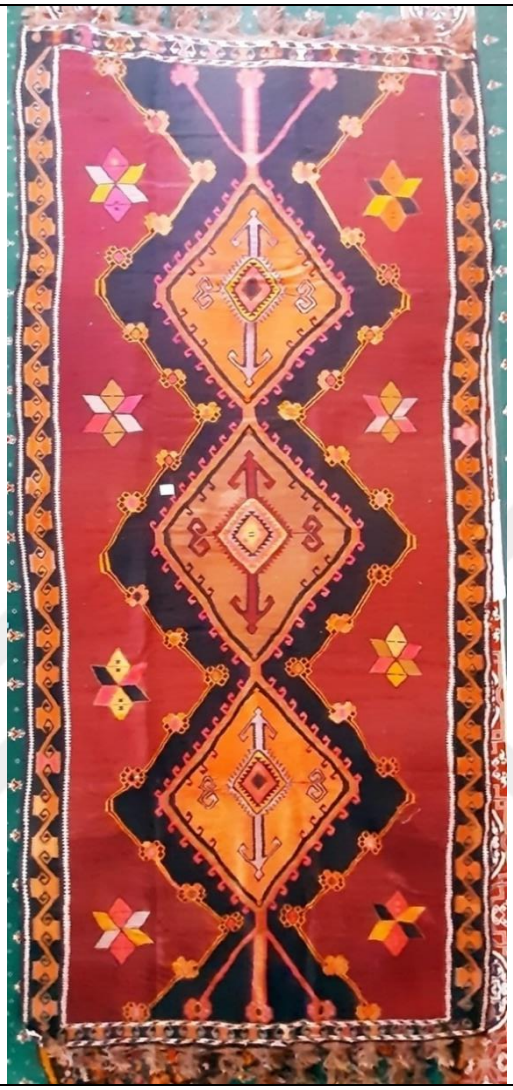
Örnek 35

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	196 cm x 426 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 12 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, kırmızı, siyah, beyaz, mor, turuncu, yeşil, sarı, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 36

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	151 cm x 383 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), sarı, turuncu, bej, beyaz, kırmızı (iki ton), siyah, mor, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

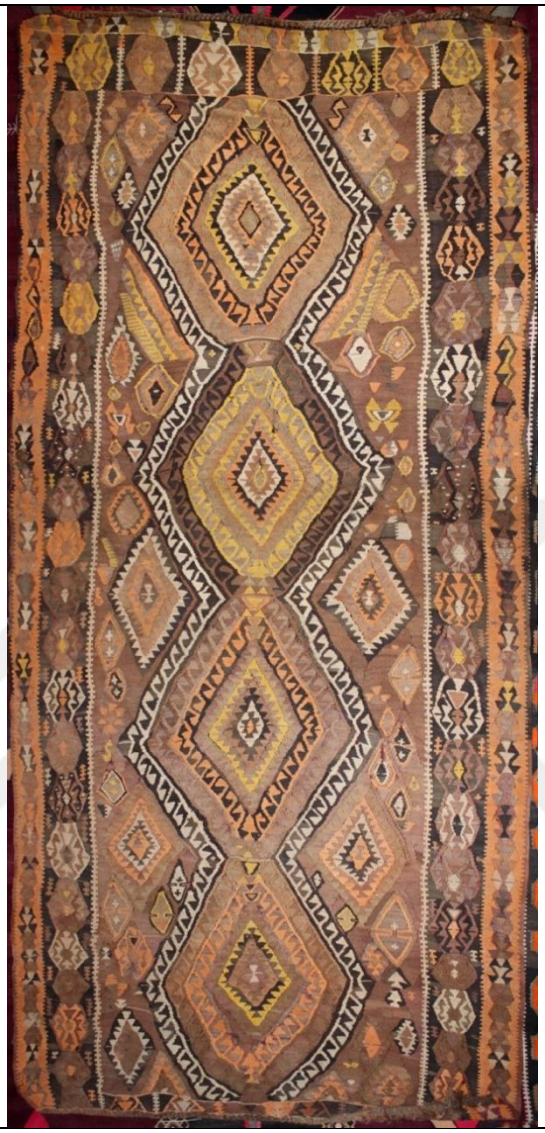
Örnek 37

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	164 cm x 400 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, sarı, turuncu, bordo, pembe, mor, kırmızı, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 38

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 375 / 403 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Düğümlü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, siyah, beyaz, mor, pembe, yeşil, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 39

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	145 cm x 330 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (üç ton), sarı, turuncu, mor, siyah, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

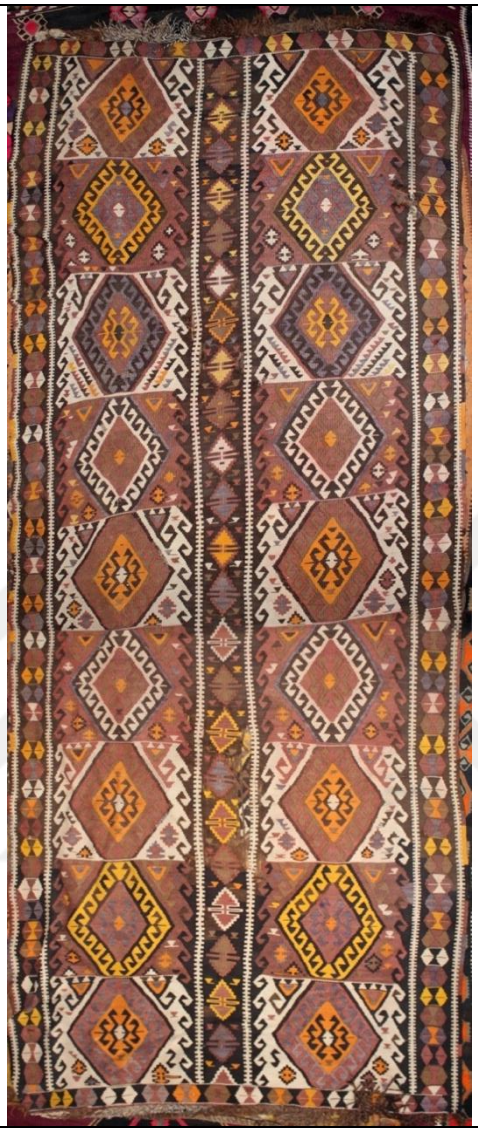
Örnek 40

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	136 cm x 260 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, mor, turuncu, bej, siyah, bordo, kırmızı
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 41

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	136 cm x 396 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 12 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; mor, bordo, bej, siyah, turuncu, sarı, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 42

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	136 cm x 353 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kahverengi, mor, turuncu, sarı, siyah, beyaz, pembe, kırmızı
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 43

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 384 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, siyah, beyaz, kırmızı, mor, bordo, bej, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 44

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	132 cm x 360 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, sarı, mor, pembe, siyah, bej, yeşil, kahverengi, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 45

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	156 cm x 356 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı (iki ton), turuncu, sarı, mor, bordo, siyah, kahverengi, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

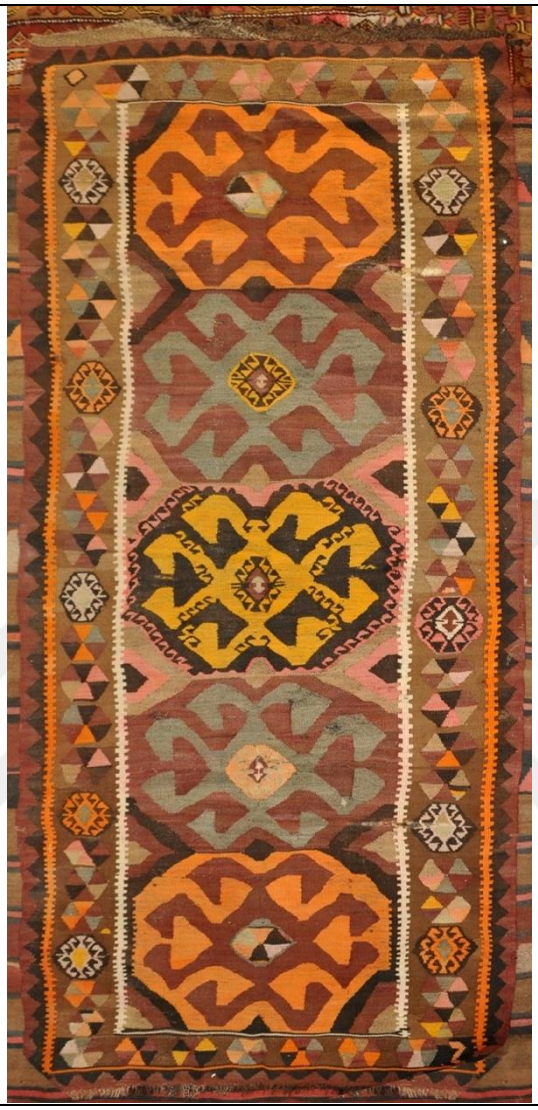
Örnek 46

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	137 cm x 353 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, siyah, bej, beyaz, kırmızı, bordo, pembe, gri, mor, sarı
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 47

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	155 cm x 350 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlenmiş, 15 cm **Bitiş:** Düğümlenmiş, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, mor, pembe, turuncu, sarı, gri, kahverengi, mavi, yeşil
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 48

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	110 cm x 288 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), sarı, turuncu, bordo, siyah, bej, yeşil, pembe
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 49

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Nurettin (Nordîn) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	134 cm x 240 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, turuncu, pembe, yeşil, kırmızı, bej, siyah, gri, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 50

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 345 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, sarı, bordo, yeşil, mor, siyah, bej, pembe, kırmızı
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 51

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	178 cm x 327 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 15 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; mor, bordo, siyah, bej, pembe, yeşil, kahverengi, turuncu
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

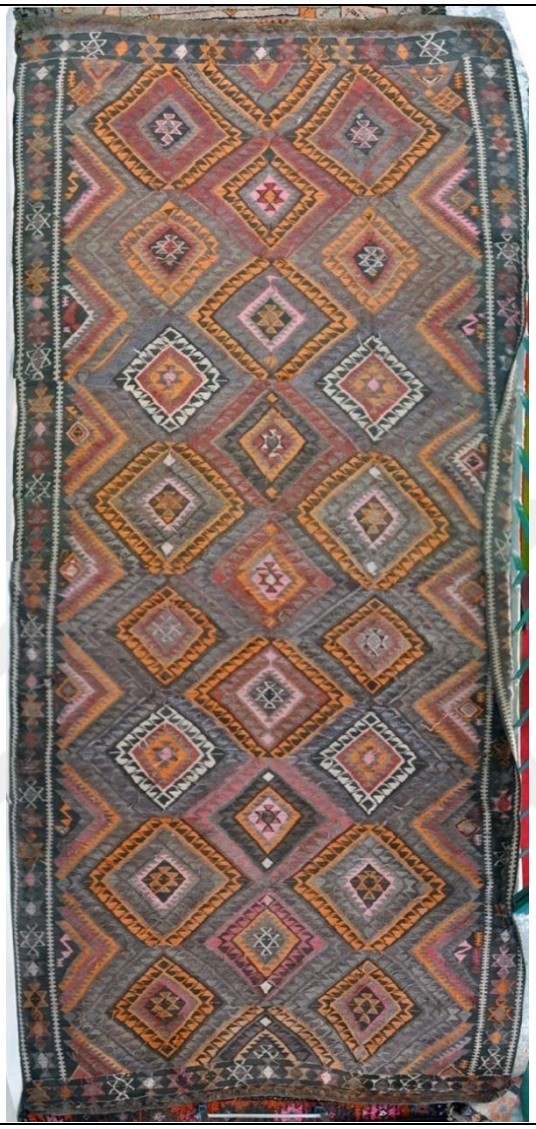
Örnek 52

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	105 cm x 280 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; bordo, mor, pembe, beyaz, siyah, turuncu, kahverengi, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

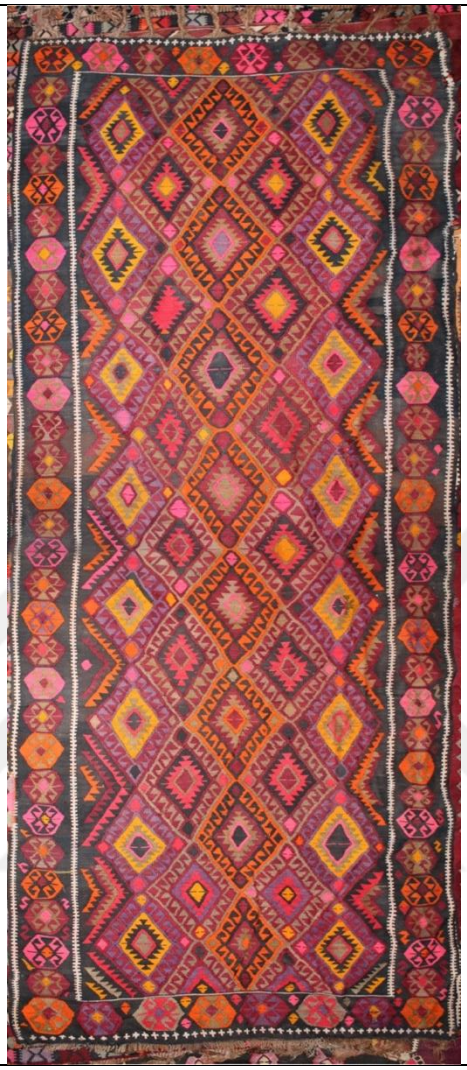
Örnek 53

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 320 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, sarı, siyah, bej, mor, beyaz
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

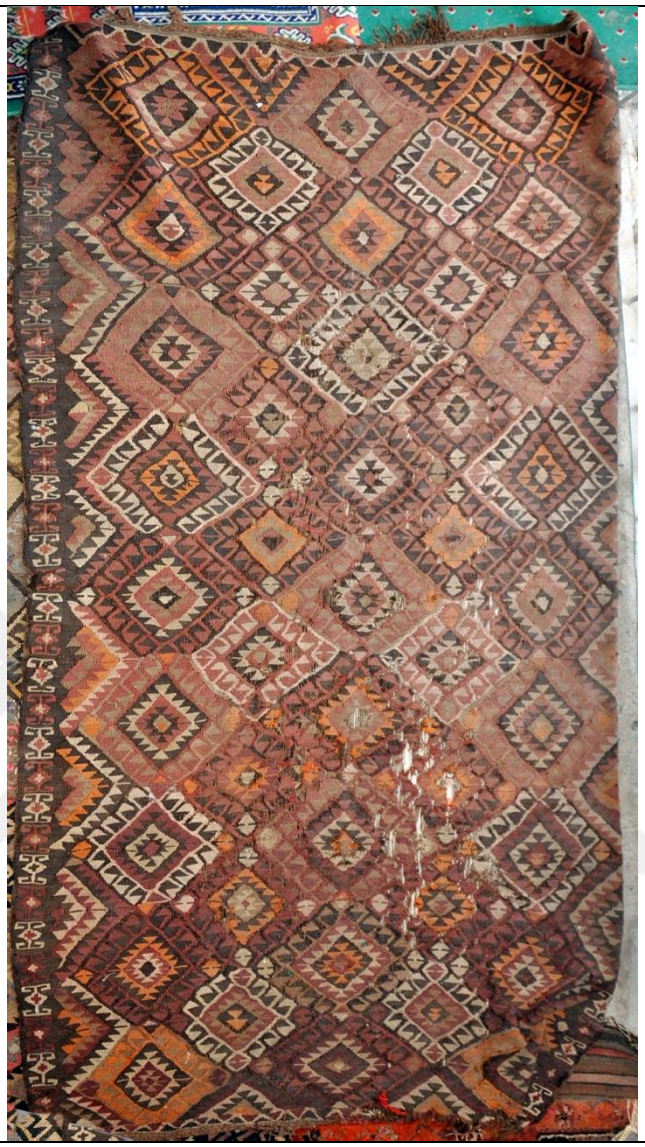
Örnek 54

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	150 cm x 377 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, turuncu, pembe, kahverengi, bordo, bej, mor
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 55

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	142 cm x 380 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 20 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 20 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, sarı, mor, pembe, siyah, beyaz, kırmızı, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 56

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Sarıdavut Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	140 cm x 280 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, siyah, kahverengi, turuncu, bej
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 57

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	138 cm x 400 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, pembe, sarı, turuncu, siyah, beyaz, kahverengi
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 58

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Sarıdavut Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	250 cm x 360 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), pembe, sarı, turuncu, mor, bej, bordo
Kompozisyon	Madalyonlu Kilim
Not	1. Grup

Örnek 59

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Yeni Mahalle Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	164 cm x 330 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 16 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; bordo, sarı, mor, turuncu, siyah, pembe, kahverengi, bej, gri
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 60

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Eski Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	145 cm x 320 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, kırmızı, turuncu, kahverengi, bej, mor
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 61

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Alparslan Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	165 cm x 331 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 18 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, mor, turuncu, siyah, beyaz, gri, yeşil, kahverengi (iki ton)
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 62

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Alparslan Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	167 cm x 330 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 11 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, siyah, turuncu, pembe, kırmızı, yeşil, bej, mor
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 63

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	165 cm x 310 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, Pamuk; beyaz **Atkı:** Yün; kahverengi, siyah, kırmızı, bordo, turuncu, gri, yeşil, pembe, bej
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 64

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	152 cm x 310 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 11 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, kırmızı, turuncu, gri, kahverengi, pembe, yeşil, siyah, beyaz
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 65

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	140 cm x 274 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), siyah, bej, pembe, turuncu, kırmızı, mor
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 66

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	151 cm x 355 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 14 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, bej, mor, sarı, siyah
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 67

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	170 cm x 288 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (dört ton), bej **Atkı:** Yün; siyah, sarı, turuncu, kırmızı, mor, beyaz, bej
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 68

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	196 cm x 351 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, mor, bej, turuncu, kırmızı, mavi, siyah, yeşil, bordo, beyaz, gri
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

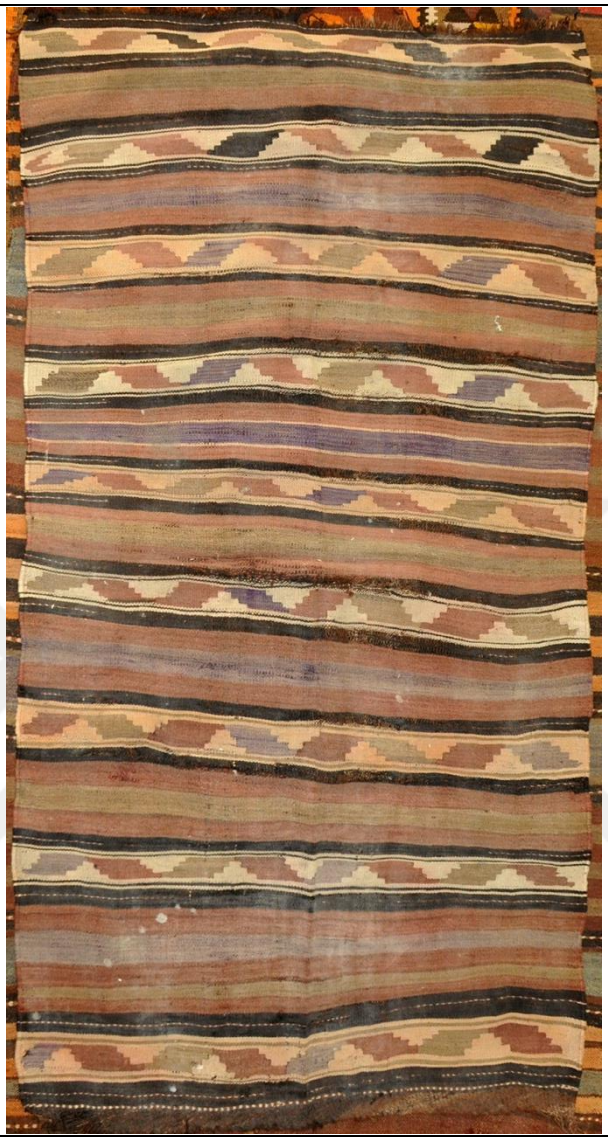
Örnek 69

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	134 cm x 200 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlenmiş saçak, 8 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; siyah, kahverengi **Atkı:** Yün; mor, bordo, bej, siyah, kahverengi
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 70

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	172 cm x 377 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış **Bitiş:** Katlanmış
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; siyah, bej, bordo, turuncu, pembe, kırmızı, kahverengi
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 71

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	115 cm x 213 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, mor, turuncu, bej, siyah
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 72

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Eski Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	120 cm x 319 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, sarı, siyah, bej, kırmızı, mor, yeşil
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 73

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	145 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 30 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 30 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kırmızı, turuncu, yeşil, beyaz, mor, pembe, kahverengi
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 74

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Yeni Mahalle Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	157 cm x 280 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 3 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 12 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), yeşil, turuncu, mor, kırmızı, bordo, gri, siyah, beyaz, bej
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 75

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	127 cm x 237 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 22 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; bordo, mor, siyah, beyaz, turuncu, lacivert, kahverengi, kırmızı, bej
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 76

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	140 cm x 223 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 2 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 16 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (üç ton), pembe, mor, kırmızı, bordo, turuncu
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

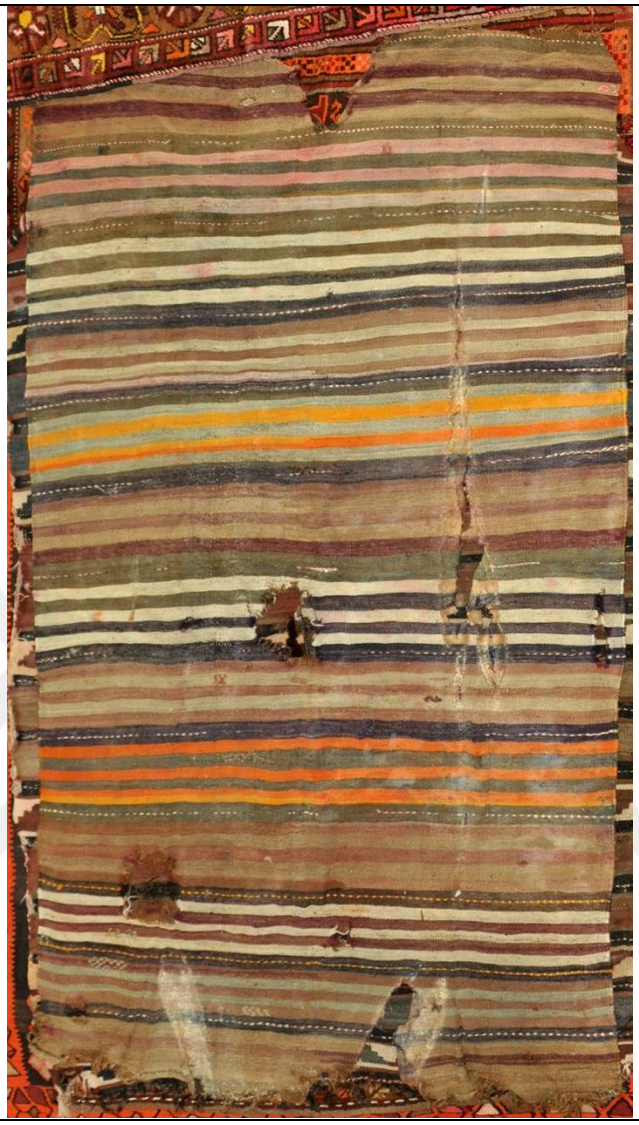
Örnek 77

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Yoncalı Köyü Alparslan Camii
Dokunduğu Yer	Yoncalı Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	146 cm x 307 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Kopmuştur, - **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (3 ton), bej
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

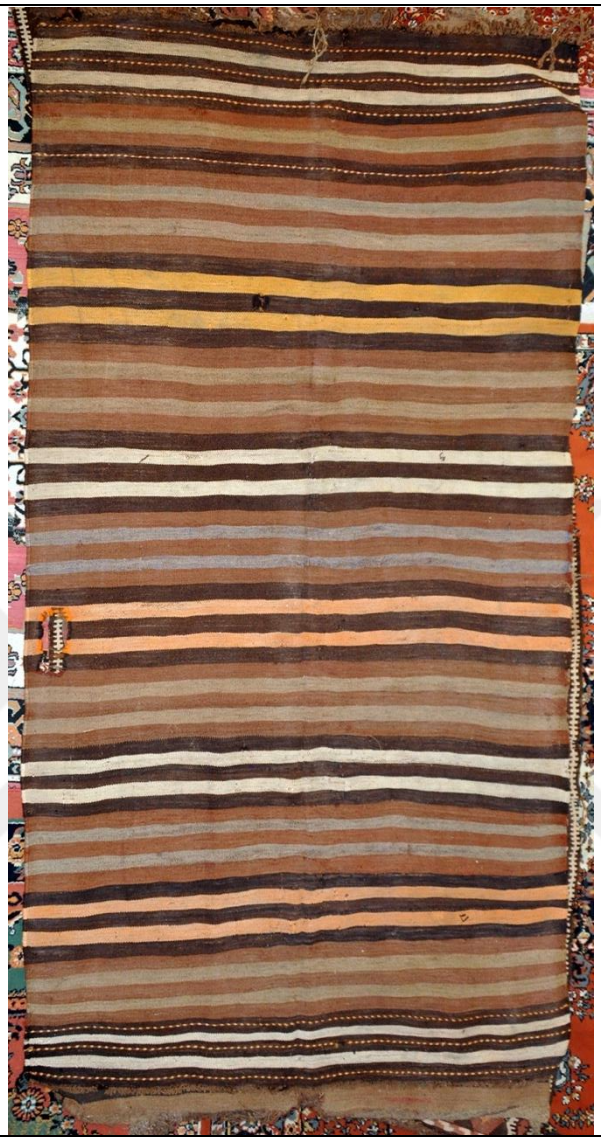
Örnek 78

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	125 cm x 219 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü ve düğümlü saçak, 13 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, bordo, turuncu, yeşil, mor, bej, siyah
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

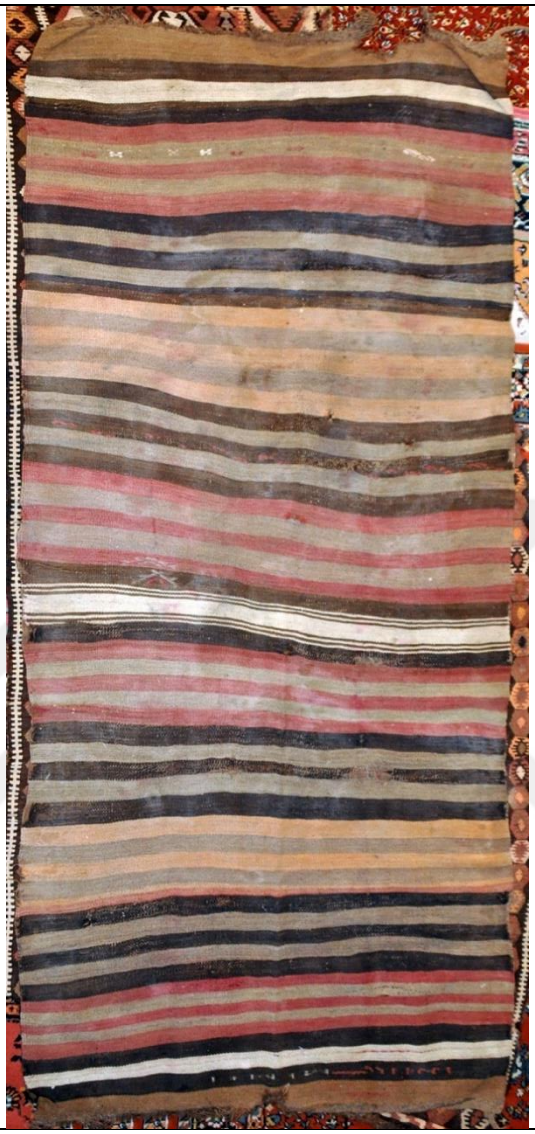
Örnek 79

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	119 cm x 224 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 3,5 cm **Bitiş;** Serbest bırakılmış, 3 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, sarı, bej, kahverengi, siyah, pembe, bordo, yeşil
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 80

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	130 cm x 264 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlenmiş saçak, 12 cm **Bitiş:** Serbest bırakılmış, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, kırmızı, turuncu, sarı, mor
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 81

İnceleme Tarihi	11.03.2021
Bulunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Üçtepe (Miribar) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Kimliğinin belirtilmesi istemedi
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	114 cm x 267 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 2,5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 2,5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, siyah, beyaz, mor, yeşil, kahverengi
Kompozisyon	Yatay Çizgili Kilim
Not	2. Grup

Örnek 82

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	143 cm x 300 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, mor, kahverengi (iki ton), beyaz, turuncu, pembe, mavi
Kompozisyon	
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

Örnek 83

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Bilinmiyor
Boyutu	87 cm x 226 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Yok **Bitiş:** Yok
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kırmızı **Atkı:** Yün; kırmızı, siyah, turuncu, sarı, beyaz, kahverengi (üç ton), pembe
Kompozisyon	
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

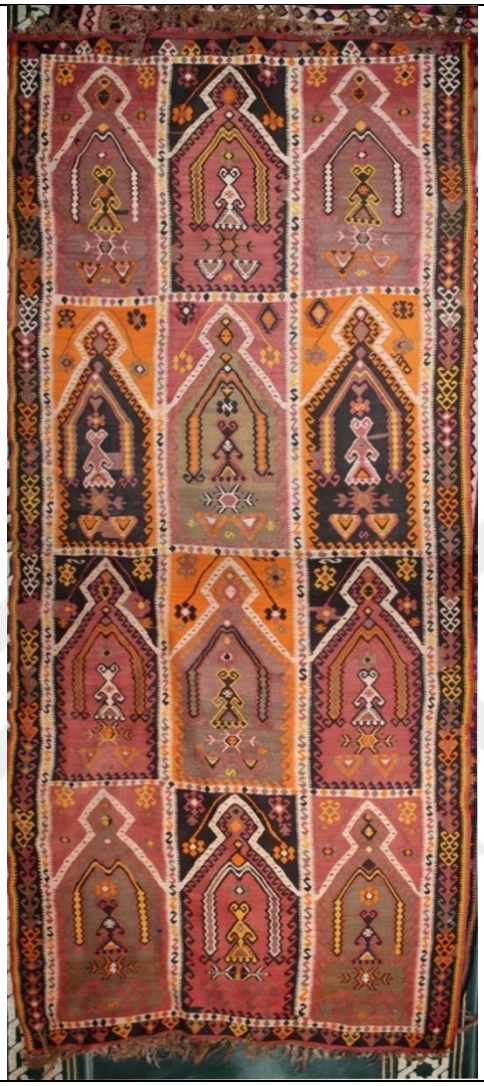
Örnek 84

İnceleme Tarihi	13.03.2021
Bulunduğu Yer	Karaağıl Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Karaağıl Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	146 cm x 360 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 15 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, sarı, mor, siyah, beyaz, yeşil
Kompozisyon	Sıralı Mihraplı Kilim
Not	3. Grup

Örnek 85

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Nurettin (Nordîn) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	136 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 5 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, pembe, yeşil, mavi, bej, siyah, turuncu, kahverengi, gri
Kompozisyon	Sıralı Mihraplı Kilim
Not	3. Grup

Örnek 86

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Dere Mahallesi Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	134 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlenmiş, 10 cm **Bitiş:** Düğümlenmiş, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton) **Atkı:** Yün; kahverengi, kırmızı, siyah, beyaz, sarı, turuncu, mor
Kompozisyon	Sıralı Mihraplı Kilim
Not	3. Grup

Örnek 87

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	89 cm x 167 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; siyah, bej, kırmızı, pembe, mor, turuncu, yeşil, bordo, sarı
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 88

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	89 cm x 145 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 6 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 6 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi, turuncu, yeşil, kırmızı, bordo, kahverengi, pembe, siyah
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 89

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	84 cm x 131 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Düğümlenmiş saçak, 4 cm **Bitiş:** Düğümlenmiş saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; beyaz **Atkı:** Yün; kırmızı, turuncu, lacivert, bej, pembe, gri, siyah, kahverengi Pamuk; yeşil, mavi, turuncu, sarı
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 90

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Kırkgöze (Kekelî) Köyü Mevlâna Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	107 cm x 145 cm
Dokuma Sıklığı	2 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Serbest bırakılmış, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 15 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kırmızı, bordo, turuncu, sarı, kahverengi, siyah, beyaz, yeşil, mor Pamuk; mavi
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 91

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	86 cm x 137 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 11 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 11 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; turuncu, siyah, beyaz, sarı, kırmızı, gri, kahverengi (iki ton), yeşil
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 92

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	81 cm x 151 cm
Dokuma Sıklığı	4 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; pembe, turuncu, kahverengi (iki ton), siyah, beyaz, kırmızı, gri
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 93

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	87 cm x 125 cm
Dokuma Sıklığı	2 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 9 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 9 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; gri, lacivert **Atkı:** Pamuk; siyah, kırmızı (iki ton), mavi, yeşil, sarı, beyaz, pembe, gri
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 94

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	80 cm x 114 cm
Dokuma Sıklığı	2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 10 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; lacivert, beyaz, yeşil **Atkı:** Pamuk; kırmızı (iki ton), pembe (iki ton), sarı, yeşil (iki ton), lacivert, mor, mavi (iki ton), bej
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 95

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü Cami, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	92 cm x 146 cm
Dokuma Sıklığı	2 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 12 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 12 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; gri, kahverengi (iki ton), kırmızı, turuncu, mavi, yeşil, siyah, sarı
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 96

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	90 cm x 144 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi (iki ton), siyahi beyaz, pembe, bej, turuncu
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

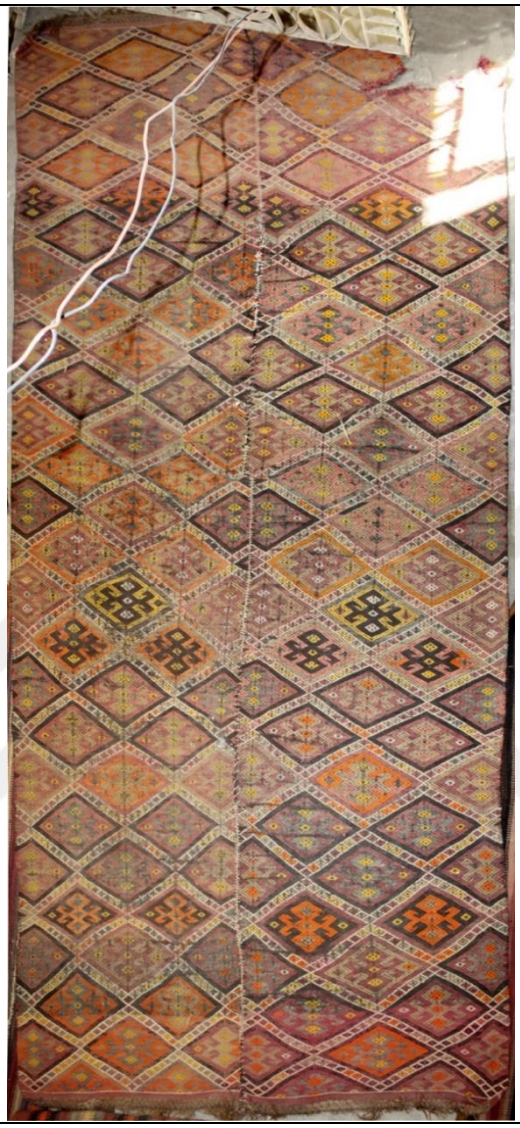
Örnek 97

İnceleme Tarihi	16.09.2021
Bulunduğu Yer	Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	Maşuk Balıkçı
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Kilim
Kullanım Alanı	Namazlık
Boyutu	70 cm x 130 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 8 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 8 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; yeşil, mor, turuncu **Atkı:** Pamuk; lacivert, pembe, yeşil (üç ton), mavi, sarı, bej, siyah
Kompozisyon	Mihraplı Kilim
Not	4. Grup

Örnek 98

İnceleme Tarihi	21.03.2021
Bulunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Gümüşpınar (Pilur) Köyü
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Cicim / Cacım (iki parça)
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	163 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 4 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; siyah, beyaz, pembe, mor, turuncu, sarı, kırmızı, kahverengi
Kompozisyon	
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

Örnek 99

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Cicim / Cacım (iki parça)
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	144 cm x 340 cm
Dokuma Sıklığı	3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 4 cm **Bitiş:** Örgü saçak, 5 cm
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün;
Kompozisyon	
Not	Gruplandırmaya dahil edilmeyen

2.4. Çözgü Yüzlü Dokumalar

Bu dokumalar, çözgü ve atkı ipliğinden meydana gelmektedir. Kilim tekniğinde görülen atkı yüzlü görünümün aksine bu dokumalarda çözgüler görünmektedir. Çözgü yüzlü dokumalarda desenlendirme hem atkı ipliği hem de çözgü ipliği ile yapılmaktadır. Birinci yöntem, çözgü ipliklerinin, yapılacak motife göre yüzeyde yüzdürülmesiyle, ikinci yöntem ise cicim dokumalarında olduğu gibi desen atkısıyla yapılmaktadır. Literatürde desen atkısı kullanılan dokumalara, "sarma motifli cecim" denilmektedir. Bu tekniğin Anadolu'da daha çok bilindiği söylenmektedir (GÖRGÜNAY KIRZIOĞLU, Türk Halk Kültüründe Doğu-Anadolu Dokumaları ve Giysileri, 1994, s. 29).

Bölgede çözgü yüzlü dokumalara genel tanım olarak "emenî" denilmektedir. Muş yöresinde ise bu dokumalara hem "emenî" hem de "berik" denildiği görülmüştür. Çözgü yüzlü dokumalar, yüzeydeki motif kullanımına göre cacım-cecım ve palaz olarak ikiye ayrılmıştır. Dokuma yüzeyi motiflerle desenlendirilmiş ise "cacım", herhangi bir motif yoksa ve dokuma dikey şeritlerden ibaretse buna da "palaz-palas" denilmektedir.

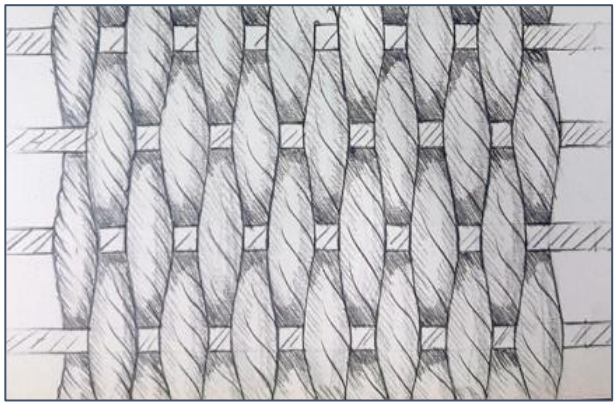
Görgünay, cacım dokumaları şu şekilde anlatmıştır: "Farklı tekniklerle, ince uzun (40-50 cm en ve 12-15 m uzunluk) dokunup, kullanılacağı yere göre kesilerek yan yana dikilip kullanılan yaygılardır… Dokuma tekniğine göre "tek yüzlü kabarık", "tek yüzlü düz dokuma görünüşlü", "çift yüzlü iki tarafı da kabarık" ve "çift yüzlü düz dokuma görünüşlü ve çizgili" (GÖRGÜNAY KIRZIOĞLU, Türk Halk Kültüründe Doğu-Anadolu Dokumaları ve Giysileri, 1994, s. 32) olmak üzere dört gruba ayırmıştır. Alan araştırmasında iki farklı teknik ile dokunmuş cacım örnekleri incelenmiştir (Fotoğraf 36, Fotoğraf 37).

Çözgü yüzlü dokumalar arasında yer alan diğer bir grup ise palaz dokumalardır. Palaz-palas, Farsça'da "pêlas" (paçavra) olarak bilinir (DURUL, Yörük Kilimleri Niğde Yöresi, 1977, s. 16). Türk Dil Kurumu'na göre palas, "keçi kılından yapılmış kaba kilim, yaygı" olarak açıklanmaktadır (Palas, 12.06.2022). Durul, palas tanımını biraz daha genişleterek anlatmaktadır. Durul'un palas tanımı şöyledir: "Ziliye benzer, çözgü kıldır. Dikine sular halinde dokunur. Çözgüsü renkli ipliklerden yapılır. Harman işlerinde kullanılır (DURUL, Baraj Gölü ve Çevresi Dokuma Sanatları, 1969, s. 16)". Başka bir

kaynakta Durul palas dokumaları biraz daha farklı tanımlamıştır. Bu tanıma göre ise palaz: "İki iplik sistemine göre, enine sular veya bütün yüzü düz veya verev örnekli dokumalardan yapılır. Daha çok göçebe hayatı süren ailelerde görülür. Çözgüsü çift büküm yün veya kıldır. Süslemeleri (motifler) aşiret özelliğini taşıyan imler, hayvan figürleri, kare ve verev dolgulu bantlardan meydana gelir." (DURUL, Yörük Kilimleri Niğde Yöresi, 1977, s. 16) Her iki tanım karşılaştırıldığında cacım dokumaların enine ve boyuna sular halinde dokunduğu anlaşılmaktadır. Kilim başlığı altında sözü edilen atkı yüzlü enine sulardan meydana gelen dokumalara literatürde, "palaz-palas" denildiğini tekrar vurgulamak gerekir.

Muş yöresi halı ve kilim dokumalarına nazaran çözgü yüzlü dokumalar daha az görülmüştür. Çözgü iplikleri çoğunlukla renkli ipliklerden seçilirken, atkı iplikleri kahverengi ve tonlarındadır. Dokumalar, çift kat (Z2S) bükümlü atkı ve çözgülerden yapılmıştır. Hammadde olarak yün iplikler ağırlıklı olsa da yün, pamuk ve sentetik ipliklerin bir arada kullanıldığı dokumalar da mevcuttur. Çözgü yüzlü dokumalarda sıklık 1cm ende 3 ile 8 çözgü ipliği ve 1 cm boyda 2,5 ile 6 sıra atkı ipliği tespit edilmiştir.

Çözgü yüzlü dokuma yaygılarda en 67-190 cm arasında, uzunluk 130-427 cm ölçülerinde ve 2-5 parça halindedir. Çözgü yüzlü dokuma seccadeler ise en 104-146 cm arasında, uzunluk 136-179 cm ölçülerinde ve 2-3 parça halindedir. Uzun ve dar dokunan bu dokumalar istenilen uzunlukta kesilir ve yanyana dikilir. İncelenen bütün dokumalar, boydan kesilen parçaların yan yana dikilmesiyle yapılmıştır. Yaygı olarak kullanılan dokumalarda saçaklar alt tarafa katlanmış ve dikilmiştir. Seccade olarak kullanılan dokumalarda ise dokumanın baş tarafındaki saçaklar alta katlanıp dikilirken ayak kısmındaki saçaklar örülmüştür.

Şekil 7: Çözgü yüzlü dokuma çizimi

Çizim: Şükrü Azizi

Fotoğraf 35: Çözgü yüzlü palaz/palas örneği; ön ve arka yüzü aynı görünmektedir

Kaynak: Şükrü Azizi arşivi.

Fotoğraf 36: Çözgü yüzlü cacım örneği; ön ve arka yüzü.

Kaynak: Şükrü Azizi arşivi.

Fotoğraf 37: Çözgü yüzlü cacım örneği; ön ve arka yüzü

Kaynak: Şükrü Azizi arşivi.

2.4.1. Çözgü Yüzlü Dokumaların Tasarım Özellikleri

Yöreye ait çözgü yüzlü dokumalarda motifler geometriktir. Birim tekrar ile desenlendirilen bu dokumalarda aşiret imleri ve semboller de kullanılmıştır. Dokumalardaki motifler aşağıdan yukarıya doğru seyretmektedir. Desen yapılan kısımlarda iki farklı renkte çözgü ipliği görülmektedir. Bir iplik deseni oluştururken diğer bir iplik, zemini ortaya çıkarmaktadır.

Palaz dokumalar da ise herhangi bir motif ya da sembol yoktur. Dokuma yüzeyleri, aşağıdan yukarıya renkli çözgü iplikleri ile dokunmuştur. Kalın ve ince şeritler yüzeyde dengeleyici bir görünüm sağlamaktadır.

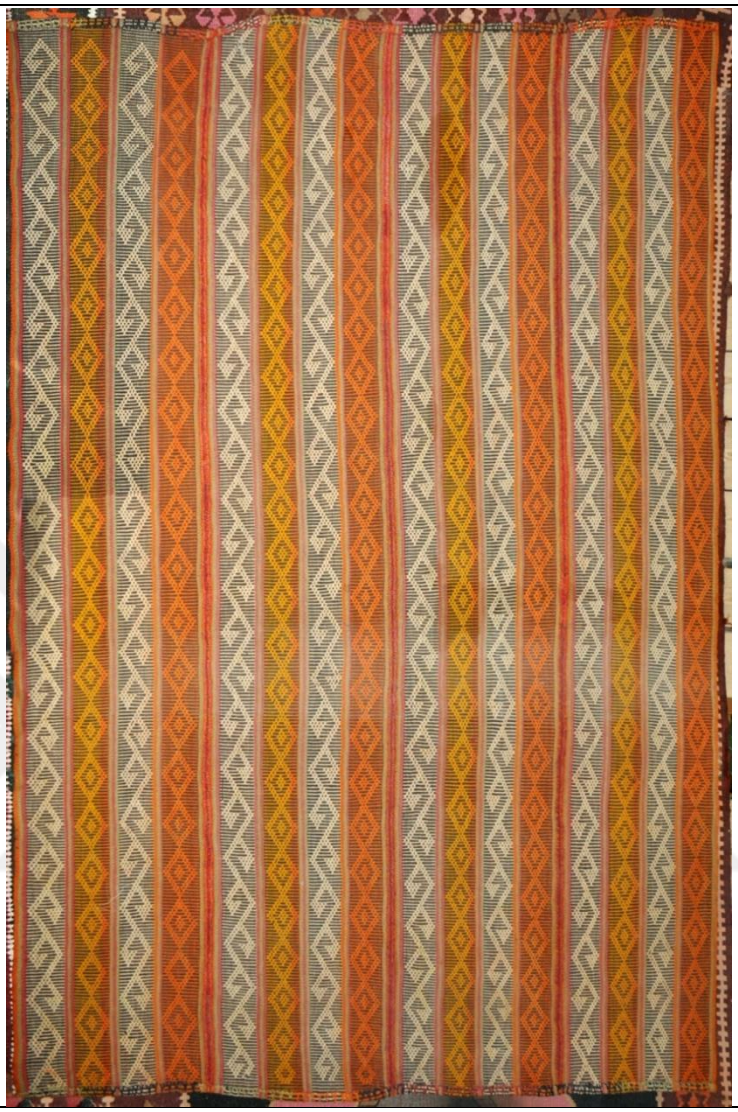
Çözgü yüzlü dokumalar yaygı ve seccade olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Bu dokuma türünde yer alan 20 adet örnek, 2 grupta toplanmıştır (Bkz: Çözgü Yüzlü Dokuma Katalog).

2.4.2. Çözgü Yüzlü Dokuma Katalog

Örnek 1

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	132 cm x 172 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 8 tel / cm **Atkı:** 5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kırmızı, turuncu, siyah, beyaz, kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Durul, bu türe ait bir dokumayı "Şavak kilimi" olarak isimlendirmiştir (DURUL, Baraj Gölü ve Çevresi Dokuma Sanatları, 1969, s.12). Dört parça
Not	1. Grup

Örnek 2

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	160 cm x 227 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; turuncu, sarı, beyaz, siyah, kırmızı, yeşil **Atkı:** Yün; siyah
Kompozisyon	Cacım/Cecim Dokuma. Dört Parça
Not	1. Grup

Örnek 3

İnceleme Tarihi	18.09.2021
Bulunduğu Yer	Korkut Merkez Camii, Korkut
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	140 cm x 224 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4 tel / cm **Atkı: 3** tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; turuncu, sarı, siyah, beyaz, pembe, kırmızı, yeşil **Atkı:** Yün; siyah
Kompozisyon	Cacım/Cecim Dokuma. Üç Parça
Not	1. Grup

Örnek 4

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Nurettin (Nordîn) Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	156 cm x 208 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Pamuk; kahverengi (üç ton), turuncu, kırmızı, gri, siyah, sarı, bej **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

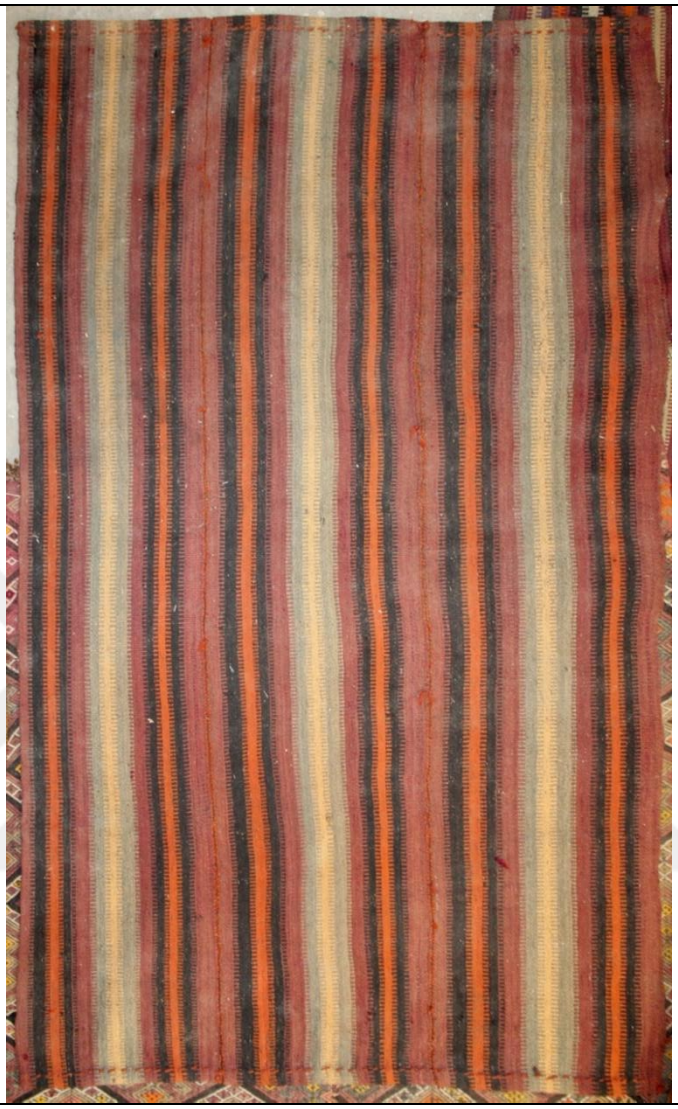
Örnek 5

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	190 cm x 427 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, kırmızı, bordo, bej, siyah, pembe Pamuk; beyaz, mavi, bordo, sarı **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

Örnek 6

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	140 cm x 294 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 6 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi **Atkı:** Yün; sarı, turuncu, siyah, bej, lacivert, gri
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

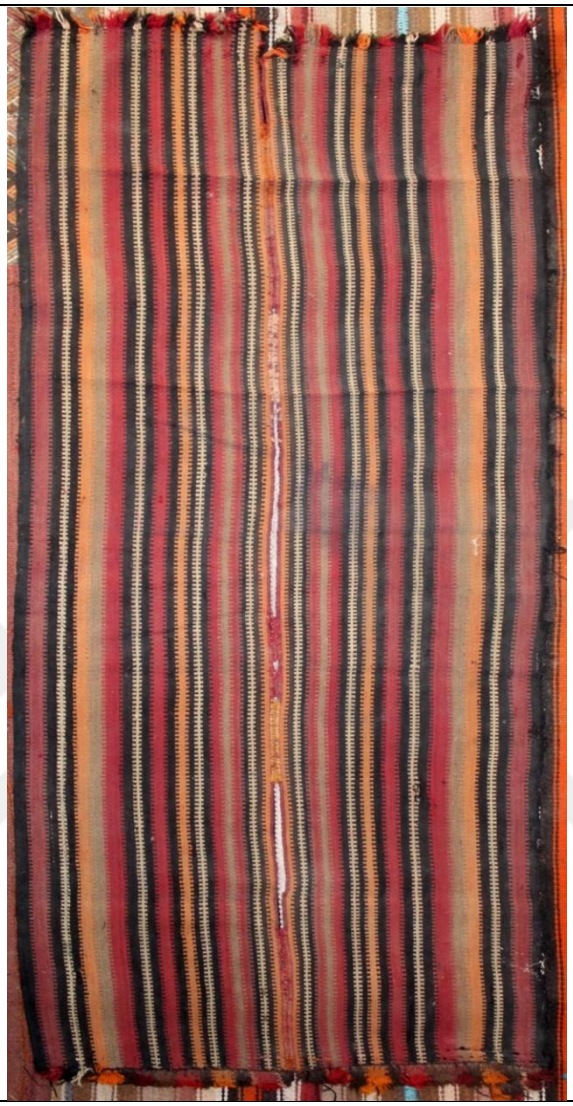
Örnek 7

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	127 cm x 201 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4 tel / cm **Atkı:** 2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, bordo, turuncu, siyah, sarı, gri **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Üç Parça
Not	2. Grup

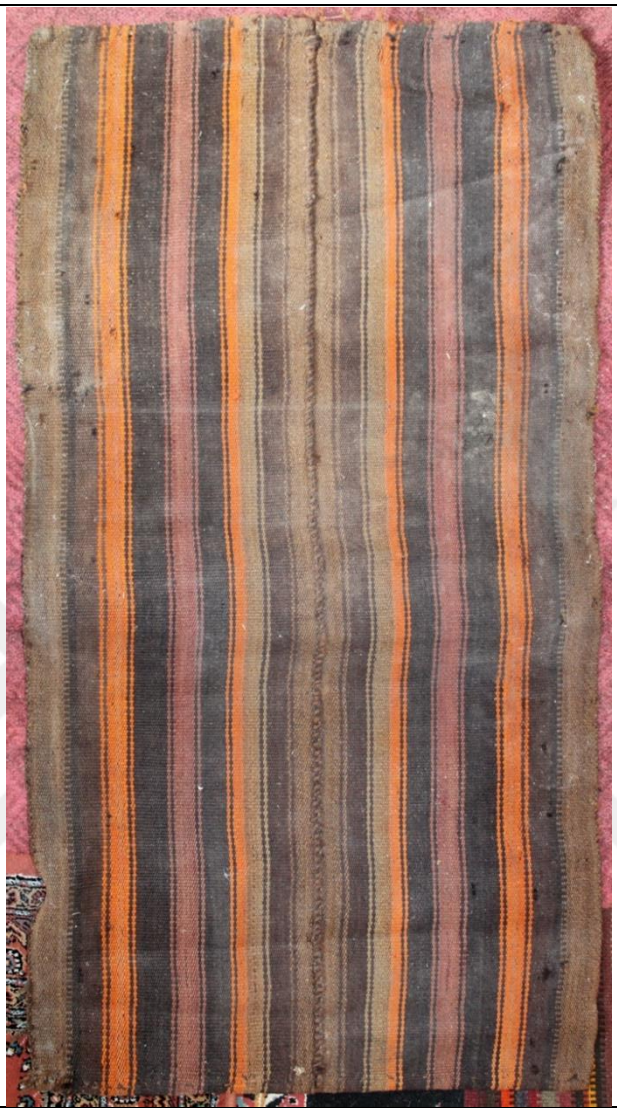
Örnek 8

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	148 cm x 250 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi (iki ton), turuncu, bej, beyaz, mor, bordo, kırmızı, siyah **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

Örnek 9

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	76 cm x 173 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 3 tel / cm **Atkı:** 6 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kırmızı, turuncu, kahverengi (iki ton), siyah, beyaz **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. İki Parça
Not	2. Grup

Örnek 10

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	67 cm x 130 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; turuncu, siyah, bordo, kahverengi (üç ton) **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. İki Parça
Not	2. Grup

Örnek 11

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	**-**
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	164 cm x 225 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; turuncu, kırmızı, bordo, mor (iki ton), kahverengi, siyah, beyaz, pembe **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

Örnek 12

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	131 cm x 224 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 7 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kırmızı, turuncu, siyah, kahverengi (iki ton), mor **Atkı:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

Örnek 13

İnceleme Tarihi	15.09.2021
Bulunduğu Yer	Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	135 cm x 178 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 7 tel / cm **Atkı:** 3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; **Atkı:** Yün; kahverengi, sarı, turuncu, kırmızı, mor, siyah, beyaz, yeşil, bordo, kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Dört Parça
Not	2. Grup

Örnek 14

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü / Palaz (5 Parça)
Kullanım Alanı	Yer Yaygısı
Boyutu	146 cm x 219 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 3,5 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Katlanmış saçak, - **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün, turuncu, kahverengi Pamuk; yeşil, pembe, siyah, bej, turuncu, gri, **Atkı:** Pamuk; yeşil, kırmızı, yeşil **Dikiş İpliği:** Pamuk; Mavi, mor, yeşil, kırmızı
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Beş Parça
Not	2. Grup

Örnek 15

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü Dokuma(3 Parça)
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	120 cm x 136 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 16 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kahverengi, kırmızı, turuncu, bej **Atkı:** Yün; kahverengi **Dikiş İpliği:** Yün; Kahverengi, turuncu
Kompozisyon	Cacım/Cecim Dokuma. Üç Parça
Not	1. Grup

Örnek 16

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Karahasan Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü / Palaz (3 Parça)
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	142 cm x 179 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 5 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 14 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; yeşil, kırmızı, siyah, beyaz, pembe, turuncu, mor **Atkı:** Yün; kahverengi **Dikiş İpliği:** Yün; Sarı, siyah, turuncu, yeşil, mor, bej
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Üç Parça
Not	2. Grup

Örnek 17

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü / Palaz (Üç parça)
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	130 cm x 153 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 22 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; turuncu, mor, bej, bordo, siyah, yeşil **Atkı:** Yün; kahverengi **Dikiş İpliği:** Yün; kahverengi
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Üç Parça
Not	2. Grup

Örnek 18

İnceleme Tarihi	20.03.2021
Bulunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü Yeni Camii, Bulanık
Dokunduğu Yer	Balotu (Têğud) Köyü, Bulanık
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü / Palaz (3 Parça)
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	146 cm x 155 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4,5 tel / cm **Atkı:** 2,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 17 cm **Bitiş:**
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; pembe, bordo, mor, kahverengi **Atkı:** Yün; kahverengi **Dikiş İpliği:** Yün; pembe, bej
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Üç Parça
Not	2. Grup

Örnek 19

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Sarıdavut Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü / Palaz (Üç parça)
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	136 cm x 138 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4 tel / cm **Atkı:** 3 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 11 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; siyah, kahverengi, kırmızı, sarı, bej **Atkı:** Yün; kahverengi **Dikiş İpliği:** Yün; bej, kırmızı
Kompozisyon	Palaz Dokuma. Üç Parça
Not	2. Grup

Örnek 20

İnceleme Tarihi	09.03.2021
Bulunduğu Yer	Sarıdavut Köyü Camii, Malazgirt
Dokunduğu Yer	-
Dokunduğu Yıl	-
Kaynak Kişi	-
Fotoğraf	Şükrü Azizi
Dokuma Türü	Çözgü Yüzlü / Palaz (İki parça)
Kullanım Alanı	Seccade
Boyutu	104 cm x 174 cm
Dokuma Sıklığı	**Çözgü:** 4 tel / cm **Atkı:** 3,5 tel / cm
Saçak Türü ve Boyutu	**Başlangıç:** Örgü saçak, 10 cm **Bitiş:** Katlanmış saçak, -
Hammaddesi	**Çözgü:** Yün; kırmızı, mor, turuncu, siyah, beyaz, pembe **Atkı:** Yün; kahverengi **Dikiş İpliği:** Yün; kırmızı, siyah, sarı
Kompozisyon	Palaz Dokuma. İki Parça
Not	2. Grup

3. BÖLÜM

YENİ TASARIM YAKLAŞIMLARI

3. BÖLÜM

YENİ TASARIM YAKLAŞIMLARI

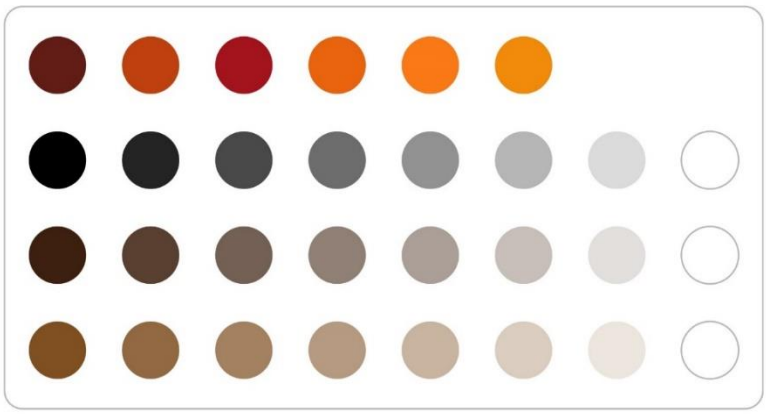
3.1. Tasarımlar Hakkında Bilgi

Toplumsal hafızanın oluşturmuş olduğu geleneksel kimlik, küresel çağda yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Mimari yapılardan günlük yaşama hemen her alanda tek tipleşmenin hâkim olduğu günümüzde, toplumun somut miraslarından olan geleneksel halı ve kilim dokumaları da benzer bir durum ile karşı karşıya kalmıştır. Bu bölümde yer alan kilim tasarımları, özellikle kaybolan ve unutulan toplumsal hafızaya dikkat çekmek kaygısıyla oluşturulmuştur. Yüzey kompozisyonlarında kullanılan belli belirsiz motifler, toplumsal hafızanın silinmesine ya da yok olmasına birer örnektir.

Muş yöresi kirkitli dokumaları, bölgenin yaşam koşullarından, olanaklarından ve geleneksel kültüründen etkilenmiştir. Bu koşullar altında dokumaların hammaddesi belirlenmiş, kullanım alanına göre farklı boyutlar almış, motif ve kompozisyonları şekillenmiştir. Geçmişte dokunmuş pek çok dokuma türü ve örneği bu bölgede bulunmuş olsa da günümüzde kirkitli dokumacılık yapılmamaktadır. Geleneksel ev mimarisi ve yaşam şekilleri değişmiş olan yöre halkı, bu doğrultuda yeni malzeme ve ürün arayışlarına yönelmiştir.

Tezin üçüncü bölümünü oluşturan tasarımlar, geleneksel kilim örneklerinden ilham almış fakat gelenekselin dışında yeni bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Ekolojik ve sürdürülebilir üretim tekniklerinin yüksek bir ihtiyaç haline geldiği günümüzde, yapılan ya da yapılacak olan tasarımlar da ekolojik ve sürdürülebilir olmalıdır. Ekosistemin bir bütün olarak birbiriyle bağlantılı olduğu bilinciyle dokuma üretiminde öncelik verilecek olan doğal hammaddeler ve doğal boyar maddeler, bu sistemin zarar görmemesine katkıda bulunacaktır. Alan araştırmasında görülen doğal renkler, çoğunlukla koyunların kendi renkleridir. Bu renkler kahverengi ve tonları, siyah ve tonları, beyaz ve kremdir. Bunlarla beraber kullanılan diğer renklerin neredeyse tamamı doğal ya da sentetik boyar maddelerle boyanmıştır. Bu renkler ya solmuş ya da akmıştır. Bu nedenle tasarımlarda kullanılan renkler, çoğunlukla herhangi bir boyama işleminden geçmeden elde edilen

yünün doğal renkleridir. Yüzeydeki bu renk etkilerini güçlendirmek ve tasarımın etkisini artırmak adına yörede çokça tercih edilen, kırmızı, bordo, turuncu ve sarı renkler seçilmiştir.

Şekil 8: Tasarımlarda kullanılan renk skalası.

Yukarıda sözü edilen renklerde ipliklerin bir arada kullanıldığı tasarımlarda uygulanması düşünülen teknik, bu çalışma kapsamında yöre el dokumalarında kullanılan kilim tekniğidir. Malzeme olarak sadece yün, boyut olarak ise yörenin kilim yaygı ölçüleri alınmıştır. Halı veya çözgü yüzlü dokuma tekniklerine kıyasla kilim teknikleri, yapılan tasarımların daha serbest ve farklı olmasına olanak sağlamaktadır. Geleneksel üretimlerden ziyade burada yer alan dokuma tekniği ve tasarımlar, bir ifade aracı olarak tercih edilmiştir.

Bölge kilim dokumaların boyutsal yapısı, kullanılan hammadde ve renkler, kompozisyon ve motifler, bölgenin kilim dokuma kimliğini saptamak için önemli göstergelerdendir. Bunun yanı sıra yapılan tasarımların tamamında görülen çizgisel yapılar, yine bölge dokumalarında kullanılan fakat tek başına bir motifi ifade etmeyen zemin dönüşleridir. Bu dönüşlerin birbiriyle karşılaştığı noktalarda diyagonal çizgiler oluşmaktadır. Aynı tonlarda ipliklerin kullanıldığı yerlerde bu dönüşler pek belirgin değildir fakat farklı tonlarda iplikler kullanıldığında bu dönüşler zeminde zikzaklar halinde daha belirgin görünmektedir. Aşağıda yer alan bütün tasarımlarda bu çizgiler, koleksiyonun ana elamanını oluşturmaktadır. 11 farklı kompozisyon şemasından toplam 350 tasarım yapılmıştır. Bu tasarımlar, ilk örnekten son örneğe kadar nüanslı bir geçiş ile

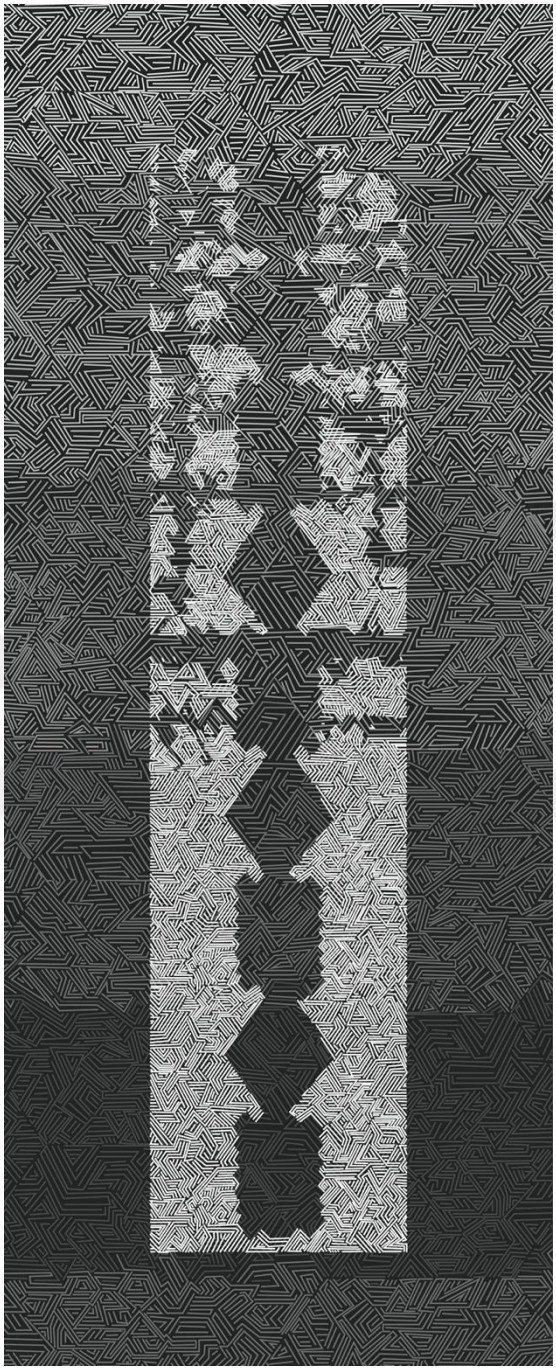
seyretmektedir. Birbirine benzerlik söz konusu olsa da ilk örnek ve son örnek birbirinden tamamen farklıdır. Tez izleme jürisiyle beraber bu tasarımlar içerisinden 16 tasarımdan oluşan bir koleksiyon seçilmiştir.

3.2. Kilim Tasarımları

Tasarım 1

Serbest Kilim Tasarımı
Şükrü Azizi, 2022
Boyut: 140 cm x 360 cm
Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

Tasarım 2

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 140 cm x 360 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

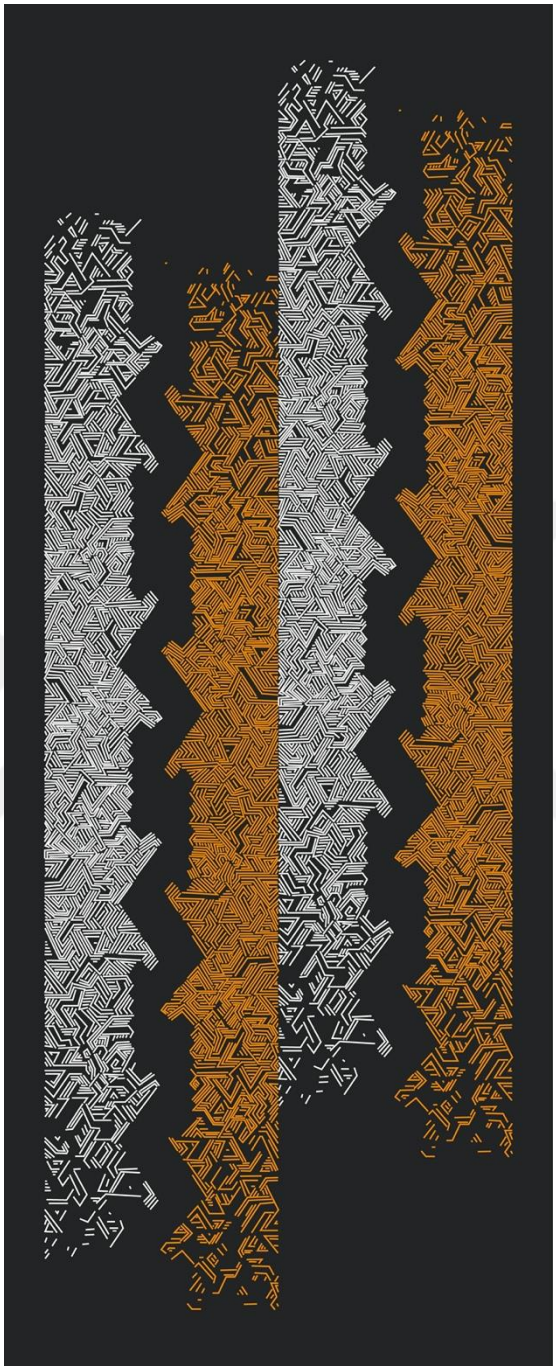
Tasarım 3

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 140 cm x 360 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

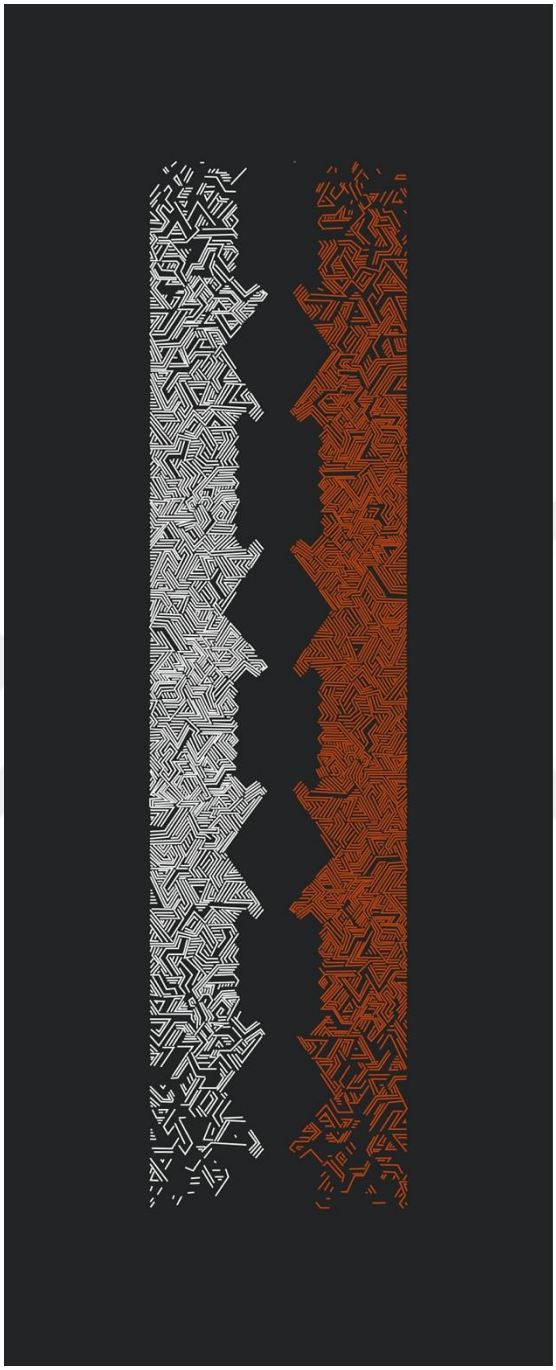
Tasarım 4

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 140 cm x 360 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

Tasarım 5

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 140 cm x 360 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

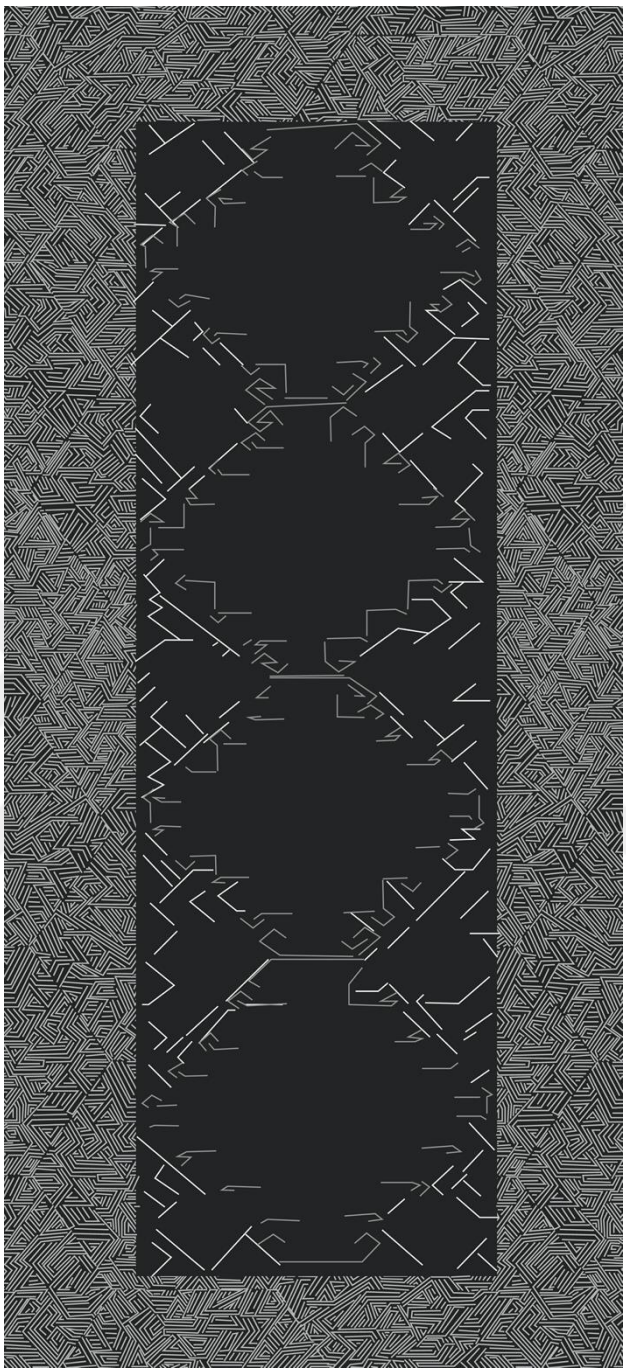
Tasarım 6

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 110 cm x 280 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

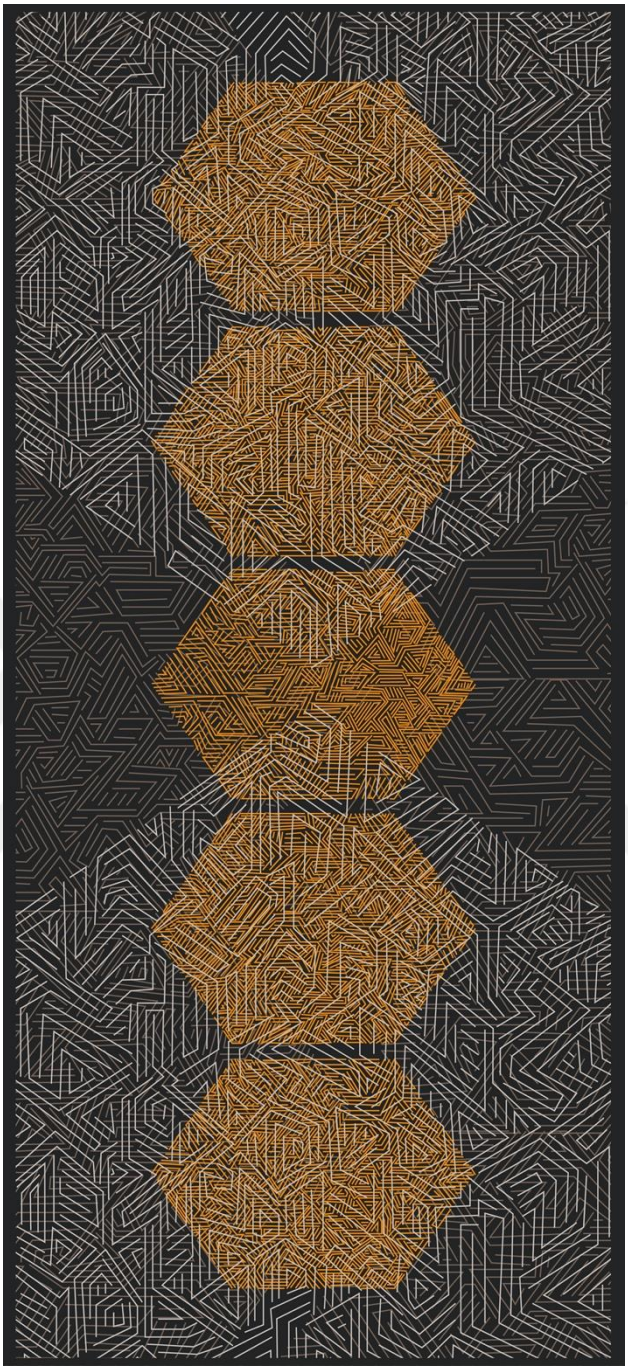
Tasarım 7

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 140 cm x 340 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

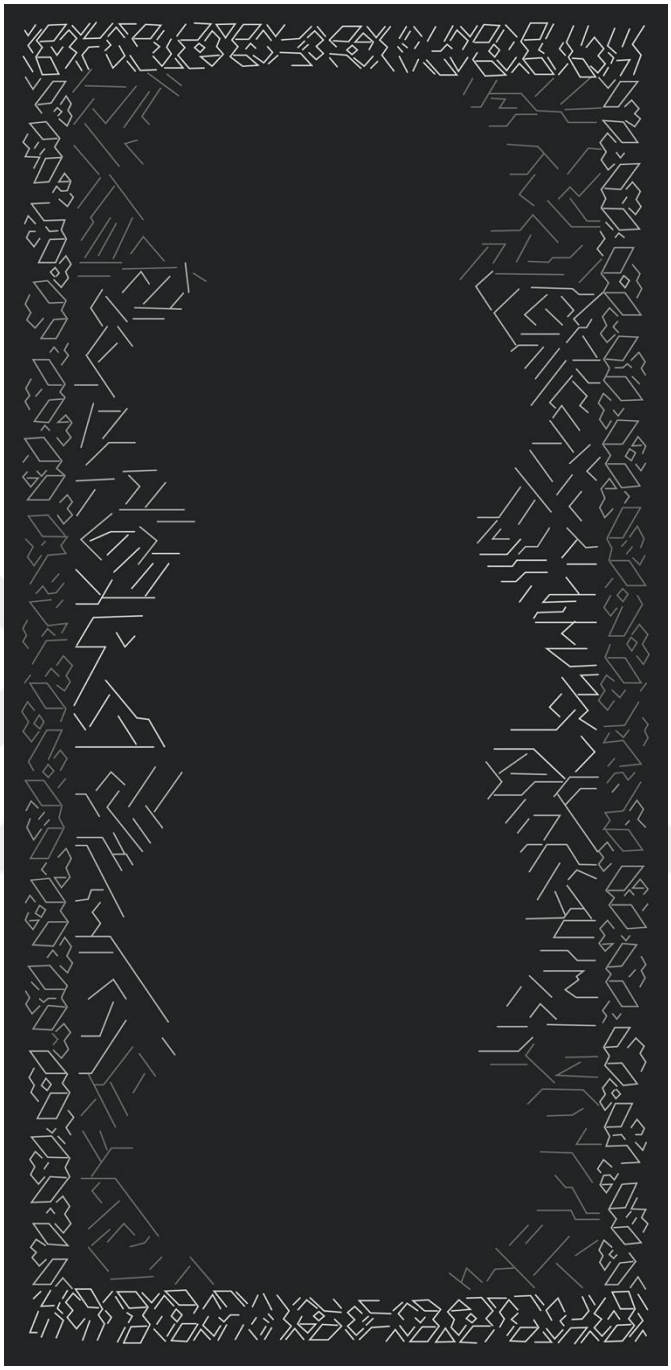
Tasarım 8

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 160 cm x 370 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

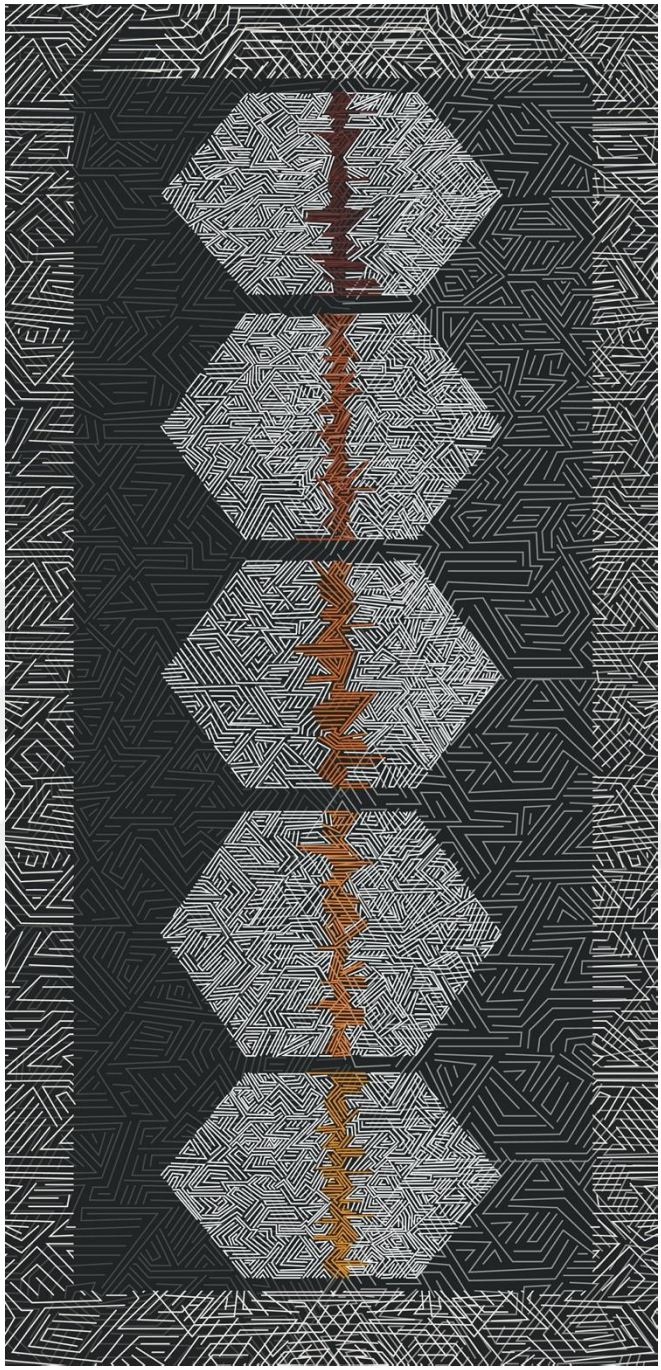
Tasarım 9

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 160 cm x 370 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

Tasarım 10

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 160 cm x 370 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

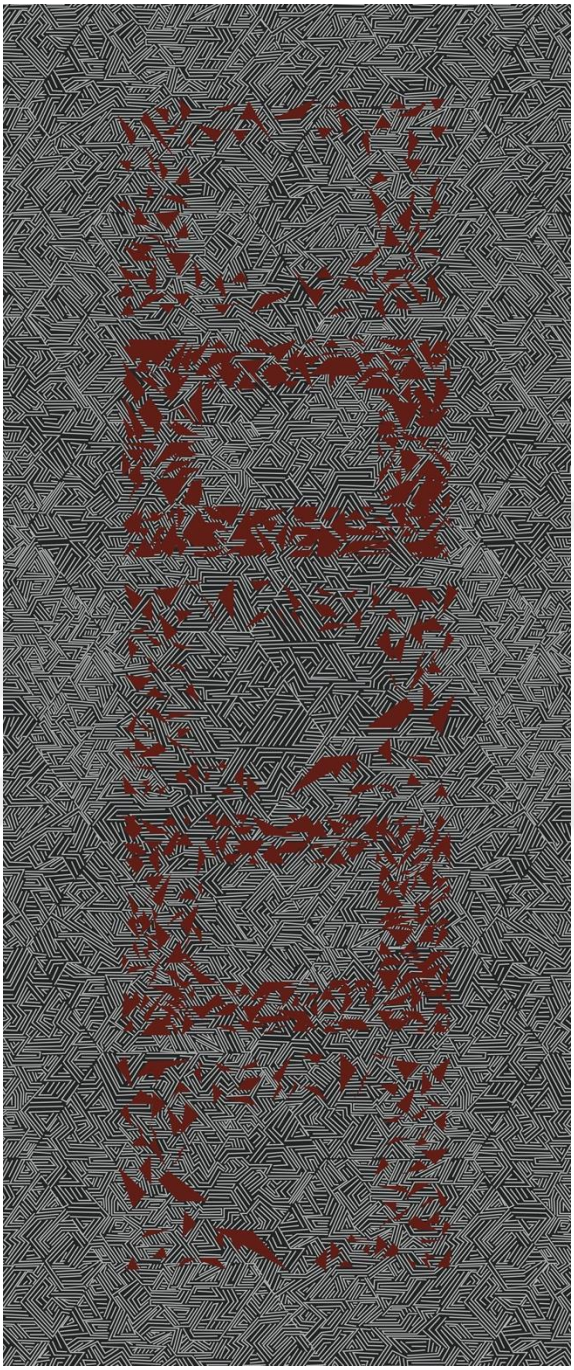
Tasarım 11

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 130 cm x 380 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

Tasarım 12

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 120 cm x 300 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

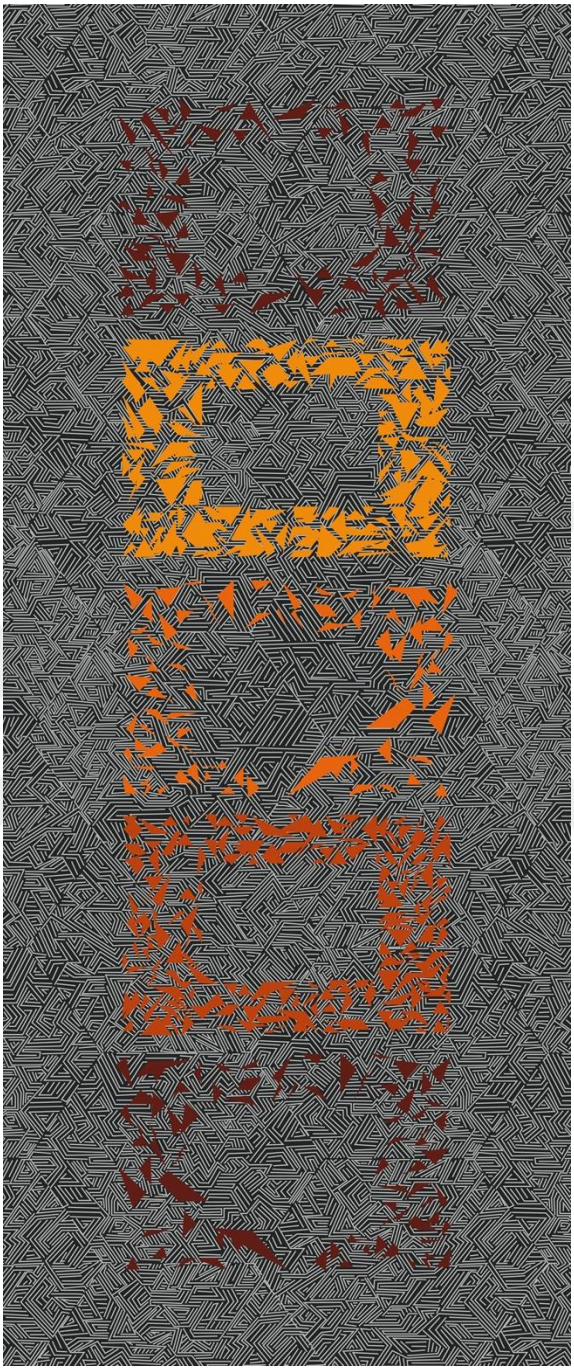
Tasarım 13

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 120 cm x 300 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

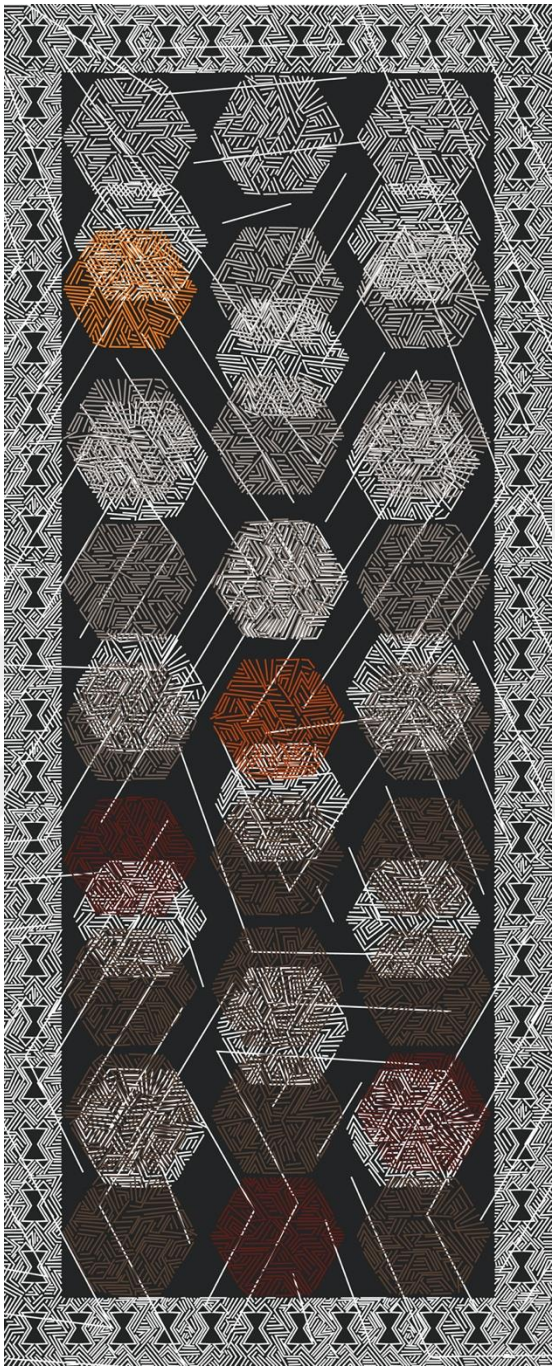
Tasarım 14

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 120 cm x 300 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

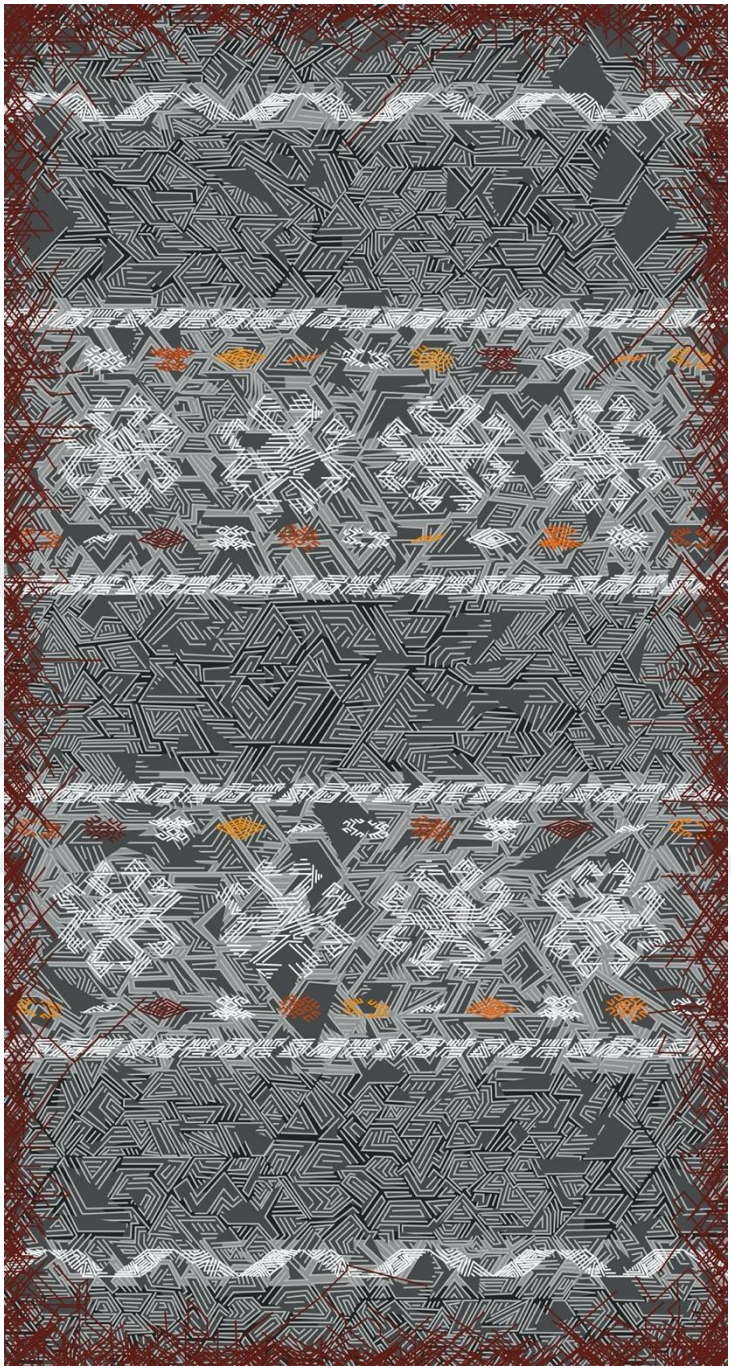
Tasarım 15

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 130 cm x 320 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

Tasarım 16

Serbest Kilim Tasarımı

Şükrü Azizi, 2022

Boyut: 160 cm x 330 cm

Teknik: Bilgisayar Destekli Tasarım

SONUÇ

"Yetmiş iki millet" anlayışı, Anadolu coğrafyasının kültürel zenginliğini gösteren önemli bir noktadır. Bu milletlerin birbiriyle nerede birleştiği ya da nerede ayrıldığı bilinmemektedir. Bu durumun kültür ve medeniyette, sanat ve zanaatta birbirini desteklediği ve geliştirdiği bilinen bir gerçektir. Dokuma tarihi açısından yakın zamana kadar liderliği elinde tutan Çatalhöyük (Konya), ele geçirilen son arkeolojik veriler sonucunda bu liderliğini Çayönü (Diyarbakır) ve Körtik Tepe'ye (Diyarbakır) devretmiştir. Bilimsel ve nesnel arkeolojik veriler göstermektedir ki, Diyarbakır'da bulunan dokuma parçaları MÖ 10. yüzyıla aittir. Böylece bu örnekler dünyanın en eski dokuma örnekleri olarak kabul görmektedir. İnsanoğlunun medeniyeti geliştirdiği Mezopotamya ve Anadolu topraklarında bu bulguların olması şaşırtıcı değil aksine olağandır.

Doğu Anadolu ve Kuzey Mezopotamya topraklarının merkezinde bulunan Muş ili, Yukarı Murat-Van bölümünde yer almaktadır. Doğu-Batı ticaret yolları ve Kuzey-Güney konargöçer topluluklarının geçmek durumunda kaldığı il toprakları, tarih boyunca önemini korumuş ve onlarca medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Muş ili, coğrafi konumundan dolayı önemli dokuma merkezlerinin de ortasında yer almaktadır. Bu merkezlerden olan Tebriz ve Sine, Muş ilinin doğusunda yer alırken Konya ve İstanbul batısında yer almaktadır. Muş, Tebriz'e kuş uçuşu 390 km, Sine'ye 600 km, Konya'ya 800 km ve İstanbul'a 1100 km uzaklıktadır.

İlk çağlardan beri göçebe ve yarı göçebe topluluklar için elverişli yaşam alanları sunan Muş toprakları, hayvancılık faaliyetlerinin ağırlıklı olduğu bir bölgedir. Bölgedeki hayvancılığın ise dokuma kültürünü geliştirdiği bilinmektedir. Muş yöresi dokuma sanatı hakkında şimdiye kadar yeterli bir araştırma yapılmamış olsa da yöre dokumacılığının köklü bir geçmişi olduğu tarihi belgelerden anlaşılmaktadır. Ne yazık ki söz konusu dokumaların türü ya da deseni hakkında yeterli bilgi mevcut değildir.

Sanatta yeterlik tezi kapsamında 21/06/2020 - 25/12/2021 tarihleri arasında Muş yöresinde alan araştırması yapılmıştır. Bu süreçte 1 il merkezi, 4 ilçe merkezi, 51 köy, 73 cami ve 6 ev gezilmiştir. Buralarda 277 dokuma örneği tespit edilmiştir: İncelenen

dokumalar arasında 158 adet halı, 98 adet kilim, 20 adet çözgü yüzlü dokuma, 2 adet zili/cicim örneği bulunmaktadır. Birebir aynı desen, renk, boyut ve kompozisyona sahip dokuma örneklerinden sadece bir tanesi teknik açıdan incelenmiştir. Dokumalar, bölgede kullanım alanına göre yaygı, minder, yastık, namazlık ve seccade olarak adlandırılmıştır. Bu sebeple çalışmada da yapılan gruplandırmalar yöredeki gruplandırmalarla aynı şekilde kullanılmıştır.

İncelenen dokuma örneklerinin tamamı ev ihtiyaçları doğrultusunda dokunmuştur. 1970'li yıllarda bölgede genel bir araştırma ve inceleme yapmış olan Görgünay da bu duruma değinmektedir: "…Bu halılar [Doğu Anadolu halıları], geleneklere göre, kazanç amacı gütmeden, ev ihtiyaçları ve genç kızların çeyizleri için dokunan halılardır". Bölgenin kirkitli dokumaları arasında kilimin de benzer amaçlarla dokunduğu bilinmektedir. Özkahraman, kilimin bir prestij unsuru olduğunu ve bunun satılamayacağını şu sözlerle anlatmaktadır: "1970'li yıllara kadar yörede [Van-Hakkâri] kilim parayla alınıp satılmadığı gibi, kilim satın almak da kilim satmak da ayıp sayılırdı" (Özkahraman, 2010: 7).

Anadolu köy dokumaları arasında yer alan Muş yöresi kirkitli dokumalarında standart bir sıklık ya da kalite görülmemiştir. Dokumalarda kullanılan hammadde ağırlıklı olarak yün olsa da, yün, pamuk ve sentetik ipliklerin bir arada kullanıldığı dokuma örnekleri de mevcuttur. Yörenin koyun ırklarına has renkler olan kızıl, kahverengi, siyah ve tonları dokumaların tamamında tercih edilmiştir. Özellikle çözgü ve atkıların neredeyse tamamı bu renklerden oluşmaktadır. Dokumaların desenlerinde, organik ve inorganik boyar maddelerle renklendirilmiş ipliklerin kullanımının ağırlıklı olduğu görülmüş, bu bilgiler yöredeki kaynak kişiler tarafında da teyit edilmiştir. Söz konusu renklerde solma ve akmalar gözlemlenmiştir. Bordo, kırmızı, turuncu, sarı, mor renkler dokuma yüzeylerinde büyük yer kaplarken pembe, yeşil ve mavi renkler daha az kullanılmıştır.

Yöre dokumalarının ana karakteristiğini oluşturan ebatlar, mekan, tezgah ve kullanım alanına göre şekillenmiştir. Halı, kilim ve çözgü yüzlü dokumalarda yaygı olarak kullanılan örneklerin en ölçüleri, boy ölçülerine göre daha dar kalmaktadır. Bu

dokumalar yolluk izlenimi vererek görsel bir yanılsama yaratmaktadır. Örneklerin birçoğu 4 m^2 – 7 m^2 alanına sahiptir. İncelenen dokumalar arasında farklı ebatlarda halı dokumalar da görülmüştür. Bunlar, yaygı, seccade, namazlık, minder ve yastık olarak gruplanmıştır. Kilim dokumalar boyut bakımından yaygı, seccade ve namazlık olarak üç grupta incelenmiştir. Son olarak çözgü yüzlü dokumalar gelmektedir. Bunlar ise yaygı ve seccade olarak dokunan cacım/cecim ve palaz/palas dokumalardır. Bu nicel veriler, yöre halkının hangi dokuma türünü nerede tercih ettiğini ve bunları nerede kullandığı hakkında da bilgi vermektedir.

Dokumalarda kullanılan pamuk ve sentetik ipliklerden hariç kullanılan yün ipliklerin tamamı el eğirmesidir. Yöre koyunlarından kırkılan yün elyafı sırayla yıkama, kurutma, tarama ve eğirme işleminden geçerek iplik haline getirilmiştir. Bölgede kırkım yılda bir defa yapıldığından yün lifleri ince ve uzundur. Teşi ile eğrilen yün elyafı çok ince olarak bükülmüştür. Yaz aylarında dokuma işlemi için yer tezgahları, kış aylarında ise dikey tezgahlar kullanılmıştır.

Muş yöresinde incelenen dokumalarla benzerlik gösteren dokumaların geniş bir coğrafyaya yayılmış olduğu görülmektedir. Renk, motif, kompozisyon şeması ve teknik açıdan Erzurum, Kars, Ağrı, Iğdır ve Bitlis dokuma örnekleriyle büyük bir benzerlik içindedir. Bunun yanı sıra Muş'ta incelenen bazı dokumaların Kafkasya kökenli olduğu ve bunlarla desen kompozisyonu açısından benzerlik gösteren dokumaların hem İç Anadolu'da hem de Kafkasya'da olduğu bilinmektedir. İki bölge arasında bir köprü kurması bakımından burada bulunan örneklerin kayıt altına alınması önemlidir.

Yukarıda sözü edildiği gibi Muş yöresi kirkitli dokumaları, kendisine komşu şehir ve yörelerdeki dokumalarla benzer motif ve desen karakteri gösterse de zengin kompozisyon şemaları ile bu merkezlerden ayrılmaktadır. İncelenen örnekler, yöreye ait son dokumalar olmalarına rağmen birbirinden farklı türlerin olması ve desen çeşitliliğinin fazla olması bu bölgenin bir dokuma merkezi olduğu fikrini desteklemektedir. Bölgedeki mimari yapılarda ve dokuma örneklerinde benzer motiflerin olduğu görülmüştür. Bunlardan 1745 tarihli Alaaddin Bey Cami (Muş) sütun bordürlerinde görülen altı

yapraklı çiçek örnekleri, yöredeki birçok kilim ve halı bordüründe de görülmektedir (Fotoğraf 38).

Tarih boyunca sosyal ve ticari hareketlerin yoğun olduğu il topraklarında herhangi bir motif ya da deseni bir etnik gruba mal etmek yanlış ve taraflı bir yaklaşım olacaktır. Bundan dolayı halı sektöründe ve bazı kaynaklarda "Türk halısı", "Kürt halısı", "Ermeni halısı", "Afgan halısı" gibi terimler olsa da bilimsel ve akademik etik ve tarafsızlık ilkesi gereği Muş yöresinde incelenen halı ya da kilim dokumalar, bu çalışmada hiçbir gruba ya da etnisiteye mal edilmemiş, "Muş Yöresi Kirkitli Dokumaları" adı altında toplanmıştır.

Bölgede yapılan alan araştırması sonucunda yöre dokumalarının hızlı bir şekilde yok olduğu görülmüştür. 2015 yılında yüksek lisans tezi kapsamında Malazgirt ilçe merkezinde bulunan bütün camilerde tarafımca yapılan alan araştırması sırasında hemen her camide dokuma örneği tespit edilmişti (Fotoğraf 39). Aradan sadece 6 yıl geçmiş olmasına rağmen şimdi, daha önce gidilen camilerde herhangi bir dokumaya rastlanılamamıştır (Fotoğraf 40). Muş İl Müftülüğü, kendilerine bağlı bütün camilere duvardan duvara diye bilinen makine halılarının hibe edildiğini belirtmiştir (Fotoğraf 41). Bunun bir sonucu olarak el dokuması halılar ve diğer makine halıları âtıl duruma düşmüş (Fotoğraf 42) ya da camilerde kadınlar için ayrılmış olan bölümlere serilmiştir. Bu dokumaların büyük bir kısmı dokuma bütünlüğünü kaybetmiştir. Bununla birlikte makine halılarının ucuz olması, gezgin halı tüccarlarının yöre halkını manipüle ederek eski dokuma örneklerini toplaması ve el dokumalarının artık yapılmıyor olması bölgenin geleneksel dokuma kültürünü sonlandırmıştır.

Bu çalışmada, Muş yöresine ait kirkitli dokumaları, alan araştırması yöntemiyle incelenmiş ve bir arşiv kaydı oluşturulmuştur. Doğu Anadolu Bölgesi kirkitli dokumalarının genel yapısını daha iyi anlama ve okuma adına eksik bir parçayı tamamlamıştır.

Bölgede dokumacılık faaliyetlerini yeniden canlandırma ve bölge halkına iş olanakları sağlama amacıyla yeni girişim çabaları da başlamıştır. Bunlardan bir tanesi "Korkut Yün İşlemeciliği ve Üretim Atölyesi Projesi'dir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı onayından geçen Korkut Yün İşlemeciliği ve Üretim Atölyesi Projesi, Muş yöresinde yılda 5 bin parça ürün halı ve kilim dokuma hedefindedir. Bu ürünler, doğal boyalı ve yün malzeme ile üretilecektir. Desen ve kompozisyon açısından sektörün talep göstereceği desenlerin yanı sıra, bitkisel ve natüralist motifler tercih edilecektir. Üretimde el dokumasının yanı sıra mekanik ve yarı mekanik tekniklerin kullanılacağı ifade edilmiştir (Toplu, 25.04.2022).

Değişim ve dönüşümün çok hızlı bir şekilde gerçekleştiği günümüzde, geleneksel dokumaların da bu hızı ve yeniliği yakalaması elzemdir. Aksi halde varlığını sürdüremez ve yok olur. Muş yöresi kirkitli dokumalarından esinlenerek yapılan tasarımlar, kişisel bir ifade aracı olsa da günümüz beğenisinden de ayrı düşünülemez. Bu tasarımların bir beğeni objesi olarak ne kadar tercih edileceği ya da kullanılacağı ise zamana bağlıdır.

Fotoğraf 38: 1745 tarihli Alaaddin Bey Cami sütununda ve Muş yöresi kilim bordüründe yer alan altı yapraklı çiçek motifi

Kaynak: Şükrü Azizi arşivi.

Fotoğraf 39: El dokumaları ile kaplı cami zemini
Kaynak: Muş Malazgirt Kümbet Camii, 2015. Fotoğraf: Şükrü Azizi

Fotoğraf 40: El dokumaları yerine makine halılarının serildiği cami zemini
Kaynak: Muş Malazgirt Kümbet Camii, 2021. Fotoğraf: Şükrü Azizi

Fotoğraf 41: Zemini boydan boya makine halısı ile kaplanmış cami.

Kaynak: Muş Bulanık Üçtepe (Mîrîbar/Mîrbar) Köyü Camii, 2021. Fotoğraf: Şükrü Azizi

Fotoğraf 42: El dokuma halı, kilim ve çözgü yüzlü dokumaların istiflendiği alan.

Kaynak: Muş Bulanık Üçtepe (Mîrîbar/Mîrbar) Köyü Camii, 2021. Fotoğraf: Şükrü Azizi

EKLER

Alan Araştırmasında Gidilen Yerler

Alan araştırmasında gidilen cami ve evler, bulundukları merkez il ve ilçelere ayrılarak aşağıda tablo şeklinde verilmiştir. Bu merkezlerde halı, kilim ve çözgü yüzlü dokuma örneği bulunmuş ise (+) işareti, bulunmamış ise (-) işareti konulmuştur. İncelenen dokuma örnekleri "halı katalog", "kilim katalog" ve "çözgü yüzlü dokuma katalog" olarak üç başlık altında toplanmıştır.

Tablo 2: Muş İl Merkezi Araştırma Noktaları

	Dokuma
Alâeddin Bey Cami	-
Hacı Şeref Cami	-
Ulu Cami	-

Tablo 3: Bulanık İlçesi Alan Araştırma Noktaları

	Dokuma
Balotu (Têğud) Köyü Yeni Cami	+
Balotu (Têğud) Köyü Eski Cami	+
Balotu (Têğud) Köyü Dere Mah. Cami	+
Çaygeldi (Alîbocan/Alîboncîyan) Köyü Cami	+
Elmakaya (Leter) Köyü Cami	+
Fazıl Çelik Koleksiyonu (Balotu / Têğud Köyü)	+
Gümüşpınar (Pilur) Köyü Cami	+
Hasan Aydın Koleksiyonu (Balotu / Têğud Köyü)	+
Karaağıl Köyü Cami	+
Kırkgöze (Kekelî) Köyü Mevlâna Cami	+

Maşuk Balıkçı Koleksiyonu (Uzgörür / Neynik Köyü)	+
Mescitli Mah. Cami	+
Mollakent (Melekend) Köyü Cami	+
Seyit Ahmet Cami (Merkez)	+
Uzgörür (Neynik) Köyü Cami	+
Üçtepe (Mîrîbar) Köyü Cami	+
Yemişen (Pîyong) Köyü Camii	+
Yeni Mahalle Cami (Merkez)	+
Yoncalı (Êncelî) Köyü Alparslan Cami	+
Yoncalı (Êncelî) Köyü Yeni Mah. Cami	+
Abdal Beyazıt Köyü Cami	-
Arakonak (Odunçor) Köyü Cami	-
Bulanık Merkez Cami	-
Cankurtaran (Gebola) Köyü Cami	-
Elmakaya (Leter) Köyü Yeni Cami	-
Esenlik (Abrî) Köyü Cami	-
Gülçimen Köyü Cami	-
Günyurdu (Tirtop) Köyü Cami	-
Hacı Bahtiyar Cami (Merkez)	-
Hazreti Ömer Cami	-
Meşeiçi (Alîkuleka) Köyü Cami	-
Rüstemgedik Köyü Cami	-
Söğütlü Köyü Cami	-
Sultanlı Köyü Cami	-
Şavşat Cami (Merkez)	-

Tablo 4: Malazgirt İlçesi Alan Araştırma Noktaları

	Dokuma
Adaksu (Şêbo) Köyü Cami	+

Adaksu (Şêbo) Köyü Selahattin Eyyubi Cami	+
Arslankaya (Qasîmîya Riza) Köyü Cami	+
Beşçatak (Qasîmî) Köyü Cami	+
Cemal Özkan Koleksiyonu (Merkez)	+
Dolabaş Köyü Cami	+
Karahasan Köyü Cami	+
Mollabaki (Melebaq) Köyü Cami	+
Nurettin (Nordîn) Köyü Cami	+
Sarıdavut Köyü Cami	+
Alyar Köyü Cami	-
Gölağılı (Kêranlıx) Köyü Cami	-
Karaali Köyü Cami	-
Konakkuran (Dignuk) Köyü Cami	-
Odaköy (Yekmal) Köyü Cami	-
Oğuzhan (Oxiza) Köyü Cami	-
Tatlıca (Hasuna) Köyü Cami	-
Yaramış Köyü Cami	-
Yeniköy (Gundê Teze) Köyü Cami	-

Tablo 5: Korkut İlçesi Alan Araştırma Noktaları

	Dokuma
Korkut Merkez Cami	+
Yolgözler (Exdad) Köyü Cami	+
Yünören (Mizgeftok) Köyü Cami	+
Altınova (Vartinîs) Köyü	-
Selahattin Eyyubi Cami (Merkez)	-

Tablo 6: Varto İlçesi Alan Araştırma Noktaları

	Dokuma
Akçatepe (Darabî) Köyü Camii	-
Boyalı Köyü Cami	-
Derince (Melhemlü) Köyü Cami	-
Erdoğan (Avrêz) Köyü Cami	-
Esenler Köyü	-
Kumlukıyı (Dêrika Anêr) Köyü Cami	-

Tablo 7: Hasköy İlçesi Alan Araştırma Noktaları

	Dokuma
Düzkışla Köyü Cami	-
Fatih Sultan Mehmet Cami (Merkez)	-

KAYNAKÇA

ACAR, B. (1975). *Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar.* İstanbul: Ak Yayınları.

ALANOĞLU, M. (2021). Osmanlı Döneminde Muş (1515-1700). M. ALANOĞLU, M. ALİCAN, & M. ÖZALPER (Dü) içinde, *Muş Tarihi.* İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.

ALMAZ, H. (2011). Nâsr-ı Husrev'in Sefer-nâme'sinde Ahlat ve Çevresi. O. BELLİ (Dü.), *IV. Uluslararası Van Gölü Havzası Sempozyumu, 17-21 Haziran 2008, Ahlat* içinde (s. 195-198). Ankara: Gramat Matbaası.

ANMAÇ, E. (1994). İngiliz Sermayesinin Batı Anadolu Halıcılığına Etkisi ve Şark Halı Kumpanyası. *Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, 18-20 asım 1992, İzmir* (s. 5-17). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

ASLANAPA, O. (1987). *Türk Halı Sanatının Bin Yılı.* İstanbul: Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. Şti.

ATLIHAN, Ş. (2011). Anadolu'da Kilim Geleneği. *18.-19. Yüzyıl Anadolu Kilimleri - Gülgönen Koleksiyonu-* (s. 32-75). içinde İstanbul: Vehbi Koç Vakfı.

ATLIHAN, Ş. (2017). *Anadolu ve Topkapı Sarayı'ndan Çarpana Dokumalar.* İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınevi .

AYDIN, H., & AYDIN, H. (2021, Mart 31). Balotu (Têğud) Kirkitli Dokumaları. (Ş. AZİZİ, Röportaj Yapan)

AYDIN, H., BURHANLI, S., AKGÜN, T., & AYDIN, H. (2015-2021). Muş Yöresinde Dokumacılık. (Ş. AZİZİ, Röportaj Yapan)

AYTAÇ, Ç. (1989). *El Dokumacılığı.* Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi.

AZİZİ (BURHANLI), Ş. (2018). Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

AZİZİ (BURHANLI), Ş., & ATLIHAN, Ş. (2018). Malazgirt Yöresi Halı-Kilimlerinde Saçaklar. *Sanat-Tasrım Dergisi*, 45-50.

AZİZİ, Şükrü, & KARAVAR, Gonca. (2022, 01). Muş Malazgirt Yöresi Halı Yastıkları. *ASOS Journal*(124), 255-276.

Bitlis Vilayeti/Pağeş: Fotoğraf Albümü. (05.02.2022). Huşamadyan: https://www.houshamadyan.org/tur/haritalar/bitlis-vilayeti.html adresinden alındı

BRITANNICA, A. (1989). Muş. *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi, 16*, 329-330. İstanbul: Ana Yayıncılık Sanat Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret AŞ.

ÇAVUŞOĞLU, R. (2017). Urartu Krallığı'nda Dokuma Tezgahları. *Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu* (s. 147-155). Trabzon: KTÜ Yayınları.

DENİZ, B. (2000). *Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygılar.* Ankara: Atarük Kültür Merkezi Yayını: 215.

DİLER, A., & GALLICE, M.-A. (2018). *Kilimin Sembolleri.* İstanbul: Alfa Yayınları.

DÖLEN, E. (1992). *Tekstil Tarihi.* İstanbul: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.

DURUL, Y. (1969). *Baraj Gölü ve Çevresi Dokuma Sanatları.* Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi Keban Projesi Yayınları.

DURUL, Y. (1977). *Yörük Kilimleri Niğde Yöresi.* İstanbul: Ak Yayınları.

DURUL, Y. (1992). Doğu Anadolu Yöresinde Halı ve Kilim Motifleri ile Aşiretlerin Yerleşmeleri. *Fırat Havzası Folklor ve Etnografya Smpozyumu 24-27 Ekim 1985* (s. 75-81). Elazığ: Fırat Havzası Araştırma Merkezi.

DURUL, Yusuf, & ASLANAPA, Oktay. (tarih yok). *Selçuklu Halıları.* İstanbul: Ak Yayınları.

EKMEKÇİ, M. (2014). *Muş Halk Kültürü.* Adana: Muş Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.

ERDMANN, K. (1957). *15. Asır Türk Halısı.* İStanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları 715, Maarif Basımevi.

ESER, M. (2014). Selçuklular Döneminde Muş ve Çevresi. *Turkish Studies*, 185-207.

GÖK, S. (2017). Hayreti Divanı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük). *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÖKÇE, B., & BİLEN, G. (2019, 11 18). Doğu Anadolu Bölgesi Urartu Dönemi Dokuma Aletleri. *DergiPark*(45), 33-56.

Göller. (05.02.2022). T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı: https://mus.ktb.gov.tr/TR-56114/goller.html adresinden alındı

GÖRGÜNAY KIRZIOĞLU, N. (1994). *Türk Halk Kültüründe Doğu-Anadolu Dokumaları ve Giysileri.* Ankara: Türk Halk Kültürünü Araştırma ve Tanıtma Vakfı Yayınları.

GÖRGÜNAY KIRZIOĞLU, N. (2001). *Altaylardan Tunaboyu'na Türk Dünyası'nda Ortak Yanışlar (Motifler).* Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

GÖRGÜNAY, N. (1976). *Doğu Yöresi Halıları.* Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

GÖRGÜNAY, N. (1984). *Doğu Anadolu Köy Halılarının Kalite ve Desenleri.* Ankara: T.C. Tarım-Orman ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü.

GÖRGÜNAY, N. (2005). *Düğümlü Halının Öncüsü Geve/Tülü ve Benzeri Dokumalar*. İzmir: Güneş Ofset.

GÖRSEL. (1984). Malazgirt, Muş. *Görsel Büyük Genel Kültür Ansiklopedisi, 10*, 6344. Görsel Yayınlar Ansiklopedik Neşriyat Ticaret ve Sanayi AŞ.

GROLİER, I. (1993). Muş. *Grolier International Americana Encylopedia, 10*, 173-174. İstanbul: Medya Holding AŞ.

GULİYEVA, M., & ACAR, S. (2018). Azerbaycan Havsız Halılarının Bir grubu Hakkında Araştırma. *Kesit Akademi Dergisi*, 19-33.

GÜNKUT VURUCU, A. (2014). Muş İlindeki Kafkas Kökenli Halklar. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

HAACK, H. (1975). *Doğu Halıları.* (N. GİRİŞKEN, Dü.) Ankara: Baylan Matbaası.

HEWSEN, R. H. (2016). Pağeş/Bitlis ve Daron/Muş'un Tarihi Coğrafyası. R. G. HOVANNISIAN (Dü.) içinde, *Tarihi Kentler ve Ermeniler Bitlis ve Muş* (s. 45-64). İstanbul: Aras Yayıncılık.

HOVANNISIAN, R. G. (2016). Ermeni Pağeş/Bitlis ve Daron/Muş. R. G. HAVANNISIAN içinde, *Tarihi Kentler ve Ermeniler Bitlis ve Muş* (s. 7-44). İstanbul: Aras Yayıncılık.

İlimizin Tarihçesi. (01.03.2022). T.C. Muş Valiliği: http://www.mus.gov.tr/ilimizin-tarihcesi adresinden alındı

İSLAM, A. (1971). Malazgirt. *İslam Ansiklopedisi, 7*, 239-248. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

İSLAM, A. (1971). Muş. *İslam Asiklopedisi, 8*, 744-747. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

IZADY, M. (1992). *The Kurds: A Concise Handbook*. New York, USA: Taylor & Francis.

KARAHAN, R. (2007). *Dünden Bugüne Hakkâri Kilimleri.* Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

KARAVAR, G. (2007). Bergama Halılarının Tasarım Özellikleri ve Yeni Halı Tasarımları. *Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

KAYALIK, M., & BİNGÖL, M. (2015). Tüm Yönleriyle Mor Karaman Irkı. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 89-97.

KAYIPMAZ, F., & KAYIPMAZ, N. (2001). Bergama Halıları. *Bergama Belleten*(10), 36-151.

KÊVORKIAN, R. H., & PABOUDJIAN, P. B. (2012). *1915 Öncesinden Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermeniler.* (M. SARIS, Çev.) İstanbul: Aras Yayıncılık.

KOÇAK, Z., & KIRAYİT, Y. (2021). XVI. Yüzyılda Bitlis Sancağı'ında Nüfus-Yerleşme, Üretim ve İktisadi Yapı. M. DEMİRTAŞ (Dü.) içinde, *Bitlis Tarihi (Eskiçağdan Yeniçağa)* (Cilt 1, s. 227-268). İstanbul: Efeakademi Yayınları.

KOÇU, R. E. (1969). *Türk Giyim Kuşam ve Süsleme Sözlüğü.* İstanbu: Sümerbank Kültür Yayınları.

KÖHLER, W. (1928). *Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Bitlis ve Halkı.* (H. IŞIK, Dü.) İstanbul: Alan Yayıncılık.

LÛGAT, B. (1981). Muş. *Büyük Lügat ve Ansiklopedi, 9*, 100-101. İstanbul, Cağaloğlu: Meydan Yayınevi.

Malazgirt Kazası. (14.02.2022). Huşamadyan: https://www.houshamadyan.org/tur/giris.html adresinden alındı

Mij. (07.02.2022). Glosbe: https://tr.glosbe.com/ku/tr/mij adresinden alındı

Muş. (07.02.2022). Avedikyan: http://www.avedikyan.com/avedikyangiris.aspx?dil=tr adresinden alındı

Muş. (08.02.2022). Vikipedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Muş_(il)#cite_note-10 adresinden alındı

Muş İli Haritası. (05.05.2020). Coğrafya Harita: http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari4.html adresinden alındı

Muş Surp Garabed Manastırı ya da Klagavank. (04.02.2022). Union International des Orgaisations Terre et Culture: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-du-Saint-Precurseur-de-Mouch-ou-Klagavank-/ adresinden alındı

Muş Tarımsal Yatırım Rehberi. (08.02.2022). T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı: https://www.tarimorman.gov.tr/SGB/TARYAT/Belgeler/il_yatirim_rehberleri/mus.pdf adresinden alındı

Muş'un Coğrafi Yapısı. (09.11.2020). T.C. Muş Valiliği: http://www.mus.gov.tr/cografi-yapi-mus adresinden alındı

ÖZ, E. (2011). Kültepe Metinleri Işığında Eski Anadolu'da Tarım ve Hayvancılık. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZKAHRAMAN, E. (2010). *Hakkâri-Van Kilimleri.* İstanbul: Hisar Anadolu Destek Derneği Kültür Yayınları.

ÖZKAVRUK ADANIR, E. (2009). 19. Yüzyılda İzmir'in Levanten Halı Tüccarları. *10. Ulusal El Sanatları Sempozyumu* (s. 7-17). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü.

ÖZKAVRUK, E., & ÖMÜR, V. (2010). Fransız Halıcılığının Doğuşunda Türk Halılarının Etkisi ve Savonnerie Halıları. *Sanat Dergisi*, 21-27.

ÖZTÜRK, B. (2016). Tezgâhtan Saraya: Osmanlı Saray Halıları. *YEDİ: Sanat , Tasarım ve Bilim Dergisi*, 121-127.

ÖZTÜRK, İ. (2007). *Dokumaya Giriş.* Ankara: Mor Fil Yayınları.

ÖZTÜRK, İ., & KARAVAR, G. (1997). Türk Halı ve Kilim Bibliyografyası. *Arış Dergisi*(1), 154-157.

ÖZTÜRK, İ., & KARAVAR, G. (1997). Türk Halı ve Kilim Bibliyografyası II. *Arış Dergisi*(2), 76-87.

ÖZTÜRK, İ., & KARAVAR, G. (1997). Türk Halı ve Kilim Bibliyografyası III. *Arış Dergisi*(3), 116-121.

ÖZTÜRK, İ., & KARAVAR, G. (1998). Türk Halı ve Kilim Bibliyografyası IV. *Arış Dergisi*(4), 120-124.

Palas. (12.06.2022). Türk Dil Kurumu Sözlükleri: https://sozluk.gov.tr adresinden alındı

SAMİ, Ş. (1889). *Kamusü'l-Â'lâm* (Cilt 6). (M. Efendi, Dü.) İstanbul: Mihran Efendi Matbaası.

SAN, M. S. (1966). *Doğu Anadolu ve Muş'un İzahlı Kronolojik Tarihi.* Ankara: Özel Yükseliş Koleji Yayınları.

SAN, S. (1947). *Dün ve Bugün Muş.* Kayseri: Erciyes Matbaası.

SEGE. (06.02.2022). T.C. Sanai ve Tenoloji Bakanlığı: https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege adresinden alındı

SOYSALDI, A. (2009). *Düz Dokuma Teknikleri ve Teknik Desen Çizimleri.* Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.

SÖKMEN, S. (2016). *Bitlis El Sanatları.* Bitlis: Bitlis Eren Üniversitesi Yayını.

SÖKMEN, S., & ÖLMEZ, N. (2016). Bitlis Yöresi Cicim Dokumaları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1-22.

SÖNMEZ, A. (06.03.2022). *Yaşam.* Adem Sönmez: https://www.ademsonmez.com/tr/adem-sonmez-fotograf-galerisi/yasam?start=48 adresinden alındı

SÖNMEZ, A. (2021). Elli Yıllık Görsel Hafıza; Fotoğraflarla Muş (1970-2021). M. ALANOĞLU, M. ALİCAN, & M. ÖZALPER (Dü) içinde, *Muş Tarihi* (s. 493-528). İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.

Surp Arakelts, Surp Ğazar ya da Surp Tarkmançats Manastırı. (04.02.2022). Union International des Orgaisations Terre et Culture: https://www.collectif2015.org/tr/100Monuments/Le-Monastere-des-Saints-Apotres-ou-de-Saint-Lazare-ou-des-Saints-Traducteurs/ adresinden alındı

ŞAHİN, S. (2017). Türk ve İslam Eserleri Müzesi Halı Koleksiyonu. *Türk ve İslam Eserleri Müzesi Halı Koleksiyonu'ndan 15.-17. Yüzyıl Osmanlı Halıları.* içinde İstanbul: Türk ve İslam Eserleri Müzesi Müdürlüğü.

Şeq. (12.06.2022). Glosbe: https://tr.glosbe.com/ku/tr/şeq adresinden alındı

Tablolar. (08.02.2022). Türkiye İstatistik Kurumu: https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500&dil=1 adresinden alındı

TATOYAN, R. (2016, 12 20). *Muş-Klise ve Manastır.* 02 08, 2022 tarihinde Huşamadyan: https://www.houshamadyan.org/tur/haritalar/bitlis-vilayeti/mushkaza/din/mushkiliseler.html adresinden alındı

TİRYAKİ, S. (2019). Eski Çağ'da Muş. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 75-114.

TOPLU, N. (25.04.2022). Muş Yöresinde Yeni Dokuma Atölyeleri. (Ş. AZİZİ, Röportaj Yapan)

TUNCEL, M. (01.03.2022). *Muş.* Türkiye Diyanet VAkfı İslâm Ansiklopedisi: https://islamansiklopedisi.org.tr/mus adresinden alındı

Urartu. (06.02.2022). Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Urartu#/media/File:13-Urartu-9-6mta.gif adresinden alındı

YAĞAN, Ş. Y. (1978). *Türk El Dokumacılığı.* Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları: Ankara.

KAYNAK KİŞİLER

Bekir Polat (34 yaşında), Köy İmamı, Lise Mezunu, Karaağıl Köyü, Bulanık, Muş, 2021.

Birgül Akgün (50 yaşında), Ev Hanımı, İlkokul Mezunu, Alişen Mahallesi, Malazgirt, Muş, 2015-2021.

Cemal Özkan (65 yaşında), Halı Koleksiyoneri / Esnaf, İlkokul Mezunu, Saltukgazi Mahallesi, Malazgirt, Muş, 2015

Feyzi Çelik (80 yaşında), Çiftçi, Okur yazarlığı yok, Balotu (Teğud) Köyü, Bulanık, Muş, 2021.

Hasan Aydın (55 yaşında), Cami Görevlisi, İlkokul Mezunu, Balotu (Teğud) Köyü, Bulanık, Muş, 2021.

Hasret Aydın (80 yaşında), Ev Hanımı, Okur yazarlığı yok, Balotu (Teğud) Köyü, Bulanık, Muş, 2021.

Maşuk Balıkçı (33 yaşında), Halı Koleksiyoneri / Esnaf, Lise Mezunu, Uzgörür (Neynik) Köyü, Bulanık, Muş, 2021.

Mehmet Kaçar, (50 yaşında), İşçi, Lise Mezunu, Alişen Mahallesi, Malazgirt, Muş, 2015-2021.

Sadık Bilgetay (37 yaşında), Çiftçi, Lise Mezunu, Karaağıl Köyü, Bulanık, Muş, 2021.

Sitiya Burhanlı (73 yaşında), Ev Hanımı, Okur yazarlığı yok, Alişen Mahallesi, Malazgirt, Muş, 2015-2021.

Türkan Akgün (75 yaşında), Ev Hanımı, Okur yazarlığı yok, Alişen Mahallesi, Malazgirt, Muş, 2015-2021.

ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı: Şükrü AZİZİ

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

Yüksek Lisans: 2018, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı

Tez Adı: "Muş-Malazgirt'te Halı ve Kilim Geleneği"

Tez Hocası: Prof. Şerife ATLIHAN

Lisans: 2014, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, Halı-Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı

Lise: 2006, Şehit Binbaşı Bedir Karabıyık Lisesi, Küçükçekmece/İstanbul

İş Tecrübesi:

2018-devam ediyor: Bitlis Eren Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk Sanatları Bölümü (Araştırma Görevlisi)

2017-2018: Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü (Araştırma Görevlisi / 35. Madde)

2016-2017: Marmara Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu (Araştırma Görevlisi / 35. Madde)

2016: Bitlis Eren Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk Sanatları Bölümü (Araştırma Görevlisi)

2014-2016: Reform Halı, İstanbul, (Halı Tasarımcısı)

2014-2015: Yeşilköy Özel Eğitim ve Mesleki Eğitim Okulu, İstanbul, (Usta Öğretici)

2014-2015: ERAM Fatih Özel Eğitim ve Mesleki Eğitim Merkezi – İş Okulu, İstanbul, (Usta Öğretici)

Yayınlar:

Makaleler:

Arş. Gör. Şükrü AZİZİ – Doç. Gonca KARAVAR: Muş Malazgirt Yöresi Halı Yastıkları, The Journal of Social Sciences (ASOS), Sayı: 124, Ocak 2022, s. 255-276.

Arş. Gör. Şükrü AZİZİ (Burhanlı) – Prof. Şerife ATLIHAN: Malazgirt Yöresi Halı-Kilimlerinde Saçaklar, Sanat Tasarım Dergisi, Sayı: 9, 2018, s. 45-50.

Ödüller:

2014: İHİB 8. Halı Tasarım Yarışması (3.'lük)
Yer: Tophane-i Amire Kültür ve Sanat Merkezi, İstanbul
Düzenleyen(ler): İHİB (İstanbul Halı İhracatçıları Birliği)

2014: Geleneksel Türk Sanatları Bölümü 3.'sü (Mezuniyet)
Yer: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Kültür-Sanat Etkinlikleri:

Ulusal:

2022: İHİB 15. Halı Tasarım Yarışması Final Jüri Üyeliği
Yer: Yeşilköy Renaissance Polat Hotel, İstanbul
Düzenleyen(ler): İHİB (İstanbul Halı İhracatçıları Birliği)

2021: İHİB 14. Halı Tasarım Yarışması Final Jüri Üyeliği
Yer: Yeşilköy Renaissance Polat Hotel, İstanbul
Düzenleyen(ler): İHİB (İstanbul Halı İhracatçıları Birliği)

2021: Geleneksel Türk Sanatları Bağlamında Sanat ve Zanaat İlişkisi
Yer: Radyo Programı Düzenleyen(ler): Açık Radyo

2020: Doğu Anadolu Bölgesi Halı ve Kilimlerinde Görülen Saçak ve Bitiş Örgüleri

Yer: Online

Düzenleyen(ler): İstanbul Halı İhracatçıları Birliği (İHİB)

2019: Geleneksel Türk Sanatları Bölümü Öğretim Elemanları Sergisi

Yer: İzmir Narlıdere Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi

Düzenleyen(ler): Dokuz Eylül Üniversitesi GSF GTS Bölümü

2018: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Saygı Sergisi

Yer: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü Düzenleyen(ler): Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü

Uluslararası:

2019: "Kahvenizi Nasıl Alırdınız" temalı Uluslararası Davetli Karma Sergi

Yer: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Düzenleyen(ler): Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

2020: OAP Uluslararası Online Sanat Sergisi

Yer: Online

Düzenleyen(ler): Online

2018: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Uluslararası Karma Sergi

Yer: Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Düzenleyen(ler): Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

2017: "Bürokrasi" Konulu Karma Sergi

Yer: T.C. Marmara Üniversitesi Cumhuriyet Müzesi ve Sanat Galerisi Sultanahmet, Fatih / İstanbul

Düzenleyen(ler): T.C. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

2016: Ödüllü Türk Tasarımcılar

Yer: Domotex Halı ve Yer Döşemeleri Fuarı, Almanya Düzenleyen(ler): Domotex Halı ve Yer Döşemeleri Fuarı, Almanya